

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL

Sörárpatermesztők figyelmébe.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a földmivelésügyi miniszter ur támogatásával f. é. szeptember hó 27—29-én rendezendő

országos sörárpa- és komlókiállítás

résztvenni szándékozókat figyelmeztetjük, hogy a kiállítandó minták beküldésének határideje legkésőbb f. é. szeptember hó 1-je. Cél szerű a kiállításra szánt sörárpamintát cséplés után lehetőleg azonnal beküldeni, hogy az országos vegykezleti intézet és a m. kir. magvizsgáló állomás a szakvizsgálatot akadálytalanul végezhesse.

Az országos sörárpa- és komlókiállítás rendezőbizottsága nagyobb természetűek czimére mintegy 3000 példányban küldötte szét a kiállítás szabályzatát. Azok a kiállítás iránt érdeklődők, akik a szabályzatot és felhívást még nem kapták meg, sziveskedjenek eziránt a kiállítás rendezőbizottságához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) fordulni, ahonnan a szükséges bejelentő-lapokat is megkaphatják.

A kiállítási katalógus pontos szerkesztése érdekében különösen arra hívjuk fel a kiállítás résztvevő természetűek figyelmét, hogy a bejelentő-lapokat a lehető legnagyobb gonddal töltsék ki.

Az országos sörárpa- és komlókiállítás rendezőbizottsága.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — A római nemzetközi mezőgazdasági intézet július havi jelentése. — Francia kormányvillatkozások. — Ausztria a tőzsdéspekuláció ellen. — Osztrák gabonapolitika.)

A földmivelésügyi miniszter által a külföldi vetések állásáról és termésjelöléséről közölt konzuli jelentések, melyek a napilapok csütörtöki számában jelentek meg, nem nyujtják a helyzetnek kedvező képét. A legtöbb államban

a termésjelölések a múlt esztendei terméseredmény mögött maradtak és vannak államok, mint például Olaszország, ahol a múlt esztendei terméshez képest e hiány tetemesen nagy. A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet jelentése is a múlt esztendei terméseredményekhez képest való csökkenő terméseredményeket helyez kilátásba. Hogy ennek ellenére az amerikai tőzsdéken a gabonafélék csekélyebb mértékű árhanatlása tapasztalható, az ugyszólván egyedül spekulációs műveletekre vezethető vissza. Az Unióban, ugy látszik, a várható terméseredmények felől meglehetősen bizonytalanok a nézetek és a kombinációkra ilymódon bőségesen nyílik alkalom. Hogy az Unió terméseredményei felől mennyire divergálnak a becslések, megítélhetjük abból, hogy míg a washingtoni mezőgazdasági hivatal a buza össztermését 630 millió bushelre becsüli, addig Snow 700 millió bushelben állapítja meg.

Az amerikai gyengébb tőzsdéi jelentések nálunk nem sok vizet zavarnak, mert a tőzsdéi irányzat változatlan maradt, de az impulzus inkább a hosszúnak kedvez. A próbacséplések sok helyen igen nagy csalódással jártak. Így Békés, Csanád és Csongrád megyékben az uradalmi termés búzából a várt 9—10 q-ás hozam helyett 7—8 q-ra szállott alá, míg a kisgazdáknál igen gyakori a 4—5 q-ás hozam. E csalódások pedig nem szörványosak, úgy hogy bizonyosra vehető, hogy a földmivelésügyi miniszter által szombaton kibocsátandó újabb termésbecslés az országos átlagot és ennek folytán az összes várható termés-eredményt redukálni fogja. E csalódások okozzák, hogy az új búzából nem akar egyelőre a kínálat megindulni. Gazdáink tartózkodó magatartást tanusítanak, mert úgy vélik, hogy a várakozással nem veszíthetnek.

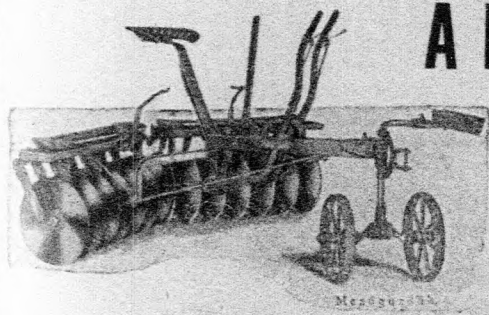
A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet most megjelent július havi jelentése hivatalos adatok alapján elsősorban hét európai, két ázsiai, egy afrikai állam és az Északamerikai Egyesült-Államok buza-, rozs-, árpa- és zabtermésjelölésairől számol be. Sajnálatos, hogy éppen a fontosabb gabonatermesztő államok nem szol-

gáltatták be idejében az adatokat s így a kimutatás meglehetősen hiányos. A tavalyi terméseredményrel egybevetve búzából Belgiumban 8, Luxemburgban 2, Svájcban és az Egyesült-Államokban 1 százalékos terméstelebbet várható, míg Nagy-Britanniában és Magyarországon 1.5, Japánban 1.6, Indiában 2.3, Olaszországban 9.3, Spanyolországban 24.3, sőt Tuniszban 51.1 százalékkal marad el az idén várható búzahozam a tavalyi mögött. A rozstermés átlagban 4 százalékkal jobbnak ígérkezik a múltévinél, hasonlóképpen a zabtermés is, míg árpából az idén valamivel kevesebb lesz, mint tavaly. A részletes kimutatásban nem szereplő Németország, Ausztria, Franciaország, Oroszország és Kanada jó középtermésre számíthatnak.

A jelentés ezután nyolcz állam várható selyemterméséről számol be, amely átlagban megegyezik a múlt évivel; négy államból közül a len-termésjelölésokről adatokat, kimutatást közül kilencz államból a cukorrépával bevetett terület nagyságáról, számot ad róla, mennyi Spanyolországban, Franciaországban, Magyarországon, Olaszországban, Svájcban, Luxemburgban, Algirban és Tuniszban a szőlővel, továbbá, hogy mennyi Belgiumban, Dániában, Olaszországban, Svájcban, Algirban, az Egyesült-Államokban a dohánynyal beültetett terület, végül pedig Egyiptom, Japán, Algir és az Egyesült-Államok gyapot-termésjelölésairől számol be részletesen.

Parus földmivelésügyi és Klots pénzügyi miniszter legutóbb Amiensban, a mezőgazdasági kiállítás díjkiosztása alkalmával beszédeket mondtak az agrárvámvédelem csorbítatlan fenntartása mellett. A francia kormány rájött, mondtotta Parus miniszter, hogy a buzaárakat a tőzsdéi spekuláció verte fel s hogy a vámok felfüggesztésére irányuló kívánságot, az állítólag fenyegető éhínséget leginkább azok hangoztatták, akiknek számítása és üzleti érdeke szölt a buza, tavaly pedig a hus vámentes bebocsátása mellett.

De jelszavakkal takarózó spekuláció kedvéért a francia gazdák millióinak érdekeit fel-

A DEERE-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

áldozni sem a kormány, sem a kamara, sem a szenátus nem volt hajlandó s amint Klotz pénzügyminiszter kijelentette: nem szabad a jövőben sem engedni, hogy a vámvédelem szilárd építményét megingassák s a nemzeti termelés hasznát veszélyeztessék, anélkül, hogy a fogyasztóknak ebből legkisebb hasznuk volna. A buzavám 1898-iki felfüggesztésének tanulmányai világosan megmutatták, minő érdekek vannak az ily követelések és jelszavak háttérben s hogy minő súlyos károsodást zudítanak efféle intézkedések — esztendőkre kihatólag — a nemzeti termelésre. A drágaság miatt elhangzó panaszokban kétségtelenül van jogsultság és a törvényhozás, a kormány igyekszik is tőle telhetőleg segíteni. Ámde a leghangosabban mindig azok jajgatnak, akiknek a drágaság csak jogczim a tömegek felizgatására és olyan helyzetek mesterséges felidézésére, amelyeket aztán egyéni érdekeik szerint érvül játszhatnak ki a milliók, az egész nemzeti termelés és munka érdekeivel szemben.

Igy beszélnek a francia kormány tagjai és egyetért velük a francia törvényhozás, a francia nemzet túlnyomó többsége. Példát vehetnének róluk idehaza is mindazok, akik a külföldön már elköptatott jelszavakat hangoztatva igyekeznek közvéleményünkben a gazdaérdekek ellen hangulatot kelteni. Pedig ha Franciaországban azt sugalja a politikai belátás, hogy a mezőgazdasági termelés fejlesztése, felvirágoztatása elsőrendű közérdek; hazánkra még inkább így áll a dolog.

A tőzsdei spekulációra különben rájár a rud mostanában. Az osztrák törvényhozás is elintézte még a nyári szünet előtt a büntetőnovellát, amely a tőzsdespekulációra vonatkozólag szigorú rendszabályokat tartalmaz. A javaslat szerint mindenki, aki valakinek könnyelműségét vagy tudatlanságát felhasználja és az illetőt tőzsdespekulációra csábítja, börtönnel, vagy egy évig terjedhető fogházzal, esetleg 500 koronától 20,000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Az pedig, aki hirdetéseiben, vagy körleveleiben csábít tőzsdejátéokra, három hónapig terjedhető fogházzal és 10,000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. Reméljük, hogy ezt az újabb törvényhozási intézkedést mihamar követi Magyarország is, mert hiszen nem szorul bizonyításra, hogy a tőzsdejáték megrendszabályozására nálunk még nagyobb és égetőbb szükség van, mint odaát Ausztriában. És mintha régóta esedékes nemzetközi kötelezettségünk is volna a tőzsdereform megalkotására?

Érdekes megfigyelésre nyújt alkalmat az osztrák érdekelt körök magatartása a szerződéses vámterület gabonaáralakulásának irányítása tekintetében. Ausztria fogyasztása gabonaneműekben Magyarországra van utalva, a magyar gazdák Ausztria élmezőjei. Szomszédunknak megvan az az érthető törekvése, hogy szükségletét olcsón szereti beszerezni. Hogy ezt elérhesse, ahhoz minden kinálkozó módot és alkalmat felhasznál, mert még morzsáit sem adja vissza szívesen annak az összegnek, melylyel Magyarország ipari termékekért Ausztriának

adózik. A mult esztendőben azt a politikát követte, hogy lapjai révén egyre hangoztatta, hogy nincsen a magyar rozstermesre utalva, mert ebbeli szükségletét Németországból olcsón beszerezheti. Ezzel a hírszéllel kíván nyomást gyakorolni a szerződéses vámterület rozaráinak alakulására, pedig a végén azt tapasztaltuk, hogy nemcsak hogy nem sikerült a németbirodalmi fényes rozstermesből szükségletét fedeznie, hanem egyre emelkedő árak mellett kellett vásárolnia a magyar rozstot.

Az idén a buzával követ Ausztria hasonló politikát. Saját gabonatermesét kitűnőnek mondja, állandóan kolportálhatja, hogy Magyarországon olyan fényes termés kilátások kecsegtetnek, amelyeknek olcsó gabonaárakat kell eredményezniük. Szerencsére gazdáink gabonaértékesítési politikáját az osztrák lapok nem befolyásolhatják és a gabonaárak alakulása nem az osztrák felfogástól függ. Mégis reá kellett étenyre mutatnunk. Talán csak egyedül a magyarbarát „Zeit” az, amely objektíven tárgyalja a helyzetet. Ez a lap legutóbbi számában terjedelmesebb cikkben foglalkozik a termésbecslésekkel és hangoztatja, hogy mennyire nem helyénvalók a korai becslések, amelyek nem fedik sohasem a tényleges állapotot. Helyesléssel emlékezik meg a m. kir. földmívelésügyi minisztérium eljárásáról, amely a számszerű becsléseket most már csak júliusban, illetve június végén közli. Fejtetését azzal végzi, hogy számszerű becslések tulajdonképpen csak október végén lennének közlendők, amidőn a cséplést már mindenütt bevégezték és amidőn a helyzet tisztábban áttekinthető, így a csalódások kizárhatók lennének.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Költségbecslések a hordásnál.

A hordáskor és a csépléskor fölmerülő munkaköltségek kalkulációjánál igen sokszor azon eredménynek a következtetését látjuk „realis” számítások alapján, hogy a gabonának közvetlenül a cséplőgéphez való hordása tetemesen olcsóbbba kerül, mint asztagbarakással való cséplés és mindezek dacára az ország gazdaságainak legnagyobb részében asztagbarakás után cséplenek. Miután az semmi esetre sem tételvezhető föl, hogy a magyar gazdaközönségnek tetemesebb része a gabonabetakarítás munkaköltségével nincsen tisztában, hogy az ilyenmü becslésnek egyáltalán nem tulságos nehéz sémáit a saját gazdasági viszonyaira alkalmazni ne tudná, azt kell tehát hinnünk, hogy a jelzett irányu kalkulációk „mint általában az üzemi számítások, nem illenek bele minden gazdaság viszonyai közé”. Sőt, a legtöbb gazdaság viszonyai közé nem illenek bele.

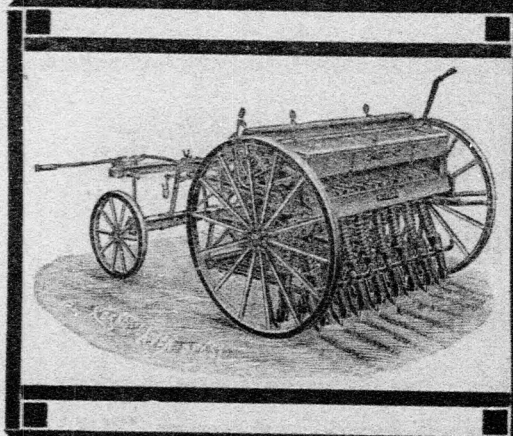
Az ilyenmü számítások alapjául szolgáló adatokat föltétlenül helyeseknek kell elismernünk: a számításot tevő gazdák közvetlen tapasztalatai ezek, tehát nincsen okunk azok realitásában kételkednünk. Nem is ebben van a hiba, hanem

ott kell keresnünk a tévedést, hogy a kalkulálók egyedül az igrás- és kézimunka költségeivel foglalkoznak és így a gépbe való hordás — elcsévén az asztagbarakás munkaköltsége — persze hogy kevesebbe kerül; az asztagbarakás előnyeiről pedig csak annyit mondanak, hogy „a termés általában kevesebb kárnak van kitéve”. Miben áll ez az „általában való károsodás” és mennyi az a „kevesebb” kár, az a fontos kérdés, mert ha ez megüti a gépbehordás költségmegtakarítását, már illuzóriussá vált az alkalmazhatósága, ha pedig azt még fölzi is, akkor meg határozottan czélszerűtlen. Az audiatur quoque altera pars elvénél fogva lehetetlen tökéletes ítéletet alkotnunk magunknak a számításokban akkor, hogyha csak egyik eset előnyeivel foglalkozunk és quasi haligatólagosan föltételezzük, hogy ez a másiknak előnye — amely következtésekre alkalmas kifejtés helyett egyszerűen „általában kevesebb kár” kifejezésben van kondenzálva — túlhaladja.

Mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy kisebb területű minta- és tangazdaságokban végzett ilyenmü kísérletek nem alkalmasak a következtetés általánosítására. A gépekkel jól felszerelt minta- és tangazdaságok redesen saját, vagy legalább is kedvező időre szerződöttetett bérceplőgéppel dolgoznak s a kisebb gazdaság termését rövid néhány hét alatt idejében elcsépléltethetik úgy, hogy az asztagrakás csakugyan könnyen mellőzhető. De nézzük csak az uradalmak és magánközépbirtokok helyzetét. Az uradalmakban nincsen minden gazdaságnak külön cséplőgarnitúrája, hanem a gép gazdaságból gazdaságba vándorol. A középbirtokosoknak dolgozó bérceplőgépek több szerződést kötnek és szűrűről-szűrűre járnak. A cséplés ilyeneknél a legtöbbszór eltart szeptember végéig. Mi lenne itt a gabonából, ha addig a mezőn maradnának a keresztek, mi lenne a sörárpából, a kettős termelésből, a tarlóhántásból? A nyári zivatárak rengeteg kárt tennének a szalmás terményben s a keresztek alja egerfészekké alakulna.

Igen sokat károsodnánk tolvajlás útján is. Bár a magyar nép általában bizonyos tisztelettel viseltetik a mezőn a gabonakeresztek irányában úgy, hogy azokhoz nem is igen nyúl, de igen sok (különösen bizonyos nemzetiségű) vidéken nagyon burjánzik a népetikának ez a hirhedsége. Rendkívül figyelembe veendő dolog ez némely helyen. Tudok esetet, hogy egy kilencz holdnyi területet két csőszszel kellett őriztetni, pedig közel volt a majorhoz, tehát a gépbe való hordást meg lehetett volna ebben a tekintetben valószínűsíteni, azonban egy enyveskezü községnek volt exponálva s így az asztagbarakást nem lehetett nélkülözni.

Az egyre fejlődő géptechnika is mindig nehezebbé teszi a szekerekről való cséplést. A törek és polya-fuvalókészülék, törekzsakoló, szalma-prés, elevátor, önetető, illetőleg a törek, polya és szalmakazlak mindannyian meggátolják azt, hogy a szekerek a cséplőszekrényt mindkét oldalról megközelítsék, ilyenformán tehát a szekerek váltásához egy darabig rendszerint üresen jár a gép. Ez igen nagy munkavesztés, ha meggondoljuk, hogy ezáltal a cséplőkészlet mellett dolgozó mintegy harmincz mun-

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Hívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

kás lesz feltartóztatva. Sokszor a szálmakazlak állása sem engedi meg a mindkét oldalról való rakodást. Néha már a nyolczas, de főleg a tízes gépnél már két oldalról kell a kévét a szekerekről földadogatnunk, mert nagy a gép munkaképessége, ily esetben tehát a szekerek váltásakor föltétlenül munkaveszteség áll be még akkor is, ha a gép mindkét oldalról megközelíthető volna.

A munka állandósága szintén veszélyeztetve van akkor, ha a gabonát közvetlenül a gépbe hordjuk. Gondoljunk csak hazánk nyári időjárására. Sokszor egy tenyérnyi felhőből csak úgy szakad az eső és jó néhány száz méternyi széles pártában ugyancsak mindent alaposan megöntöz, majd meg néhány percre rá ismét derülten süt a nap. Ilyen esetben az anyagot hirtelen le lehet takarni ponyvával s a futóeső elmúltával folytatni a munkát. Esetleg néhány felső megázott kévét kell csak félredobnunk. A mezőn levő keresztek azonban a legnagyobb részben bedznak s így a munka közvetlen a gépbe való hordással nem folytatható.

A munka ezen gyakori hátráltatása ma-napság nem is annyira a cséplés technikai nehézségeibe ütközik, mint inkább a jelenlegi munkáviszonyok miatt lehetetlenség ilyen föltartóztatásoknak magunkat kitenni. A napszámok a drága nyári munkaidőben egyáltalán nem jó néven veszik, ha egynegyed-kétnegyed napszámmal kevesebbet kapnak a cséplés hirtelen szünetelése esetén, hanem más munkát kérnek, hogy egész napjukra való bérüket megkaphassák. Hogy a cséplőgépnél dolgozó sok munkásnál ez az alapján véve jogosultnak mondható kívánság nem egykönnyen teljesíthető, az világos dolog. A részért szerződött cséplőmunkások meg egyenesen tiltakoznának az ellen, hogy a cséplés gyors és egyhuzamos munkája ennyire kockázatos legyen.

Némely számítás, melynek szerzője egyébként a gépbe való közvetlen hordás javára igyekszik billenteni a mérleget, szintén ennek ellenkezőjét quasi bizonyítja. Olvashattunk e lapban olyan üzemi számítás, mely szerint a gépre egy-egy keresztet 2 perc alatt lehet feladni. Ha a szekerek váltására csak 2 percznyi időt veszünk föl (ami átlag igazán minimálisnak mondható), akkor 18 perczig áll egy-egy nyolczkeresztes szekér a gép mellett. 10 órai munkaidőt számítva ilyenformán kerekszámban 260 kereszt adóhatik föl a gépre. Tekintve azt, hogy 10 munkaóra alatt egy négylőerejű gőzcséplőgépnél kb. 200 keresztet, a nyolczlőerejű 450 keresztet, a tízlőerejű 600 keresztet könnyen elcsépl, a számítás szerint a gép egyik oldaláról csak a négylőerejű lehetne táplálni, míg a tízlőerejűt még mindkét oldalról sem lehetne győzni kévével. A számítás tehát impliciten éppen az ellenkezőt látszik bizonyítani: a közvetlenül a gépbe való hordás nehézségét, a forszírozott gyors munkára való alkalmatlanságát.

Azt, hogy asztagépítésnél a szekerek lerakására több idő kell, mint a gépbehordásnál és hogy ezáltal fogatmunkaveszteség áll elő több tapasztalat szerint, csak így egyszerűen az asztagbarakás terhére nem lehet ráírni. Figyelembe veendő dolog először, hogy a gépbe való hordásnál a szekerek gyors lerakására kényserítve vannak a munkások a gép folytonos

munkája és a nagyobb felügyelet miatt, mely utóbbi az asztagépítésnél koránt sincsen ily mértékben gyakorolva. Figyelembeveendő másodszor, hogy a cséplőgép mellett könnyen történhetik szekértróldás, ami asztagépítésnél sokkal könnyebben kikerülhető. Figyelembe veendő harmadszor az asztagépítés módja. A kerekded és magas asztagok jóval többre kerülnek, mint a keskenyebb, közepesmagas és hosszú kazlak, és gyorsabban is lehet őket rakni, pedig ezekben is jól megóvhatjuk a széles gabonát. És negyedszer figyelembe veendő az asztagrakó munkások száma, mert ha itt kevesen vannak, akkor a drágább igásfogat munkaejeje pazarlódik. Ezek az okai annak, hogy a fogat tovább időzik az asztag, mint a cséplőszekrény mellett. Mindezeket föltétlenül tekintetbe kell vennünk, mert például csakis így érthető meg, hogy vannak olyan megfigyelések, mely szerint egy keresztnek a gépre rakására átlag 2 perc szükséges, míg az asztag aljára 3 perc; szóval több idő kell a kévéknek a szekérről való lehajigálására, mint a gépre való földadogatására. De hiszen ezen módunkban van segíteni. Kellő felügyelettel, elegendő munkással és megfelelő asztagozási móddal bizony gyorsabban lerakodnak a szekerek az asztagnál, mint a cséplőgép mellett. Több uradalmi gazdaságban tapasztaltam, hogy ahol a részes aratók a hordásnál is tartoztak segédkezni, bizony mindig protészáltak a gépbehordás ellen, mert az asztagbarakásnál sokkal előbb végeztek a hordással. Persze itt a gyors munka felügyelet nélkül is érdeke volt a szerződött aratóknak. Ily irányu tapasztalatok, azt hiszem, a legényesebben bizonyítanak.

Összefoglalva az előzőket, azt mondhatjuk, hogy a kétféle hordási mód költségeinek számításához nem elégséges egyedül csak a kézi- és igás munka költségeivel való kalkuláció, mert bizony, ha mindent figyelembe vesszünk arra az eredményre jutunk, hogy a gabonának közvetlenül a cséplőgépbe való hordása — azért, mert ily esetben a termény nagyobb romlásnak, károsodásnak, tolvajlásnak van kitéve, mert a cséplési munka gyorsasága, tehát jutányossága is csökkentetik általa, mert a munka folytonossága sok külförülménynek (időjárásnak) van alávetve és ezek által veszélyeztetve — csak kis mértékben és mintegy kisegítő betakarítási mód jöhet számításba. Ezen említett gazdasági hátrányok a legtöbb helyen jóval túlhaladják azt az anyagi előnyt, melyet az asztagbarakás költségmegtakarításával elérhetünk. Hogy mennyire így áll a dolog, mi sem bizonyítja jobban, mintha elgondoljuk, hogy hazánk gabonatermésének mily kis százaléka kerül közvetlenül a cséplőgépbe a hatalmas tömegű asztagbarakott terméssel szemben.

Prack László.

Cikkirónak a gyakorlatból merített észleleteinek helyességét elismerjük, mindazáltal nem osztjuk mindenben nézeteit, mert a szekerekről való gabonacséplés, ha az okszerűen, a gazdaság helyi viszonyaihoz mérten szerveztetik a legelőnyösebb és legolcsóbb cséplési mód, de kizárólag ezt a módot alkalmazni, a cikkben kifejtett okokból, helytelen, hanem ha a két cséplési mód, t. i. asztagból és szekérről való cséplés, a viszonyokhoz mérten kombinálva

alkalmaztatik, amiben a gazdának a viszonyokhoz való alkalmazkodási képessége jut érvényre, akkor azt találjuk a mai viszonyok közt a legmegfelelőbb cséplési rendszernek, mint ezt különben több okszerűen kezelt uradalom és bérlet igazolja.

Hensch Árpád.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A termés fokozása gőzmiveléssel.

Valahányszor ajánlatot kapok gőzekével való szántásra, azt mondhatom, legtöbbször ugyan csak kérdést intéznek hozzám arra vonatkozólag, hogy fejtsém ki nézetemet a gőzmivelés előnyéről és főleg arról, hogy milyen termésmennyiséget biztosít a gőzkeszántás a közönséges szántással, illetve igaerővel való szántással szemben.

Ezen kérdézősködések indítottak jelen cikkem megírására. Sokak előtt nem fogok új dolgokat feltárni, jöhetnek mégis akadnak gazdatársaim között olyanok, kiknek alábbi soraimmal hasznára leszek, különösen most, midőn elhangzott a jelszó: „Termeljünk többet”.

Tudjuk, hogy a rendszeres mélymivelés föltétele a talaj termőképessége fokozásának. A talaj kelleke, hogy a növényeknek erős támpontot, könnyen fölvehető táplálékot nyújtson, a levegő és melegség könnyen beléhatolhasson és egyenletes nedvességet tartson. Ezt pedig csakis a termőréteg mélyítése által érhetjük el. Lássuk miért? A gyökéret fejlődésének nagyobb, illetve mélyebb teret nyújtunk, ezáltal a növény biztosabb helyzetbe jut, könnyebben telet át és jobban ellenáll az idő viszontagságainak.

Továbbá vastagodik a termőréteg, a talaj légjárhatóvá lesz, a levegő élenye pedig a termés és trágyázás maradványait telelőnyé változtatja át. A levegő szénsava is jobban behatol a talajba, feloldja a szétmállott köztörmelékkeket. Azt pedig tudjuk, hogy a köztörmelék elemei a növény táplálásához elkerülhetetlenül szükségesek. Fokozzuk a baktériumok tápanyagkészletét. Ezenkívül a mélyen megmivelt talaj nem gyomosodik olyan hamar, egyes gyomok teljesen kivesznek, pl. tarack és bogáncs. (Ez különösen gőzkeszántásra áll.) Ellensúlyozza a mélymivelés a megdülést és ha a gabona véletlenül mégis megdül, úgy a bennelévő szem nem zsugorodik össze. Van ezenkívül egy fontos körülmény, hogy nagy hőség mellett is rendszeresen, egyenletesen, normálisan beérik a talaj a mélymivelésnél. Ez pedig fontos ránk nézve, mert hazánkban az utóbbi időben a szárazság, kivált aratás idején, nagyon gyakori.

Tudjuk továbbá, hogy a mélyen megmivelt talaj gyorsabban melegszik föl, mint a fölületesen lazított. Példának okáért a hó mélyen mivelt talajon gyorsabban olvad el, mint a sekélyen. Az esővizet gyorsabban befogadja a mélyen mivelt talaj, mint a sekélyen mivelt. Mélymivelésnél a talaj magatartása is kedvezőbb átalakulást nyer épp úgy száraz, mint nedves időjárás mellett és a talajban a növényeknek lehetőleg egyenletes nedvességi viszonyok lesznek megadva.

KEMNA

SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnökdoktor hirneves
füstcső-tulhevitőjével ::

**Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett
rendszerrel úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében
messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.**

Referenciákkal, kimerítő fel-
világosításokkal és költség-
vetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J.

Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.

Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST.

Telefon: 91-21.

Nézzük mármint, mi a különbség a fogatos és gözeke miveltése között. És itt, hol a különbséget óhajtom föltüntetni, mielőtt belemélyednék a további fejtegetésbe, ki kell jelentenem, hogy a gözeke szántását nem lehet összehasonlítani a közönséges fogatos eke munkájával, illetve szántásával, de hogy ha csak megközelíteni próbálnók a fogatos ekével a gözeke szántásnak munkáját, úgy a fogatos eke szántásának előállítás költsége jóval meghaladná a gözekeét. (E dolgozatomban végén szemléltethetők bebizonyított.) Gözmiveltés után a talaj nagy fizikai átalakuláson megy át, úgy hogy értéke jóval nagyobbodik. Ennek pedig az az oka, hogy a gyors ütem által, amellyel a mozdonyok az ekét húzzák, minden jó és rossz talajalkatrész oly alaposan lesz összekeverve, hogy minőségileg egy olyan átalakított talajt nyerünk, amely az előbbihez abszolút nem hasonlítható. Erre a fogatos eke lassu mozgásával nem képes. Természetesen nagy szerepe van a tökéletes összekeverésnél a jól konstruált eketestnek és kormányozásnak; ez tudniillik gözeke miveltésnél teljesen összekeveri a szelid és vad földet és ezáltal nyerjük a fentebb említett, fizikailag teljesen átalakított és megjavított talajt. Egy gözeke normális üzeménél kimondhatjuk, hogy a porhanyítás majdnem még egyszer olyan mély, mint a barázda és hogy minő nagy előnye van ennek úgy a nedvesség befogadásánál, mint a szárazság iránti ellenállásnál, bizonyára minden gazda előtt ismeretes.

Egyik legnagyobb előnye a szántás gyors elvégzésében rejlik és ezzel együtt a terméshozam fokozásában. Az ma már a legtöbb gazda előtt ismeretes, hogy a gözmiveltés után a szemes-termények magyar holdanként (1200 □-öl) 2—3 q-val, a tengeri 5—8 q-val, a répa 30—35 q-val ad nagyobb hozamot.

Gözmiveltést legelső sorban a cukorrépa, luczerna, tengeri, dohány és a kalászosok hálálják meg. Míg a burgonya csak bizonyos talajviszonyok mellett.

A gözszántás terméshozama több évre is kihat (4—5 év); annál több mellékkörülmény játszik szerepet pl. a talaj összetétele és nedvességi foka, a munka mikénti kivitele, a barázda mélysége stb. Itt említem meg, hogy a gözeke miveltés hatása 1—2 évvel továbbra terjed, mint a fogatos miveltésé.

Homoktalajon is jó eredménnyel végezhetjük a gözerővel miveltést, ha csak a homok nem nagyon laza vagy sovány.

Nagy előnye a gözmiveltésnek, hogy mindjárt aratás után megkezdhetjük a tarlóbuktatást és azt gyorsan be is végezhetjük oly időben, mikor az iga- és kézierőföltte nélkülözhetetlen. Hiszen gazdálkodó ember tudja azt, hogy mit jelent az a talaj előkészítésénél, ha aratás után közvetlenül alábuktatják a tarlót.

Nagy előnye nemcsak az, hogy mint fentebb említettem, fölszabadítja az iga- és munkaerőt a legszükségesebb időben, hanem helyette jobban és pontosabban el is végzi a legnehezebb munkát.

Látjuk, hogy évről-évre, sőt napról-napra emelkedik a földtermék ára, ez azután nemcsak arra ösztönzi a helyesen gondolkodó gazdát, hogy

nagyobb területet fogjon miveltés alá, hanem hogy a meglévő területen nagyobb és egyenletesebb terméshozamot biztosítson. Mindez elérhető a gözerővel miveltéssel.

Látja és tapasztalja továbbá minden gazdálkodó, hogy az igavonó állat ára napról-napra magasabb lesz, ami annak hasznosító tartását megdrágítja. Ugyazintén nagyon gyakoriak utóbbi időben hazánkban az állati járványok: „száj- és körömfájás”. Ilyen esetekben nemcsak a különbséget, hanem egyedül megmentőjét találja a modern gazdálkodó a gözmiveltésben.

Mindezen itt felsorolt érvek a gözmiveltés előnyére billentik a mérleget a fogatos miveltéssel szemben.

Nagyon messzire nyúlna jelen cikkem, ha én a gözeke miveltés közvetlen és közvetett hasznát itt mind föl akarnám sorolni. Nem is fárastom ezzel igen tisztelt gazdatársaimat.

Most még pár szóval meg akarok emlékeztetni a gözeke szántás mélységének helyes megválasztásáról különböző talajviszonyok között.

Valamikor gözeke szántás alatt csak mélyszántást értettek. Ma már azonban a gözeke szántásnál is megkülönböztetjük a különböző mélységeket, minthogy gözekekkel épp úgy lehet tarlót buktatni, keverőszántást végezni és mélyíteni.

Aki először használ gözeke szántást oly talajon, ahol még mélyen szántva nem lett, esetleg mélyítve sem, természetesen nem szánthat egyszerre mélyen, mert ily esetben vad földet hoz föl és akkor megesis vele az, hogy nemcsak magasabb hozamot nem ér el, sőt jóval kevesebbet kap a rendes hozamná, esetleg örülhet, ha helyenként a vetőmagot kapja vissza.

A vad föld megszelidítésénél nagy szerepet játszik a trágya is. Helyes trágyázással könnyen és aránylag gyorsan megszelidíthető a vad föld.

A gözeke miveltésnél mindig okosan kell eljárni, vagyis fokozatosan mélyíteni a talajt és fokozatosan növelni a termőteget, akkor azután megkapjuk a kívánt eredményt, a hozamtöbbletet. Kétféleképpen mélyíthetünk, először évenként csupán mélyebb szántással, másodsorban az ekebarázda fokozatos mélyítése által karöltve altalajporhanyítással. Ez utóbbinak hatása szerintem sokkal jobb, indokoltabb, mert gyorsabban célhoz segít.

Szántás altalajporhanyítással azért czélszerűbb, mert a legtöbb termőnövény nem kívánja a mélyen fölforgatott talajt, hanem csak bizonyos határig és azontul jól esik neki, ha gyökerei lazított talajra találhatnak.

Roppant fontos az altalajporhanyítással kapcsolatos szántás tavasszal akkor, midőn az időjárás vagy egyéb ott nem engedte meg az őszi mélyszántást. Ily esetben tavasszal is lehet pótolni az őszi mélymiveltést olyképpen, hogy az ekét csak pl. 6 hüvelykre eresztjük le és 6 hüvelykre ezen alul altalajt porhanyítunk. Ha ezt répa földön tesszük, úgy alig fog ezen eljárás mellett 6—7 q-val a tavasi mélymiveltés az őszi mellett elmaradni.

Itt említem még meg azt is, hogy ha tavasszal kénytelen valaki répa földjét mélyen fölszántani, tegyen kísérletet, szántsa föl az ősszel elmaradt

terület egy részét csak egyszerűen, pl. 10 hüvelykre (20 cm.), a másik részét kombinálja ugyancsak 10 hüvelykre szántást altalajporhanyítással (6 hüvelyk szántás + 4 hüvelyk altalajporhanyítás) és nagy különbséget fog találni, mely különbség a szántással kombinált altalajporhanyítás előnyét fogja bizonyítani, amennyiben holdanként legalább 40—50 q-val ad nagyobb hozamot.

Egy kis számitással óhajtom illusztrálni a gözeke mélymiveltés és fogatos mélymiveltés költségét, ha valaki nem saját, hanem bér-gözekekkel szánt. Számitásom alapjául 20 magyar holdat (1200 □-öl) veszek 12 hüvelyk mélyen szántva porhanyítással, ennyit minimálisan meg kell szántani egy nap alatt a gözekeknek. Azután nézzük, hogy mennyi iga kell, ha ugyanezt a 20 holdat a föntnevezett mélységre fogatos erővel akarom megmiveltetni 1 nap alatt (csak megközelítően jól) én csak 4-es ökörfogatot veszek az eke elé, holott a legtöbb talajviszonyok mellett 6-os fogat kell ezen mélységre.

Gözeke szántás.

1 nap 20 m. hold, 12 hüvelykre (8 + 4)	
" " 14 K.	180 — K.
20 m. holdhoz szénszükséglet a 90 kg. =	
" " 18 q, a 2-90 K.	52 20 "
3 db 4-es ökörfogot szén- és vízfordáshoz, 1 napra a 15 K.	45 — "
1 segédmunkás ekére (napszámos)	4 — "
1 napra gépszemélyzet élelmezése	8 — "
Összesen	389 20 K.

Fogatos erővel.

40 db 4-es ökörfogot a 15 K.	600 — K.
2 felvigyázó ember a 6 K.	12 — "
Összesen	612 — K.

Nem számitok ekekoportást, amortizációt, pedig kellene.

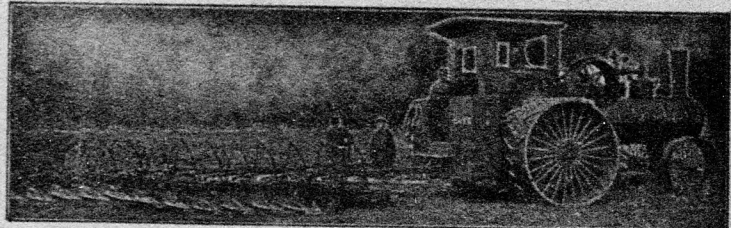
Ezen példa alapján számitunk ki, hogy mibe kerül egy magyar hold gözeke mélyszántása és ugyancsak egy magyar hold fogatos erővel mélyszántása (12 hüvelyk). Látni fogjuk, hogy míg a bér-gözekekkel ezen munka 19 46 K-ba kerül, addig igaerővel 30 koronába kerül.

Ebből látjuk, hogy egy magyar hold bér-gözeke mélyszántása (12 hüvelykre) 10 koronával kerül kevesebbe, mint ugyanezen fogatos szántás.

A fogatos eke ezen munkája nemcsak drágább magyar holdanként 10 koronájával, hanem jóval rosszabb is.

Ha a gözeke mélyszántásához hozzáveszünk még, hogy 2—3 q-val nagyobb termést is ad gabonánál, akkor azt fogjuk látni, hogy a szántási költséget tulajdonképpen háromszorosan vissza-terítette.

Ezen adatokból látható, hogy mennyire indokolt kisebb és középbirtokon a gözekekkel való bér szántás. Annál inkább, mert olyan olcsón szántanak a mai megdrágult viszonyok mellett is a vállalkozók (fehér hollónak nevezhetjük a gözeke bér szántási vállalkozókat, mert mikor mindenhol áremelést tapasztalhatnak a gazdák, itt nem, maradt a régi olcsó szántási ár) és mindamellett akad számos gazdálkodó, aki dacára az általános drágulásnak még lejjebb szeretné szorítani

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gözekek

teltellenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működésel.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ❖

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai**

Budapest, VIII.,
Üllői-ut 52/K

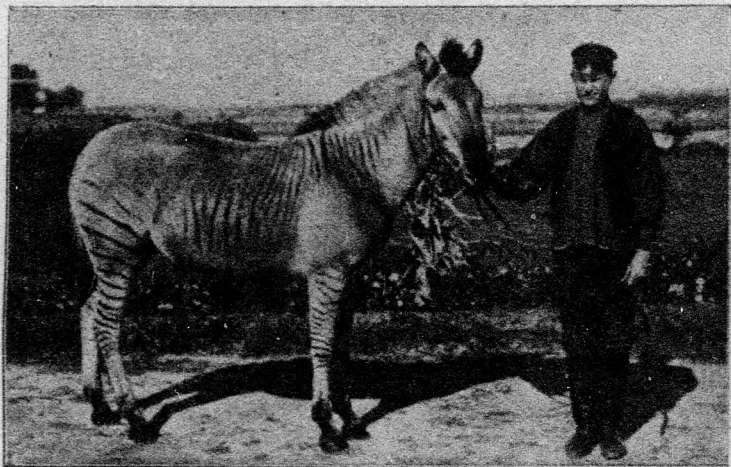
lyek a mesterséges termékenyítés gyakorlati jelentőségét kétségtelenül megállapították. Az oroszországi kísérleteken kívül *Hoffmann* tanár németországi kísérletei érdemelnek felemlítést. Végül megjegyzem, hogy Magyarországon is végeztek néhány kísérletet.

Ezekután felmerül az a kérdés, hogy mit is értünk mesterséges termékenyítés alatt és hogy ez az eljárás minő előnyöket biztosít a gyakorlat szempontjából a természetes pároztatással szemben?

A mesterséges termékenyítés lényege az, hogy a hímeket a nyöstényvel nem természetes uton

ható, amikor a természetes uton való fedeztetést a pároztatandó állatok nagy súlybeli vagy magasságbeli eltérése akadályozza. A mesterséges termékenyítés tehát lehetővé teszi elnehezített, de egyébként kiváló tenyészhímek kihasználását. A mesterséges termékenyítésnek kedvező befolyása van a vemhességi százalékra, mivel az ondónak közvetlenül a méhbe való fecskendezése különösen a női ivarszervek rendellenessége esetén jobban biztosítja az ondószálcákban a petesejtrel való találkozását a természetes pároztatásnál s ennek folytán hathatós eljárás a meddőség elleni küzdelemben.

a vékony gummihártya könnyen kilyukadhat, végül a gondom alkalmazása még ménéknél is akadályokba ütközhet, mivel a mén a reábuzásnak ellene szegül s nem ritkán a himvessző érintése a merevség megszűnését okozza. *Ivanoff* az említett okok miatt egyszerűbb és univerzálisabb módszert alkalmaz; az ondó felfogására ugyanis finom szivacsot használ. Eljárása abban áll, hogy a női ivaru állat tiszta hüvelyébe alkalmas módon sterilizivacsot helyez s azután fedeztet, majd pedig a pároztatás után kivesszi a szivacsot, mely az ondót felszívta s kipréseli belőle azt. Ilyen módon ménéktől kb. 100 cm³

279. ábra. Mesterséges termékenyítéssel létesített 3 éves zebroid.
(Zebra mén × kancza.)

281. ábra. 3 éves félvér mén, melyet mesterséges termékenyítéssel *Fals-Fein Frigyes* Ascania-novai ménésében tenyésztettek. Megvette az orosz katonai lovató-bizottság.

pároztatjuk, hanem a hímállat ivarmirigyei, a herék termelte váladékot, melyet megfelelő eljárás segítségével nyerünk, mesterségesen befecskendezzük a megtermékenyítendő nőstény ivarszervébe.

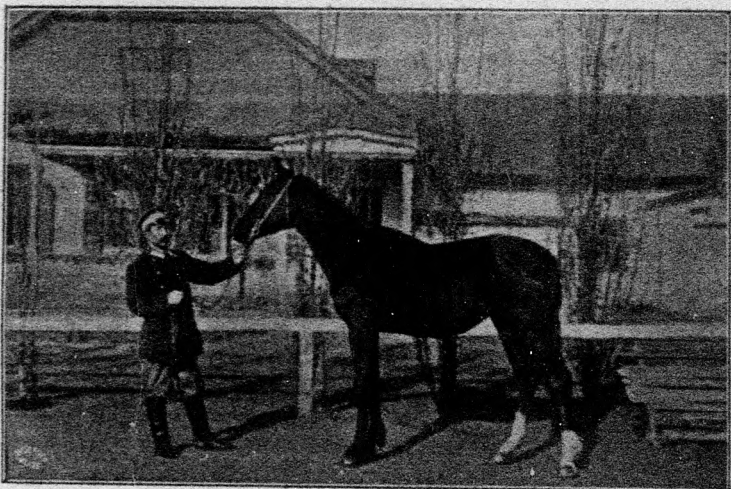
A mesterséges termékenyítésnek gyakorlati szempontból nagy jelentősége van, mivel hatékony eljárás az állattenyésztés fejlesztésére, mint-hogy segítségével a kiváló apaállatok termékenyítő képességét többszörösen fokozhatjuk.

A mesterséges termékenyítés a lótenyésztésben feleslegessé teszi a kilenczednapos kanczáknak ménhez való vezetését, ami különösen a gazdasági lótenyésztés esetében sok idő- és pénzmegtakarítást jelent.

A mesterséges termékenyítés lényegével s főbb előnyeivel megismerkedve, nézzük most kissé részletesebben, hogy miképpen szokás azt alkalmazni. A mesterséges termékenyítéshez természetes vagy mesterséges ondót használha-

anyagot nyerhetünk, melyet fecskendőbe szívunk s kathéter segítségével 10 cm³-t fecskendezünk be a megtermékenyítendő ivarzó nőstényállat hüvelyébe vagy még czélszerűbben közvetlenül a méhbe. *Ivanoff* szerint a befecskendezést czélszerű másnap megismételni, hogy a fogamzás nagyobb biztossággal bekövetkezzék.

A természetes ondón kívül a termékenyítéshez mesterséges ondó is használható, melyet frissen herélt állat mellékheréjéből készítünk

280. ábra. Másfél éves ügötő mén, melyet mesterséges termékenyítéssel tenyésztettek *Konstantinovicsch Dimitri* herceg dubrovkai ménésében.

282. ábra. 3 éves félvér-kanczák, melyeket mesterséges termékenyítéssel tenyésztettek *Fals-Fein Frigyes* Ascania-novai ménésében. Megvette az orosz katonai lovató-bizottság.

Az apaállat fedezése alkalmával egyszeri magömléssel kiürülő ondó nem csak egy, hanem átlagban 10 anyaállat megtermékenyítéséhez elegendő. Hogy kiváló apaállatoknak így módon való racionálisabb kihasználása az állattenyésztés fejlesztése szempontjából mennyire fontos dolog, az bővebb magyarázatra nem szorul, mindazonáltal fel akarom hívni az olvasó figyelmét arra, hogy vannak ménlovak több ezer koronás fedeztetési díjjal, továbbá, hogy kifogástalan apaállat előállítására a legnehezebb tenyésztői feladat. A mesterséges termékenyítés előnye továbbá, hogy olyankor is sikeresen alkalmaz-

tunk. Az első esetben a természetes ondót ménékből nyerhetjük olyan módon, hogy a esődör himvesszőjére a fedeztetés előtt gummigondomot alkalmazunk, ilyenkor a fedeztetés alkalmával a kilövelt ondó a gondomban gyűl össze s így a természetes ondót tisztán, minden veszteség nélkül nyerhetjük. Jóllehet eme eljárás a tiszta és az összes ondó gyűjtését a legjobban biztosítja, mindazonáltal *Ivanoff* szerint hátrányai is vannak, melyek a gyakorlati alkalmazást megnehezítik. A gondom u. i. a himvessző sajtászerű alakulása miatt ménék kivételével másfajú tenyészhímekre nem alkalmazható, továbbá

alkalis (*Lock*-féle) folyadék segítségével. Gyakorlati szempontból ennek az eljárásnak alárendelt szerepe van.

Ivanoff szivacs segítségével nyert természetes ondóval végezte mesterséges termékenyítési kísérleteit, melyek eredményét most megjelent füzetében „*Die künstliche Befruchtung der Haustiere*” tett közzé; ez a munka az orosz nyelven irt dolgozatának német fordítása. A munka az 1899—1910. évben 579 lovon végzett kísérletről számol be, melyeket *Ivanoff* és módszere szerint állatorvos-munkatársai végeztek az orosz állami ménésekben, több magánménésben

Dolgoz, Aseania-Nova stb. községekben. A kísérleteket először *Konstantinovič Dimitri* orosz nagyherceg, ménesügyi főnök tette lehetővé azzal, hogy 1899. évben megengedte az orosz állami ménesekben való kipróbálást. A gyakorlatban elért fényes eredmény az orosz kormányt arra bírta, hogy 1908-ban Szentpéterváron a belügyminisztérium állatorvosi szakosztályán *Ivanoff*-nak fiziológiai laboratóriumot rendezett be eme kérdés további tudományos tanulmányozása céljából. A négy év óta fennálló intézet iránt, melyben az érdeklődő gazdákat és állatorvosokat kiképezik, feltűnő élnék az érdeklődés, amit mi sem igazol jobban, hogy már 200 állatorvos sajátította el ezen eljárást.

Ivanoff-nak és munkatársainak közel 600 kanczán végzett gyakorlati kísérletei a következőkben foglalhatók össze:

1. A természetes párosztatás nem okvetlenül szükséges a nő ivaru állatok megtermékenyítéséhez.

2. A vemhességi százalék mesterséges termékenyítés esetében *Ivanoff* kísérletei szerint általában kanczánál 78, vagyis kedvezőbb, mint természetes fedezetés alkalmazásakor.

3. A mesterséges termékenyítésből fejlődött csikók a természetes nemésből származóktól miben sem különböznek, minthogy életerejük, ellenálló-képességük, munkabírásuk és tenyészképességük kifogástalan. *Ivanoff* erről élő bizonyítékokat szolgáltat, amennyiben felsorol és fényképeken bemutat számos katona-remonta lónak bevált csikót, továbbá a mesterséges termékenyítéssel létesített *Legkaja*, *Wjublennaja* és *Kruglaja* nevű kanczákat, melyek az ügetőversenyen győztesként futottak (l. az ábrákat).

4. A mesterséges termékenyítés nem hátrányos a kanczák egészségére.

5. Az ivarszervi betegségek rendellenessége és a nő ivarszervi betegségek fennforgása esetén a mesterséges termékenyítés igen hatékony eljárás a moddőség elleni küzdelemben.

6. Egy fedezetéssel nyerhető ondó átlag 10 kancza termékenyítésére elegendő.

7. *Ivanoff* módszere nem kizárólag kanczákra, hanem a többi háziállatokon is alkalmazható.

Mindezekből kitűnik tehát, hogy a mesterséges termékenyítés gyakorlati szempontból is figyelmet érdemel. Ennek folytán kívánatos volna, hogy nálunk is nagyobb szabású gyakorlati kísérletek végeztessenek s miután ezen eljárás használhatósága és előnyei beigazolódtak, terjesztését szorgalmazni kellene, hogy a biológiai kutatások eme a gyakorlatban haszonnal értékesíthető eredményét állattenyésztő gazdáink is igénybe vehessék. *Wellmann Oszkár dr.*

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Hegyi Dezső.

A németországi répamag minősége.

(Nyílt levél a szerkesztőhöz.)

Mélyen tisztelt Főszerkesztő ur! Nagyrabecsült lapjának, a „Köztelek”-nek június 6. számában közölt cikkemhez a gazdasági növénytan igen tisztelt rovatvezetője megjegyzéseket fűzött,

amelyekre bátorkodom a következőkben reflektálni:

Falke dr. lipcei egyetemi tanárom megbízásából az elmúlt tél végén 62 répamagadagot vizsgáltam meg. Számszerűen megállapítottam a talált eredményeket s azokat, miután eredeti dolgozatomat az *Illustrierte Landw. Zeitung* német szaklapban nyilvánosságra hoztam, tekintettel arra, hogy e vizsgálatok a magyar gazdasági közönséget is érdeklik, a „Köztelek” mélyen tisztelt szerkesztőségének is rendelkezésére bocsátottam. Mellékesen megjegyzem, hogy ez körülbelül 4 hónappal ezelőtt történt.

A „Köztelek”-ben közölt cikkem minden figyelmes olvasója tisztában van azzal, hogy én 62 adagot vizsgáltam meg s ezen vizsgálatok eredményeit a magyar gazdasági közönségnek a szives tudomására hozom. A figyelmes olvasó semmiképpen sem juthat arra a gondolatra, hogy én az 1910. és 1911. évi németországi takarmány- vagy cukorrépamagtermés minőségére vizsgálatom alapján bármiféle következtetéseket tettem volna. Ez okból teljesen érthetetlen előttem igen tisztelt rovatvezető urnak a tudományos kutatások és vizsgálatok közlései alkalmával gyakorolt kritika módszerétől való teljesen eltérő eljárása.

Ha bárki tudományos vizsgálatok útján bármely eredményhez jut és a talált eredmény számszerű közlésére szorítkozik, erre a minőségű megállapításra egyszerűen odavetni, hogy „ennek épp az ellenkezője áll”, egy oly megállapítást pedig, amely a kritikus által végzett vizsgálat eredményével megegyezik, azt igazságnak deklarálni oly szavakkal, mint azt rovatvezető ur teszi, amikor megjegyzésében azt mondja, hogy „a 2. és 3. pontban ismertetett tény való”, az ilyen kritika ellen kénytelen vagyok a leghatározottabb óvat emelni. Igen tisztelt rovatvezető ur ily esetben csakis arra szorítkozhatik, hogy megjegyzésképpen saját vizsgálatának a számszerű eredményét közölje, de egyszerűen a más által talált számszerű eredményekre rámondani, hogy az „tévedés”, „nem áll” — ezt joggal tennie nem szabad.

Igen tisztelt rovatvezető ur továbbá a következőket jegyzi meg: Ha több mintát vizsgáltam volna meg, szerinte az adatok lényeges változást szenvednének. Milyen jögon, milyen alapon bocsátkozik rovatvezető ur ilyen kombinációkba? Hiszen az ilyen gondolatmenet mindenkit oda vezet, hogy a rovatvezető által végzett vizsgálatokra is ilyen jószólást alkalmazzon, azt állítva, hogyha 800 minta helyett 1800 mintát vizsgált volna meg, „az adatok lényeges változást szenvednének”.

E helyen meg kell jegyezni, hogy ily vizsgálatoknál a tudományos körök nézete szerint feltétlenül elegendő az általam végzett vizsgálatokhoz felhasznált anyag, t. i. 62 adag.

Végül reflektálok igen t. rovatvezető azon nézetét kifejező megjegyzésére, hogy ő 800 répamagmintát megvizsgálván „csakis az eredményeket említette meg, nem találva indokoltnak magát az anyagot a közönség elé vinni”. Széreny nézetem e tekintetben egészen más. Ily esetben sokkal fontosabbnak tartom magát az anyagot, mint az abból levont következtetéseket, mert az eredmények fontosságát, értékét csakis úgy tudjuk

kellően mérlegelni, megérteni, hogyha a vizsgálat anyagát teljes részletességében ismerjük. Mélyen tisztelt szerkesztő urat kérem arra, hogy ezen soraimat igen tisztelt rovatvezető urnak megjegyzései kiigazítása céljából megkülönböztassék.

Mély tisztelettel
Pétzy Popovits Emil dr.

A rovatvezető válasza.

Igen tisztelt Uram!

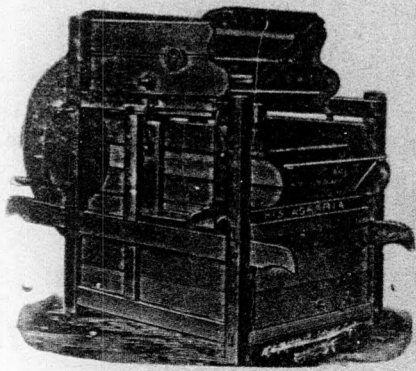
F. hó 12-éről kelt és a *Köztelek* főszerkesztőjéhez intézett b. soraira következőkben válaszolok:

Tekintetességét kifogásolja azokat a rovatvezetői megjegyzéseket, melyekkel közleményét kísértem. Eltetszik feledni, hogy szóban forgó közleményét nem valamelyik kísérletügyi intézmény folyóiratában, hanem a magyar gazdasági közönség hiteles tájékoztatását szolgáló lapban kívánta közreadni, amely lapnak rovatvezetője erkölcsi reputációjával felelős azért, hogy a rovatban megjelent közlemények tényleges állapotokról tájékoztassák a gazdasági közönséget. És amíg valamely kísérletügyi közleményben a legkisebb méretekben beállított kísérlet adatai is értékkel bírnak, addig egy gyakorlati szaklapban csak általános érvényességű adatoknak van helye.

Tekintetességét megvizsgált 36 takarmány- és 26 cukorrépamagot s e vizsgálatoknál arra az eredményre jött, hogy az 1911. évi termési mag kg.-ként 15.000 csirával kevesebbet tartalmaz, mint az 1910. év termése. A vezetésem alatt álló növénykörtani állomásnál összefut a Magyarországra behozott összes cukorrépamagminta s az itt végzett vizsgálatok azt mutatták, hogy a kg.-kénti csiraszám nagyobb volt 1911-ben, mint az előző évben. E két adat nagy ellentétben áll egymással, mégsem akarom az Ön vizsgálatának helyességét kétségbe vonni, hanem úgy magyarázom a dolgot, hogy Ön silányabb magvakat vizsgált, mint az én intézetem; más szóval: a német magtermesztők a magyarországi cukorgyárakkal kötött erős szerződések nyomása alatt meg sem kísérelték a silányabb magvaknak hazánkba való beküldését.

Igy állván a dolog, nagyon igazságtalan bíró lettem volna ez ügyben, ha a kegyed adataival szemben elhallgatom a tényleges állapotokat s ezzel ráuszítom a gazdákat a cukorgyárakra. Tekintetességét maga is elismeri levelében, hogy vizsgálati alapján nem akart semmiféle következtetést levonni az 1910. és 1911. évi répamagvak minőségére. Am tessék nekem abban igazat adni, hogyha kegyed nem akarta is a közölt eredmények következtetését levonni, azt gazdasági közönségünk levonta volna és pedig joggal; mert hisz közleménye nem kísérletügyi folyóiratban jelent meg, hanem a gazdák tájékoztatását szolgáló legtekintélyesebb szaklapunkban s emellett a gazda szemében még az is különös súlyt adott ez adatoknak, hogy azokat Németországban tudományosan dolgozó honfitársunk állapította meg ott ahol a mi répamagbeszerzésünknek a főforrása van.

Alaposan ismerve a helyzetet, csakis két dolog közt választhattam: vagy a nemközöl-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár”-rosták

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

különleges terménnytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.

hetők közé sorozom közleményét, vagy pedig megteszem rá észrevételeimet. Én az Önre nézve kedvezőbb megoldást választottam.

Tekintetességed kifogásolja, hogy a rovatvezető az Ön adataival szemben nem a saját kísérleteinek adatait állította szembe (szóval nem bocsátkozott tudományos vitaközvetésbe), hanem bíróként szerepelt és ítéletet mondott a közölt adatokról. Ez egy olyan lapnál, amely színvonalon akar maradni, szükséges; a bíraskodás a rovatvezetőnek nem joga, hanem felelősségteljes kötelessége. Épp az Ön esetével világítom ezt meg. Akkor, amikor az Ön közleménye hozzánk beérkezett, a Növénykörtani Allomás már megvizsgálta a Németországból behozatalra kerülő összes répamagmintákat s így tiszta képtünk volt az 1911. évi termés minőségéről és értékéről. Tessék jól megérteni: nem bizonyos számú répamag vizsgálati adatait ismertük, hanem az összes behozatalra kerülő mag vizsgálati adatait. Mi tehát már nem tapogatózva, hanem teljes biztonsággal adhatjuk meg a gazdáknak a tájékoztatást az elvetésre kerülő répamag értékéről. Ekkor beérkezik az Ön cikke, amely az Ön által végzett néhány vizsgálat adatait tartalmazza. E vizsgálatok esetleg olyan répamagokra vonatkoznak, amelyek be sem jönnek Magyarországra. Ön maga sem óhajt azokból következtetni a répamag értékére, de közleményének helyet kér a *Köztelek*-ben s ezáltal a gazdák közé dobja adatait, akik a fennebb említett okoknál fogva ez adatokból a tényeknek meg nem felelő következtetést vonhatnak le. Én leközlöm az Ön adatait, de megjegyzem, hogy melyek fogadhatók el azokból, melyek nem. Itélkezem, nem vitatkozom. De hogy az ítélkezés jogosult, azt, ha elfogulatlanul bírálja el a dolgot, most, amikor már megismerttem ez ítélkezés jogalapjával, be kell látnia.

Hogy én miért nem tettem közzé a vizsgálatok anyagát? Igen egyszerűen azért, mert a *Köztelek* nem arra való, hogy ott számoszlopokat közöljünk sok sok hasábon keresztül. Am ha érdeklik Önt ez adatok, bármikor megtekintheti azokat a növénykörtani állomáson, ahol 15 évre visszamenőleg az összes répamagvizsgálatok adatai is rendelkezésére állanak.

E sok dolgom közepette irt hosszú levélből is láthatja, hogy észrevételeit kellő figyelemre méltattam. Abból pedig, hogy cikket, ha észrevételezve is, leközltem, kiderül, hogy azt értékesnek minősítetem s szívesen venném, ha máskor is küldene be adatokat buvárokódásai köréből.

Különös értékkel bírna ránk nézve, ha a németországi cukorrépamagtermesztők ama törekvésének tervezetével lenne módjában bennünket megismertetni, amelyet a répa „nem cukor”-tartalmának eliminálására végeznek; ugyintén az elektrokulturai kísérletek eredményeivel. Mindkét kutatásnak gyakorlati főharczosa Otto Breustedt in Schladen (Harz), akinek, ha esetleg meglátogatja, sziveskedjék legmelegebb üdvözlétemet tolmácsolni. *Hegyi Dezső.*

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A sopronmegyei szarvasmarha tejtermelési szempontból.

A *Köztelek* f. évi 53. számában közöltem néhány tejtermelési adatot a nagyobb tehenészetekben próbafejés alatt álló sopronmegyei tehenek tejtermeléséről. A Sopronmegyei Tejszövetkezetek Szövetsége a folyó év elején fejezte be harmadik éves tejlőversenyét és ezeknek a tejlőversenyeknek eredményeiből a kisgazdák kezében levő sopronmegyei szarvasmarha tejelőképességére — véleményem szerint — lehet már bizonyos következtetéseket levonni és ezek a következtetések — megint az én véleményem szerint — eléggé kedvezők. A sopronmegyei a szimmentáli jellegnek többnyire megfelel, ahhoz többé-kevésbé közelálló egyedeket foglalja magában és mivel a köztenyésztésben egyre több és jobb minőségű apaállat használtatik, egyre jobban közeledünk a szimmentálihoz való hasonlósághoz — külem szerint. Tejelőképesség szerint pedig azt hiszem, hogy már előbbre is vagyunk. A külemet illetőleg persze még távolról sem egyöntetű, konstans ez a marha, de hogy a tejelőképességet illetőleg már megvan benne az állandóság, azt a veszkényi, jobaházi, himodi és más tehenészetek eredményei is bizonyíthatják és azt a mi kiváló szomszédunk, *Ujhelyi Imre* nemesak hirdeti, hanem a gyakorlatban is demonstrálja, miután több bikát vásárolt tenyésztőinktől.

A Sopronmegyei Tejszövetkezetek Szövetsége a tejlőversenyek rendezésével, meg a törzskönyvezés bevezetésével a tejelőképesség fokozására törekszik a külem tekintetbevételével, sőt a külem javítására irányuló törekvéssel. A földművelésügyi miniszter támogatásával három 1—1 éven át folytatott tejlőversenyt rendeztünk és ezeknek eredményeit alább ismertetem. A tejlőverseny szabályzata szerint az évi tejszirtermelés képezi a bírálat alapját és első

díjat csak 120 kg., második díjat csak 100 kg., harmadik díjat csak 80 kg., évi tejszirtermelést felmutató tehen után lehet adni. Ugy vélem, hogy az eddigi eredmények alapján a mértéket fel kell majd emelni legalább is 140, 120 és 100 kg. tejszirtermelésre.

Nézzük mármost az 1909., 1910. és 1911. években rendezett hároméves tejlőverseny összesített eredményeit. A három tejlőversenyben résztvevő 17 községből összesen 166 drb tehen által egy évre kiszámított tej átlagos mennyisége 3623 liter, átlagos zsírtartalma 4.02%, átlagos évi tejszirmennyisége 145.64 kg. Átlagosan a fejesi napok száma egy tehenél 318, a napi tejhozam átlaga tehenenként 11.4 liter.

Hasonlítsuk össze a tejlőversenyekből nyert adatokat a Schärding kerületi (felsőausztriai) törzskönyvező szövetségnek 342 tehenre vonatkozó próbafejési adataival,*) illetőleg az ott követett rendszer szerint és azt fogjuk találni, hogy

	166 tehen közül nálunk	342 tehen közül Felsőausztriában
3500 liternél többet adott	14 = 8.5%	3.2%
3500—3000 liter tejet adott	29 = 17.3%	8.2%
3000—2500 " " "	24 = 16.3%	27.6%
2500—2000 " " "	43 = 25.9%	44.4%
2000—1400 " " "	58 = 32.0%	19.1%

Tegyük úgy, mint a schärdingi törzskönyvező szövetség jelentése és vegyük ki mi is a tejtermelés szempontjából a legjobb 8 tehenet „Leistung”-juk szerint. (L. alanti táblázatot.)

Az itt közölt adatok tehát amellet szolgáltnak tanúságot, hogy a sopronmegyei tehenek tejtermelés szempontjából fölülte állnak a felsőausztriai Schärding vidékén tenyésztett, törzskönyvezett és próbafejéseken résztvevő szimmentáli teheneknek.

Olyan, a többiek közül kiemelkedő nagy tejhozamok, mint amilyenek egyes *leveli* teheneknél vannak, a sopronmegyei tejlőversenyek adataiból nem mutathatók ki, de azt hiszem, messze nem állunk azoktól sem és egész közel

*) „Bericht über die Durchführung der Leistungsprüfungen und des Herdebuches”, 1911. Druck von Joh. Nees, Schärding.

	Fejesi nap	A legjobb 8 tehen volt			
		nálunk 166 tehen közül		Felsőausztriában 342 tehen közül	
		tejmennyiség		tejmennyiség	
		évi összeg	napi átlag	évi összeg	napi átlag
Balinkó József tehen Győró	351	4147	11.90	4105	12.44
Tskáts László tehen Győró	343	4131	12.05	4019	11.01
Bujtás József tehen Petőháza	365	4398	12.02	3933	10.77
Mikó Kálmán tehen Jobaháza	324	4724	14.60	3857	10.90
Seregély Sándor tehen Nemesládony	345	3914	11.35	3770	12.20
Schwertner János tehen Petőháza	306	3948	12.90	3705	10.15
Kovács László tehen Győró	355	3838	10.80	3520	10.70
Hadarics Péter tehen Petőháza	325	3660	11.27	3478	10.23
Átlag		4093	12.11	3796	11.05

Tarlóhántásra ajánljuk utólérhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású

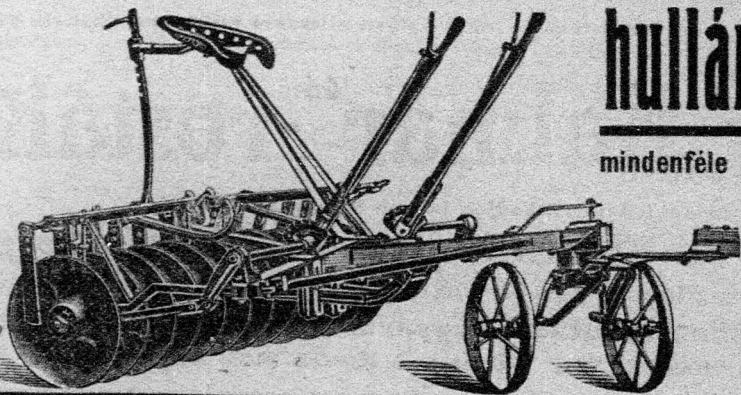
hullámos tányéru tárcsásboronáinkat

mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben.

BÄCHER RUDOLF

eke- és talajmivelő eszközök gyáranak magyarországi vezérképviselője:

Szics Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

állunk majd akkor, amikor az abrakakarmányozás által a mi teheneink is eljutnak tejelő kapacitásuk határához és amikor a céltudatos, hozamra való tenyésztésnek olyan multja mögött leszünk majd, mint Levél. Hogy ez így van, azt bizonyítják azok az adatok, melyeket a „Köztelek” f. évi 53. számában a nagyobb birtokosoknál próbafejés alatt álló sopronmegyei tehenekre nézve közöltem. Ezek az adatok megmutatják, hogy erős — és a mai tejárak mellett indokolt — abrakakarmányozással hova lehet fokozni a sopronmegyei tehének tejhozamát.

A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület, illetőleg annak szakosztálya, a Sopronmegyei Tej- és Tejipari Szövetsége a sopronmegyei tájfajta szarvasmarha tenyésztésének emelése céljából különféle eszközöket vesz igénybe. Ezek közül a törzskönyvelést kell elsősorban kiemelni.

A törzskönyvi szabályzat szerint csak olyan tehének vehetők fel, amelyek a szimmentáli jellegnek megfelelnek és évenként legalább 80 kg. tejsirt produkálnak. A felvétel előtt a tehén külem és tejelőképessége megbíráltatik, amely bíráltnál a következő rendelkezések vannak érvényben: „A külem és tejelőképesség, valamint a leszármazás megítélésére legelőbb 9. pontból álló pontozási eljárás szolgál, mely szerint a külemre, leszármazásra és tejelőképességre 3—3 pont adható, a törzskönyvbe való felvételhez legalább 5 pont és ebből a tejelőképességre legalább 2 pont szükséges (ami 80 kg.-nál nagyobb tejszirttermelésnek felel meg)”. Az eddigi eljárás szerint minden tehén, mely az éves tejelőversenyen legalább 80 kg. évi tejszirttermelést mutat, a külem szempontjából megbíráltatott és a törzskönyvbe felvételre, ha a szimmentáli jellegnek — elég liberálisan véve ezt a kikötést — megfelel. A tejelőversenyekben jó eredményt elért tehének 50%-a vétetett fel a törzskönyvbe.

A folyó évben tejelőversenyeket, sajnos, nem tarthatván, verseny nélküli próbafejéseket rendezünk és örvendetes haladást láthatunk abban, hogy díj nyereségének kilátása nélkül is igen szép számmal jelentették be a kisgazdák teheneiket a fokozott ellenőrzés mellett tartandó próbafejésekre.

Mint láttuk, eddig azt az eljárást követtük, hogy a tejelőversenyeken résztvevő és megfelelő eredményeket elért teheneiket a verseny végén megbíráltuk és ha a szimmentáli jellegnek megfeleltek, a törzskönyvbe fölvetettük. Most más, fordított eljárást követünk. A Sopronmegyei Tej- és Tejipari Szövetsége a gazdasági egyesület által rendezett 4 járási állatdíjazás I.—III. díjat nyert teheneivel egy éven át próbafejést végez és olyan tehének után, melyek legalább 3500 liter tejet adnak egy évben, 100 korona, legalább 3000 literes tehének után 70 korona és legalább 2500 literes tehének után 40 korona külön díjat ad a tulajdonosoknak egy év elteltével és a teheneiket ezután vezeti fel a törzskönyvbe.

Tudjuk jól, — maguk a kisgazdák is tudják — hogy a sopronmegyei szarvasmarha tejelőképessége igen nagy mértékben lenne okszerű abrak-

takarmányozással fokozható. Mert az kétségtelen, hogy ettől távol vagyunk még és a rendkívül magas abrakakarmányok még az elégséges — 14—16—19 filléres — tejárak mellett is visszatartják a kisgazdákat az intenzív abrakakarmányozástól. Persze, azt látja az a kisgazda, hogy egy métermázsa repcepegőcsa vagy korpa 16 koronába kerül, de abban nem bizik annyira, hogy az emelkedő tejhozamban megtérül a többkiadás. A télen olyan községekben, hol a tej jól értékesül, takarmányozási tanfolyamokat rendezünk majd, még pedig abrakakarmányozási kísérletekkel egybekötve.

Abban a törekvésünkben, hogy a meglévő jó tejelőjellegű szarvasmarha tejelőképességének színvonala emeltessék, okvetlenül kell számítanunk az állam tevékenységére. Súlyt kell helyezni arra, hogy a köztenyésztés részére olyan apaállatok szereztessenek be, amelyekkel a cél elérhető és itt nem sablon szerinti, hanem megkülönböztető eljárást kell kivánnunk. Más külső és belső tulajdonságokkal bíró, más származású, más értékű bika való olyan községbe, amely geográfiai és közlekedési helyzeténél fogva a tejet állandóan jól értékesítheti, mint az olyan községbe, ahol ökröt nevelnek, hizlalnak, ahol rossz legelőn koplalnak a tehének, ahol a tejnek nincs állandó értéke stb. Amit ezen a téren mi teszünk, az alig több, mint egy csepp a tengerben, mert 100—200 koronás segítséggel egy évben 4—5 községet tudunk támogatni abban, hogy jó tejelő család-ból leszármazó bikát vásárolhassanak. A gazdasági felügyelőknak a bikabeszerzéseknél ebben az irányban egész tervszerűen és rendszeresen kell eljárniuk, mert számolniuk kell a termelés feltételeivel és a konjunkturák következményeivel.

Azt hiszem, nem érdektelen az, ha megismerjük azt a tevékenységet, amelyet a köztenyésztés fejlesztése céljából egy-egy vármegyében kifejtünk. Sopron megyében ennek a tevékenységnek a jó tejelő szarvasmarha kialakítására kell elsősorban irányulnia és ennek a feltételei nagy mértékben vannak meg a földrajzi helyzetben, az értékesítési viszonyokban és a meglévő szarvasmarhaállományban.

Eber Ernő dr.

A lenmagtermesztésről.

Pár év óta a földművelésügyi minisztérium a magnyerés céljából természetű lennel való kísérletezésre szólítja fel évenként a gazdákat. A kísérletek célja: megtudni ott, hol az éghajlati és talajviszonyok a magtermelésre kedvezőbbek, hogy jövedelmezőség tekintetében a nagy- vagy aprózemű lenmagtermesztés előnyösebb-e s mely vidéken melyik válik be?

A lenmagtermesztésre engemet az akkori 5 forintos zab és kukoriczaárak indítottak. A gazdaság a vasúttól 10 $\frac{1}{2}$ kilométerre feküdt, az állomásra vezető ut pedig két árok közé szorított sár és homok, melyen a szállítás jó vagy rossz időben egyforma nehéz. Részt emiatt, részint más kedvezőtlen körülmények miatt a cukor-

répatermesztésre nem is gondolhattam. Sokat gondolkodtam, kutattam, míg végre figyelmem a lenmagra terelődött. Megindult a kísérletezés, majd miután a kísérletek indokolták, rátértem a nagybani termesztésre.

Bácska felső részén, vályogtalajon tizenegy évig foglalkoztam a lenmagtermesztéssel. Vetetem évenként 100—500 magyar holdat s volt esztendő, mikor 3000 q lenmagot adtam el. Sokáig kísérleteztem, míg az ottani viszonyoknak megfelelő fajtát, a legolcsóbb termesztési módot megtaláltam s a maglen termesztését a gazdaság jövedelmező ágává tettem. Szolgáltatást vélek teljesíteni úgy a kísérletek vezetőjének, mint a gazdaközönségnek, midőn e téren szerzett tapasztalataimat közrebocsátom.

Már itt kijelentem, hogy az Alföldön sikerrel csak az olasz, illetve szicíliai len termeszthető. Adhat jó termést a magyar is, de az oroszit nem ajánlom.

A lenmagtermesztésnél legfontosabb 1. a fajta megválasztása, 2. a vetőmag mennyiségének helyes megállapítása, 3. a gyomirtás.

Tekintsük először a fajtákat. Az olasz len 30—45 cm. magas, erősen szétágazó, gubója nagy, valamint a magvak is. Egy literben 90 ezer mag van. Valamennyi féleség között a legkorábban érik. Márczius közepén vetve, május 15-én kezd viritani s június utolsó vagy július első napjaiban már vágható. Az olasz len akkor sikerül, mikor a május elég meleg és nedves. Virágzása, gubó- és magképződése majdnem teljesen májusra esik s június második felében, mikor vidékünkön a nagy forróság beköszönt, már nem árthat neki, mert már készen van. A magyar len 45—65 cm. magas, kevésbé szétágazó, gubója, magja kisebb, mint az olasz lené. Egy literben 189.000 magot találtam. Tizennégy nappal később kezd viritani, mint az olasz len s annnyival később is érik. Az orosz len 60—80 cm. magas, alig elágazó, gubója, magja kicsiny. 7—8 nappal később kezd viritani, mint a magyar len.

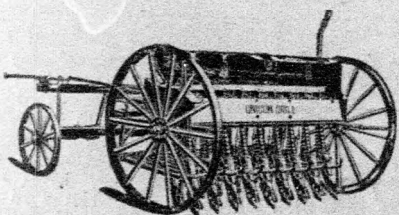
Az olasz lennek koraisága igen becses tulajdonság. Az első kísérleti évben három 5 holdas parcellán kísérleteztem olasz, magyar és orosz lennel. Márczius 14-én vettem el s kedvező időjárás mellett szépen fejlődött mindhárom parcellán. Június 20., 21. és 22. kánikulai hőség köszöntött be, melynek befolyása a következő számokban kifejezve mutatkozott. Az olasz len adott 518, a magyar 362 kg.-t magyar holdanként, míg az orosz len magját annyira tönkretette, hogy nem volt érdemes kicsépelni.

Ámbár az előveteményre nem igen kényes s vettem ugarba, buza, árpa, zab, kukoricza után majdnem egyenlő eredménnyel, mégis a jöerőben lévő tiszta föld adja a legjobb termést. Ugarba vetve a buzának igen jó előveteménye, korán lekerül a földről s van idő a buza alá jól előkészíteni a talajt. Legjobb sikerül öszi buza után, mely a trágyát közvetlenül, vagy az előnövény alá kapta. Utána jól diszlik valamennyi kalászos és a kukoricza.

Ami a talaj előkészítését illeti, bizony a len tiszta földet kíván. Ha a talaj gyomos, még

Ovakodjon utánzatoktól!

Az eredeti „Melichar” gyártmányu világhírű

„Unicum Drill”
sorbavetőgépek

„Imperator” műtrágyaszóróval egyesített sorbavetőgépek, minden gazda által elismert első helyet foglalják el. Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjön gazdatársainál!

Ábrás leírással és ajánlattal készséggel szolgál!

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz.

Magyarországi vezérképviselője: Szücs Zsigmond, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Ovakodjon utánzatoktól!

jobban elgyomosítjuk vagy a gyomlálásra megy a bevétel nagy része. Az őszi szántást mindig előhántóval bíró ekével végezzük. Az előhántó a felső réteget, melyben legtöbb a gyommag, a barázda fenekére buktatja s a felszínre a kevesebb gyommagot tartalmazó alsóréteg kerül. Tavasszal nem szántattam, hanem erős fogasolás, extirpálás után következett a vetés.

A vetés márcziusban történt. Rendszeren a zabvetés után került sorra. A vetőmag egészséges és feltétlenül tiszta legyen. A vetőmag tisztítására ajánlom a Kalmár, hőmérvásárhelyi gyáros által készített lenmagrostát, mely a lenmagot minden, de különösen a gömbölyű alakú gyommagvaktól megtisztítja.

A vetőmag mennyiségének meghatározása igen fontos lévén, sok kísérlet után állapítottam meg. A kísérletek célja volt: mily sűrűn vetendő az olasz len; hogy erősen elágazzék s a lehető legtöbb gubót és magot teremjen. Azt tapasztaltam, hogy van egy bizonyos határ, melyen sem tulmenni, sem innenmaradni nem tanácsos, mert ha kevesebb magot vetünk a szükségesnél, a len azért nem fog jobban elágazni, viszont ha a határon tulmenve, több magot vetünk, a vetés sűrűbb lesz, de az egyes szálak nem fognak annyira elágazni. Ez még kisebb hiba, mintha kevés magot vetünk. Végeredményként magyar holdanként 90—100 liter vetőmag mutatkozott a legmegfelelőbbnek s e mennyiség mellett maradtam.

A lent $4\frac{1}{2}$ " sortávolságra vettem s vetetem volna 3 "-ra is, ha ily távolságra beállítható gépem lett volna. Egyenlő mennyiségű magot vetve holdanként, mennél nagyobb a sortávolság, annál több növény lesz a sorban s egymástól nem fejlődhetvén, elmaradnak, továbbá a széles sorközökben kikelő gyom elegendő világosságot és tápanyagot találván, vigan fejlődik s az alacsony növésű olasz lent elnyomja.

Aratásig a len semmiféle ápolásban nem részesült. A gyomlálást lehetőleg kerültem, mert aki próbálta, drága napszámmal lent gyomlaltatni, az nem fog kérni többet a gyomlálásból, de még a lentermesztésből sem.

A lent kéveköti aratógéppel vagy kaszálógéppel vágni nem lehet. Marokrakóval a magyar és orosz lent lehet aratni, de az alacsony olasz lent a vitorlakkal nem tudjuk a késekhez nyomtatni, meghajlik a kés előtt s a munka sok kívánni valót hagy maga után. Viszonylag legjobb munkát végez a marokrakó, ha nem lóval, hanem egyenletesen haladó ökörrrel huzatjuk. A sok próba után mégis csak a kézikasza mellett maradtam. A lekaszált olasz lent kévébe kötni a szalma rövidege miatt nem lehet. Lehetne ugyan, de nem volna kévealakja, hanem inkább szénaporeciónak nézhetjük, melyben össze-vissza mindenütt van gubó. A magyar és orosz lent felkötjük és kettős sorba felállítjuk s kiszáradásig így hagyjuk.

Az olasz lent kaszálás után azonnal összehányattam oly módon, hogy öt rendből egy rend lett. Az összehuzott rendközöket lovas gereblyével azonnal felkapartattam, behordás után pedig az egész dűlöt ismét bejárta a gereblye. Ha száradás közben az ily módon kezelt len megázik, az eső a lazán fekvő szálak között átszalad s az eső megszünte után hamar megszárad. Tartósabb vagy kiadóbb eső után, mihelyt a föld megszikkad, a rendeket megfordítjuk. A

kévébe kötött len az eső után nem szárad ki ily hamar és tartósabb eső után csak úgy szárríthatjuk meg, ha a kévéket kioldjuk.

A tiszta gyommentes len a kaszálás után hamar megszárad annyira, hogy akár kazalba, akár egyenesen a cséplőgépre hordhatjuk. A gyomos len, illetve a közte levő gyom nehezebben szárad s tovább kell renden hagyni.

A legkisebb termésem 1904-ben volt 102 kg., a legnagyobb 1906-ban 680 kg. magyar holdanként. Tizenegy évi átlag 482 kg. A termés sorsát mindig a május döntötte el. Száraz május után soha nem volt jó termésem. A magot 23—34 koronával értékesítem.

Az olasz len nem ad több szalmát 5—6 mázsánál, mely csupán oly kőcz készítésére használható, melyet a butorgyárosok szoktak használni. A hazai gyárosok 4 koronánál többet adni nem voltak hajlandók s a szalmát tüzelesre fordítottam. Később egy bécsi cégnek adtam el per 5—6 korona mázsánként préselve és vasutra szállítva, de a prést a vevő ingyen adta.

Az előadottakból láthatjuk, hogy a len, csak úgy mint a többi gazdasági növény, nem min-

Edward Arthur Fitch.

den esztendőben sikerült, de több évi átlagban nálam jóvedelmezőnek mutatkozott. Hogy a jelenlegi magas zab- és kukoriczaárak mellett érdemes-e lenmagot termesztetni, nagyon kérdéses. Igaz, hogy e rendkívüli árakat muló jelenségnek tekinthetjük s ne riaszson el senkit a lenmag termesztésétől.

Szükségesnek tartom még megjegyezni, hogy adataim csupán az adott talaj-, éghajlati és munkásviszonyokra érvényesek, nem sablonul, hanem csupán némi alapul, kiindulási pontul szolgálhatnak más vidéken, más viszonyok közötti termesztésre vagy kísérletezésre.

Lollók Gusztáv.

Jelen közleményhez csak azt kívánjuk hozzá fűzni, amit különben maga a cikkíró is beismer hogy az 5 termelési adatai nem tekinthetők az egész Alföld maglentermesztésének színvonaláért. A maglentermesztés hazánk Alföldjén csak mint hézagpótlék jöhet figyelembe s amint cikkíró is mondja: „a maglentermesztés csak kitűnő májusban lehet jóvedelmező”, de még így sem az Alföldnek bármely (esetleg kielt) talaján.

F. L.

Edward Arthur Fitch.

A *Köztelek* július hó 17-iki számában György Endre adta közírárré magyar barátainak E. A. Fitch halálát. Az a néhány rövid tömör sor, amelyekkel György Endre Fitch egyéniségét, jellemét, működését, érdemeit és magyar barátságát méltatta, a teljes igazság fényében tüntetik föl azt a férfit, akit Magyarországon aránylag kevesen ismertek, de akinek emlékét minden magyar hazafi kegyelettel kell hogy őrizzék.

E. A. Fitch volt a vezetője annak az angol gazdatársaságnak, amely 1902-ben hazánk gazdasági viszonyainak tanulmányozására nálunk egy nagyobb utazást tett. Ez a tanulmányi utazás éppen vezetőjének Fitchnek irányítása következtében messze tullelmedett a hasonló szokásos utazások színvonalán. Hogy mily szorgalommal, alaposan és szakértelemmel tanulmányozták viszonyainkat, azt a tanulmányról közzétett tanulságos jelentésük igazolja legjobban. Ez a jelentés nemcsak a nálunk töltött napjaik emlékének szólt, de egyúttal alapvető kezdetét jelentette annak a rokonszenynek és barátságának, amely egész Angliában a magyar gazdák és általában Magyarország irányában eddig soha nem tapasztalt arányban föltámadt. Tapasztaltuk ezt különösen akkor, amidőn néhány év mulva az angol gazdák látogatását viszonztuk. A szives fogadtatásnak, a vendégszeretnek, a kitüntető rokonszenynek Angliában szokatlan jeleivel és mértékével találkoztunk mindenhol és feledhetlenné tették részünkre az Angliában eltöltött szép napokat.

Én, aki az angolok tanulmányutját vezettem Magyarországon és aki a magyar gazdák tanulmányutját előkészítettem és vezettem Angliában, tanubizonyoságot tehetek arról, hogy az elért eredmények előkészítésében oroszlanrésze volt annak a meleg barátságának, melylyel Fitch irántunk viseltetett és amelynek ő a maga hazájában egyéniségének egész súlyával mindenkor nyíltan kifejezést adott.

Amidőn az ő emlékét felidéznem magam részéről is szükségesnek tartom, megérdemli, hogy a messze idegenben élt őszinte barátunk nemes vonásait is bemutassam és ezzel lapunk hasábjain emlékét még maradandóbbá tegyem.

Szilassy Zoltán.

Értesítés.

A műtrágyaidény közeledtével az OMGE. vegyvizsgáló állomása egy gondosan szerkesztett, mindenre kiterjedő kis kézikönyvecskét fog a tagoknak díjtalanul szétküldeni, melyben a vegyvizsgálatra szánt műtrágya-, takarmány-, ivó- és kazánviz- stb. mintákra vonatkozó utasítások, a minták csomagolására és

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpl és Társa cég Budapest, IX., Üllői-út 21.szám.

● Szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

A múlt évben hozott szaritott sertéstrágya hatásával meg voltak a gazdakörök elégedve.

A trágyát havasi legelőknél alkalmaztam circa 15 községben 30 parcellán másféle műtrágyákkal együtt és külön-külön is, és azt tapasztaltam, hogy köves agyagos talajon is jobb lett a fű növes, és a trágyázott parcellák a hegyoldalakon már messziről kitűntek élénk zöld színtükkel, esőzések után a pillangós virágu növények, husos nagy leveleket növesztettek.

Dorner Béla, ktr. gazd. intéző, miniszteri ktr. megbízott, Székely-Udvarhely.

kezelésére vonatkozó tudnivalók s egyéb e körbe tartozó dolgok fognak az érvényben levő törvényeinkhez alkalmazva részletesen közzétetni.

Addigra is az állomás bárkinek felvilágosításával és kívánatra mintavételi bizonylat űrlapokkal szívesen szolgál.

Az OMGE. tagjai az elemzési díjakból 10% engedményt élveznek. Cél szerű az elemzési díjakat (egy alkatrész, pl. a szuperfoszfátnál a vízben oldható foszforsav meghatározása 3.60 K.) a mintával egyidejűleg előre beküldeni, nehogy a szokásos utánvételi költséggel a díj kedvezmény felemésztesse.

Az OMGE. vegyvizsgáló állomása.
(Budapest, IX., Üllői-ut 25. földszint.)

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	2045
Egyrőlmásról	2045
A lenmagtermesztésről	2053
Edvard Arthur Fitch	2054
Értesítés	2054
Gazdasági üzemtan.	
Költségbecslések a hordásnál	2046
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A termés fokozása földműveléssel	2047
Állattenyésztés.	
Czigája juhok javítása	2049
A mesterséges terítékonyitásról	2049
Gazdasági növénytan.	
A németországi repamag minősége	2051
Tejgazdaság.	
A sopronmegyei szarvasmarha tejtermelési szempontból	2052
Vegyesek	2055
Eljegyzés. — A Székely Szövetség gyűlése. — Motoros aratás. — A „Hermann”-féle rögaprító eszköz. — Szövetkezetek a drágaság enyhítésére. — Az aratósztrájkokról. — Postagalamb-verseny. — A peronoszpóra terjedése. — Kuriai határozat a gazdaságterükről. — A magyar, német és osztrák méhészek 57-ik vándorgyűlése. — Kivándorlás Hollandiából. — Terményszállítók a hadsereg részére.	2056
Kereskedelem, tőzsde	2057
Szerkesztői üzenetek	2060

Eljegyzés. Antalfai K. Szűcs János gazdasági intéző eljegyezte Beck Tercsikét Hőgyészen.

A Székely Szövetség gyűlése. A Székely Társaságok Szövetsége idei nagygyűlését Csikszereván tartja augusztus 26-án. Tárgysorozatában a multtal szemben határozottan változást látunk és pedig jó változást, amennyiben több a gyakorlati tárgy, mint az elméleti. Ez bizonyára több sikert ígér a Szövetség jövő munkálkodásához. Elnöki megnyitót mond Deák Lajos kir. tanácsos, a Szövetség elnöke A székely kérdés és a pénzintézetekről előad Zakariás János dr. A Székelyföld fürdői, természeti ritkaságai és az idegenforgalom, előadó Hankó Vilmos dr. Csik megye iparának fejlesztése, előadó László Gyula kereskedelmi és iparkamarai

titkár. A csiki gazda néhány nyomorusága, előadó T. Nagy Imre. A székely nép szociológiája és haladásának feltételei, előadó Kovács József dr., gazd. akad. tanár Debreczenből. A titkári jelentést Máthé József főtitkár, a számadást és költségvetést Hints Sándor pénztáros terjesztik elő. A tárgysorozatból László Gyula, T. Nagy Imre és Zakariás János dr. előadásai azok, melyek a székelyföldi bajok mélyére hatnak és mind a három előadó teljes készütséggel, tárgyának évtizedes tapasztalataival bír és ezáltal hivatott ismertetője egy a bajok felsorolásának, mint az orvoslás módozatainak, irányításának. A „Köztelek” részéről a Székely Szövetség nagygyűlésére az idén is Péterfy Tamás belmunkatársunkat küldjük ki. Mint az előző években, az idén is több kirándulás fejezi be a Székely Szövetség gyűlését, u. m. a Hargitafüredre és Gyimesre a román határszéli regényes csángó községekbe. Jelentkezni augusztus hó 5-ig lehet a Szövetség titkáriánál Marosvásárhelyen. Elszállásolásra és a kirándulásokra Ujjalusi Jenő polgármester veszi át a bejelentést Csikszereván.

Motoros aratás. Tanczler József urtól, az Universal-Automotor Company képviselőjétől alábbi sorokat vettük: „Olvasván a *Köztelek* 1912. július 20-án megjelent 23-ik számában motoros aratás című igen érdekes cikkét, bátor vagyok egy abban előforduló tévedést helyreigazítani. A cikk végén ki van emelve, hogy az aratógépeknek motorral való vontatása jelenleg első ízben mutatott be Európában. Hivatkozom a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének hivatalos lapjára és pedig az 1907. évi 9-ik számára, melynek 141., 144. és 145-ik oldalán le van írva, hogy az Universal-Automotor Company a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével közösen már az 1907. év május havában bemutatta az aratógépek motoros vontatását, még pedig Gödön, egy igen egyszerű teljesen önműködő kapcsolószerkezetével. Az Universal-Automotor Company motorja annak idején csak azért vonatott 3 arató-, illetve kaszálógépet, mivel több ilyen gép nem állott rendelkezésre, de belátható, hogy megfelelő löerőszámmal több aratógép is vontatható. Tehát az Universal-Automotor Company volt az első, aki a motoros aratást Magyarországon, illetve a Kontinensen bevezette és pedig már öt évvel ezelőtt.”

A „Hermann”-féle rögaprító eszköz. Hermann Ferencztől (Grác) veszszük az alábbi levelet: „Van szerencsém csatolva az előttem teljesen ismeretlen Takács Oszkárnak a „Hermann”-féle szabadalmazott Herkules rögaprítóra vonatkozó körlevelét azon megjegyzéssel beküldeni, hogy illető az én, magyar gazdák előtt ismert nevem alatt hozza eszközét forgalomba, anélkül, hogy erről nekem tudomásom lenne, illetőleg annak konstruálásánál közreműködtem volna. Miatán nagyon sok Hermann van a világon, nem tehetek mást e tény megállapításánál és szeretném, ha ezt nagrabecslült lapjuk útján az érdeklődő közönség is tudomásul venné. Részemről csak azt óhajtom megjegyezni, hogy a hanttörőt más célra, mint utak egyengetésére teljesen felesleges eszköznek tartom minden olyan gazda részére, aki földjét

kellő időben és helyesen műveli”. A saját részünkről mindössze annyit akarunk hozzáfűzni kiváló kollégánk, a gráci Hermann óvásához, hogy a szóban forgó rögaprító eszközt Hermann Gyula pozsonyi gépgyáros állítja elő, aki tehát kétségteljesen joggal és teljes korrektséggel hirdetheti a saját neve alatt a saját találmányát.

Szövetkezetek a drágaság enyhítésére. A Budapesten október 24-én tartandó II. országos szövetkezeti kongresszus két tárgyának az előadására a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének sikerült megnyerni Meskó Pált, a Magyar Gazdaszövetség titkárát és Ujhelyi Imrét, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatóját. Meskó Pál, aki a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek szervezésével működött közre a hazai szövetkezeti fogyasztás megteremtésénél, a mezőgazdasági termények szövetkezeti értékesítésének országos szervezése iránt terjeszt elő javaslatot, mely a siófoki nagygyűlés folyományaként előkészíti a falusi természetűeknek a városi fogyasztókhoz való közeledését s ezzel a falusi termények jobb értékesítését és a városi lakosság olcsóbb élelmezését. Ujhelyi Imre akadémiai igazgató, aki viszont a magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület élén a mosonmegyei tejszövetkezeti mozgalom európai hírű szervezésével aratott nagyjelentőségű sikereket, a szövetkezeti tejtéjesítés terén a kétlegfontosabbélelmiszerek, a tejnek és az állattenyésztés fellendítése révén a husnak nagyobb mérvű termeléséről fog előadást tartani, melyben a tejszövetkezetek akadályainak az elhárítására, a tejszövetkezeti mozgalom központosítására s a tejszövetkezetek országszerte való szervezésére nézve terjeszt elő fontos javaslatot. Mindkét tervezetre oly nagy súlyt fektet a Szövetkezetek Szövetsége, hogy a két javaslaton kívül nem is terjeszt más tárgyat a kongresszus elé, melyen Magyarország összes altruista szövetkezeti részt vesznek. A kongresszus részletes programját legközelebb teszi közzé a szövetség irodája (Budapest, IX., Üllői-ut 25.).

Az aratósztrájkokról közölt értesítéseinkben (*Köztelek* 50. száma) a Döry Vilmosné felsőleperdi (és nem felsőperedi) gazdaságában kiűtött aratósztrájkokról lévén szó, az a nyilván leírasi hibából származott téves adat foglaltatott, hogy az aratók a kikötött 10-rész helyett 10/10-et követeltek. E sajtóhibán megbotránkozva, Kissel Zsigmond intéző ur kemény levélben írja meg nekünk, hogy tíz-tized egy egész s mégis borzasztó, hogy mi nem tudjuk, hogy a gazda az egész termését nem adhatja oda az aratóinak. Köszönjük szépen a szíves tanítást! Egyenesen a humor terére csap át egy másik gazdatársunk, aki ajánlatot nyújt be arra, hogy ő nyolctized részért is learatja a gabonát. Olvasva ezeket a leveleket, szinte sajnáljuk, hogy ritkán szolgálhatunk olvasóinknak hasonló tollhibával, melyből úgy látszik mestéri tanács és jó tréfa terem.

Postagalamb-verseny. A „Columbia” postagalamb-sportegyesület által július hó 21-én reggel 5 órai indítással Fiume—Budapest között rendezett Derby versenyének eredménye a következő: *I-sőnek* érkezett Pfahler Hugó 185. számú kék kovácsolt tojója, d. u. 4 óra 45

VESZEK mindenféle gazdasági magot legmagasabb napi áron. Jelenleg különösen:
borsót, őszi bükkönnyt, szösös bükkönnyt, biborherét
Mauthner Ödön cs. és kir. udv. magkereskedése
Budapest VII. Rottenbiller-u 33.

perczkor. Nyerte a földmívelésügyi miniszter által adományozott állami ezüst érmet és a honvédelmi miniszter 100 koronás tiszteletdíját, továbbá Mednyánszky Kanitz Henrik ezüst tiszteletdíját. *II-nak* érkezett Vermes Arthur 164. számú hamvas himje d. u. 4 óra 48 perczkor. Nyerte a „Columbia” aranyérmét és 70 korona pénzdíját. *III-nak* érkezett Jandaurek V. 578. számú hamvas himje d. u. 4 óra 52 és fél perczkor. Nyerte a földmívelésügyi miniszter által adományozott állami bronz érmet és 50 korona pénzdíját.

A peronoszpóra terjedése. Az Ampelológiai Intézet f. hó 24-éről közli, hogy június 17-e óta a peronoszpóra megjelenését a beküldött vizsgálati anyag alapján a szakolczai (Nyitra m.), báni (Trencsén m.), aranyosmaróti, verebélyi, lévai (Bars m.), ipolyinéki (Hont m.), galántai, somorjai (Pozsony m.), nezsideri (Moson m.), köszegi, körmendi (Vas m.), körösi (Belovár Körös m.), székesfehérvári, sárbogárdi (Fehér m.), pomázi, félegyházi (Pest m.), sásdi, mohácsi (Baranya m.), szlatinai (Verőcze m.), vukovári (Szerém m.), óbecsei (Bács m.), törökbecsei, módosi (Torontál m.), belényesi (Bihar m.), besztercei (Beszterce-Naszód m.) és almási (Kolozs m.) járásokban állapította meg. Az időjárás normálon aióli, hűvös volt, főképpen az éjjeli hőmérséklet szállott le sok táján az országnak feltűnő mélyre. A hűvös éjszéken bőséges harmatozás volt és helyenként köd is fordult elő. A meleg napokon zivatarok keletkeztek, melyek azonban kár nélkül vonultak el. Ez időszakra hűvös jellegét főképpen a gyakori és nem is oly csekély esők és az ezzel járó borulás adta meg. Az időjárás tehát mindenképpen a peronoszpóra továbbterjedésének és ahol már meg volt, elhatalmasodásának kedvezett, amiért a legerélyesebb védekezésnek most a sürgős egyéb gazdasági munkák közepette sem szabad ellankadnia. Arra kéri az intézet az ország valamennyi szőlősgazdáját, hogy éppen ezen közlések teljessége érdekében küldjön be minden gazda, mihelyt a peronoszpóra, oidium vagy más betegség, vagy kóros állapot szőlőjében jelentkezik, vagy jelenlétének csak gyanuja is volna meg, a beteg szőlőrészeket (levél, bogyó, fűrt), még pedig akkor is, ha a bajt egyébként maga is felismerné és az intézetnek idevágó tanácsát igénybe venni nem óhajtana. Portómentes borítékot és a védekezéshez utasítást mindenkinek rendelkezésére bocsát az intézet (Budapest, II., Debrői-ut 15.) díjtanul, aki ezíránt hozzáfordul.

A magyar, német és osztrák méhészek 57-ik vándorgyűlése. Nagy előkészületek előzik meg a magyar, német és osztrák méhészek augusztus hónap 3—7-ik napjain Bodenbachban tartandó vándorgyűlését. A három nemzet méhésztársadalmának 57-ik gyűlésezése ismét fontos szerepeket ígér a magyar méhészeknek, kik az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” vezetésével előreláthatólag tömegesen vesznek részt azon. A kongresszussal kapcsolatos kiállításon való részvétel semminemű kiadást nem ró a méhészekre, amennyiben az 5 kilogrammos bődönben *Budapestre* küldendő mézet az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” üvegezi, látja el címkével és küldi el Bodenbachba. A

méz árát, különként 1 korona 40 fillért, az egyesület előre is kifizeti a beküldőnek. Bővebb felvilágosítást a bodenbachi polgármesteri hivatal ad.

Kuriai határozat a gazdatiszterkről. Elvi jelentősége van a kir. Kuria egy újabb határozatának, amelyben a gazdatiszti törvény 16. §-ában foglalt f) pontnak közelebbi magyarázatot ad. A kir. Kurianak ezen 1912. évi G. 144. sz. a. hozott határozata kimondja, hogy az 1900. évi XXVIII. törvényezikk 16. §-ának f) pontja nem értelmezhető akként, hogy a birtokos az azonnali elbocsátás jogával csak akkor élhessen, ha gazdatiszt szándékos vagy vétkes gondatlanságból eredő cselekvése vagy mulasztása miatt a károsítás tényleg bekövetkezett, hanem jogos az azonnali elbocsátás akkor is, ha ezen cselekmények, vagy mulasztások elkövetése után a károsítás megelőzése okából történtek.

Kivándorlás Hollandiából. Hollandiáról mindig csak jót olvastunk s azt hinnénk, hogy boldog annak népe, pedig a közelmúlt idők igazolták, hogy biz ott is szomorú a kisbirtokosság helyzete s az adta az indító okot arra, hogy a hollandiai parasztság elhatározta, hogy kivándorol Amerikába. A gondolatot tett is követte s különösen megérzi eme kivándorlást Friesland vidéke. Ritka az a hajó, mely Hollandiából ne hozna legalább 200—300 napbarnított izmos hollandiai földmivest, kik magukkal hozzák feleségeiket, gyermekeiket is és az a szándékuk, hogy az Egyesült-Államok buzatermő vidékein: North Dakota, Wisconsin, Iowa államok termékeny síkságain letelepedjenek. Ezeket a vidékeket a közelmúltban igen sok farmer hagyta oda, hogy a kanadai térségeken próbáljon szerencsét, hol az elnéptelenedett tanyák nemsokára megint meg fognak elevenedni s a vasszorgalmu holland parasztok fogják aratni a rónaságokon az aranykalászos buzát. A hollandi kivándorlók saját előadása szerint hazájukban végtelenül megnehézedett a sorsa a kisbirtokososztálynak, akiket a gazdag nagybirtokosok képtelen kizsákmányolása kényszerít a szülőháza elhagyására. A kivándorlók tulnyomó nagy többsége Friesland vidékéről való, ahol különösen sanyarunak a viszonyok. A munkakedvvel elített kivándorló hollandiai gazdacsaládokat éppenséggel nem nézik rossz szemmel a kivándorlási hatóság tisztviselői. A hollandusok legnagyobb része másodszályon utazik s egy család átlagosan ezer dollár készpénznek van birtokában. Vannak közöttük olyanok, akik már másodizben teszik meg az utat. Első utjuk csak arra szolgált, hogy megtekintsék jövőbeli birtokaikat. A vezérük különben Nicolas Sjaarda nevű farmer, aki már 18 éve lakik Iowa államban, ahol pompásan felszerelt gazdasága van. A kivándorlók aránylag nagyon kevés podgyászt hoznak magukkal. Tudatával bírnak annak, hogy otthon eladott háztartási cikkeknek az árát itt Amerikában sokkal hasznosabban lehet befektetni. A hollandok egybehangzóan állítják, hogy hazájukban a földmivésnép nem érhet el többet, mint a pusztá megélhetést. Alig van nagyrítján kilátás rá, hogy a földmives birtokhoz jusson, sőt még bérletet is igen bajos szerezni. Mintegy 8000 gazdacsalád szánta rá magát a kivándorlásra s

ezek 200—300-as csoportokban hagyják oda szülőházájukat.

Terményszállítások a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1912. október 1-től 1913. szeptember 30-ig terjedőleg Kolozsvár, Nagyenyed, Dés, Marosvásárhely, Beszterce, Nagyszében, Déva, Erzsébetváros, Brassó, Fogaras, Kézdivásárhely, Csikszerecs, Szamosújvár katonai átvevőállomásokon nagyobb mennyiségű zab, széna, alom- és ágyszalma s tűzifa szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a Kolozsvári VI. honvédker. hadbiztossága. — A cs. és kir. közös hadsereg részére 1912. évi október 1-től 1913. október 31-ig terjedőleg Pozsony, Trencsén, Nagyszombat, Nezsider, Szentgyörgy, Somorja, Pöstyén, Trencsén-Teplicz, Komárom, Győr, Esztergom, Hajmáskér, Lugoson, Szombathely, Nagykanizsa, Kőszeg, Kismarton katonai átvevőállomásokon nagyobb mennyiségű zab, széna, alom és ágyszalma, kőszén és tűzifa szükséges, szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a pozsonyi 5. hadtest hadbiztossága. — A m. kir. méntelepek részére 1913. január 1-től december 31-ig terjedőleg Székesfehérvár, Komárom, Nyitra, Palin, Nagykanizsa, Nagykőrös, Versecz, Békéscsaba, Baja, Kiskun-dorozsma, Eperjes, Debreczen, Turjaremete, Rimaszombat, Szatmárnémeti, Jászberény, Homoród, Sepsiszentgyörgy és Dés átvevőállomásokon nagyobb mennyiségű zab, széna és alomszalma szükséges, mezőgazdasági szövetelek, egyesületek, községek és termelők ajánlatai előnyben részesülnek. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a földmívelésügyi minisztérium lótenyésztési osztálya (Budapest, V., Országház-tér 11., felelelet 37.).

A hőrésögök és ürgek irtása „Ratin” tenyészettel. Az egerek, mezei egerek és patkányok irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin”. Raebiger dr. újabban megkísérelte egy másik rágesáló, az egerek családjába tartozó hőrésög és ürge irtását „Ratin”-nal. Először laboratóriumi kísérletet végzett erre vonatkozólag. Ezután a gyakorlati kísérletezéshez fogott, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin” kihelyezését követő második napon több mint 100 hullát találtak, 3—4 napon újabb hullákra akadtak a földéken, míg a vadállomány vagy más szabadon élő féleség között elhullás nem fordult elő. A „Ratin” tenyészet tehát a hőrésögök és ürgek pusztítására is határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Ratin” vezérképviselőség Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 30.

„Jurenák”-féle szabadalmazott eke bemutatása június 15-én a parkányánai uradalomban fényesen sikerült. Jurenáknak szándéka volt az

McCormick tárcsásboronák

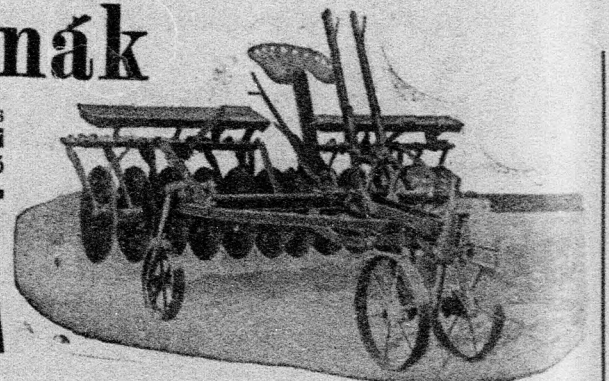
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **uszi szántásra** a legújabb szabadalmazott és a **hazai viszonyoknak** teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

egész nap folyamán a 10-es számú ekéjével középminőségű 4 ökörrrel 2200 □-ölet 8 hüvelyk mélyen felszántani, azonban a délután közbejött nagyobb eső csak 8 órai munkát engedett meg, mely alatt 1800 □-ölet szántott meg. Ugyanezen idő alatt a kisebb (6-os számú) ugynevezett földész ekéje 2 ökörrrel 6" mélyen 1200 □-ölet szántott meg tényleg. A munka minőségére nézve az ott jelenlevő gazdák, közöttük a földművelésügyi minisztérium kiküldöttje is, oda nyilatkoztak, hogy az eddig használatban volt legjobb ekével sem képesek ilyet előállítani. Így tehát igazolást nyert a feltaláló ezen kijelentése, hogy a munka legjobb minőségét garantirozza. A keszthelyi gazdasági akadémiában is be lett mutatva a Jurenák-féle ekék június 19-én s a legszigorúbb kívánalmaknak is teljesen megfeleleltek, mit igazol a gazdasági intéző tanár ama nyilatkozata, hogy az ott eddig alkalmazott ekéket ki fogják selejtezni s áttérnek a Jurenák-féle ekékre, melyek a beléjük helyezett reményeket teljesen kielégítik.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1-12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve.

Az első évfolyamban megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta Cserháti Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovácsy Béla. A gabonafélék természetése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótörvény alapján írta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket természetesen a kiscsorda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Az igásló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dörner Béla. Kapásnövények természetése. Irta: Rösler Károly. A kiscsorda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Sporzon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaskovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Méhészet. Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Cselkó István. A gazda min üzletember. Irta: Seyfried Károly dr. Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél. Irta: Lukács Aladár. A kiscsorda kecsketenyésztése. Irta: Rodiczky Jenő dr. Kiscsordaságok berendezése. Irta: Matlaskovszki Tádé. Az erdő. Irta: Földes János. Kiscsordaságok számvitel. Irta: Matlaskovszki Tádé.

Az 1912. évi negyedik évfolyam füzetei: Szőlőművelés. Irta: Fend Károly. Tejgazdaság dióhéjban. Irta: Ujhelyi Imre.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Patria” r.-l.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent „Köztelek Olcsó Könyvtár” következő évfolyamaira:

Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére 5 koronával			
A II. 1910.	12	5	..
A III. 1911.	12	5	..
A IV. 1912.	12	5	..
Az V. 1913.	12	5	..

Összesen koronával, mely összeget egyidejűleg postautalványgyal küldöm.

Olvasható aláírás:

Lakóhely:

Utolsó posta:

(A nem kívántak törölendők.)

NYILTÉR.

E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Patkány- és egérintőbacillus.

„Rattus” (macol eger, hőséggel az ürgeknél is) fertőző betegséget vált ki, melynek az állatok és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a „Rattus” Baktériológiai Laboratórium vezérképviseletére

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Jeszenszky Pál és Kovácsy Béla

göndörszűrű linkolnshirei és nemesített mangalicza tenyésztete

SATORKO-PUSZTA, u. p. Dorog, Esztergom m.

Azonnal eladó: 10 drb 3-4 hónapos telivér linkolnshirei, rendkívül szépen fejlődött Kanmalacz. Darabja 300 Kor. és 2 kor. istállópenz.

18 drb 3 hónapos nemesített mangalicza emse és Kanmalacz. Darabja 200 Kor. és 2 kor. istállópenz.

12 darab, linkolnshirei Kan által bebugatott mangalicza Kocza, Drb-ja 300 Kor. A kockák elsőrangú tenyésztéssel származnak.

Megrendelések:

Jeszenszky Pál OMGE ügyvezető-titkárához (Budapest, Köztelek) intézendők

Magyar Villanyerőre Berendezett Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár

Budapest, V., Váci-ut 32. sz.

Ajánlja legjobb minőségű vizmentes ponyvát, valamint minden minőségű zsákokat, gazdasági pokróczokat, abrakos tarisznyákat, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legjutányosabban vállaljuk.

2200 hold földbirt k

legnagyobb részt szántó, a dunántul legjobb részen teljesen felszerelve gazdasági épületekkel, teljes kényelmet nyújtó nagy urasági kastélyval, parkkal, tóval, közeli vasúti állomással **eladó,** esetleg 1912 október 1-re haszonbérbeadó. Ügyesök kizárva. Bővebb felvilágosítás kapható a tulajdonos megbízottjánál: **Nyisztor Gábornál,** Budapest, I. Krisztina-körút 161. szám. 6019

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 július 24.

A betegség neve	Fertőzve volt	Mult hsti				Mult évi	
		Állapot					
	K	C	K	U.	K	U.	
Lépfene	322	353	286	307	298	329	
Vesztetség	211	220	214	227	273	283	
Takonykór	50	58	47	54	54	58	
Száj- és körömfájás	27	170	26	171	3612	25162	
Juhhimlő	25	33	21	30	46	73	
Ivares. hóly. kiütés	26	68	28	72	36	76	
Rühkór	167	262	178	278	173	373	
Bivalyvész	5	17	6	19	8	8	
Sertésorbánc	1045	3216	997	3043	365	991	
Sertésvész	2158	9255	2039	8496	945	3213	

Az országban 1912. év július 17-én fertőzve volt: vesztegességgel 27 k. 32 u., takonykórral 11 k. 14 u., rag. száj- és körömfájással 91 k. 318 u., sertésvészszel 144 k. 482 u.

Nemzetországban 1912. év június 15-én fertőzve volt: takonykórral 16 k. 17 u., rag. száj- és körömfájással 634 k. 1781 u., sertésvészszel 688 k. 876 u., rag. tüdőbóval — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeéről. 1912 július 26.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszitályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 30,000 q buza változatlan áron. Rosszban az irányzat csendes. Új roszért Budapest paritásában 18 50—18 60 koronát fizettek. Takarmányárpiában számottevő üzlet nem fejlődött, új árpa Budapest paritásában 18—18 20 K.-i jegyez. A zabüzlet irányzata változatlanul szilárd. Új termésben júliusi szállításra 19 80 koronáért történtek kötések

HEUCKE A. gőzekegyár.

Vezérképviselet:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106—08.

Osszes vevőink véleménye:

**Legnagyobb munkaképesség!
Legkisebb szénfogyasztás!
Legkevesebb javítás!**

Nem szorul hangzatos reklámra

Budapest paritásban. Ó-árúért 22.70—22.80 koronát fizettek.

Eladatott:

Ó-buza, Tiszavidéki: 1500 mm. 81 k. 24.75 K., 400 mm. 81 k. 24.70 K., 200 mm. 81 k. 24.70 K., 200 mm. 80.5 k. 24.70 K., 200 mm. 80 k. 24.70 K., 320 mm. 79 k. 24.—K., 100 mm. 79 k. 24.30 K., 300 mm. 81 k. 24.30 K. felső.
 Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 24.10 K.
 Bácskai: 100 mm. 78 k. 24.30 K.
 Szenttamási: 2100 mm. 78 k. 24.—K.
 Új buza, Tiszavidéki: 100 mm. 80.5 k. 23.80 K., 100 mm. 80 k. 23.90 K., 100 mm. 79.5 k. 23.30 K., 100 mm. 79.5 k. 23.80 K., 500 mm. 79 k. 23.80 K., 350 mm. 79.3 k. 23.70 K., 350 mm. 79 k. 24.10 K., 100 mm. 79 k. 24.—K., 1200 mm. 78 k. 23.90 K.
 Felsőtisza: 2000 mm. 81 k. 23.80 K., 2000 mm. 80 k. 24.20 K., 2000 mm. 80 k. 23.70 K., 100 mm. 79.5 k. 23.70 K., 200 mm. 79 k. 23.60 K.
 Fejérmegyei: 500 mm. 80 k. 23.5 K. kpf.
 Pestvidéki: 500 mm. 81 k. 23.90 K., 500 mm. 81 k. 23.90 K., 1000 mm. 81 k. 23.70 K., 200 mm. 80.5 k. 23.70 K. sárga, 100 mm. 80 k. 23.80 K., 100 mm. 80 k. 23.90 K., 200 mm. 79 k. 23.90 K., 1000 mm. 81 k. 23.90 K., 900 mm. 79.5 k. 23.60 K., 200 mm. 79 k. 23.78 K., 150 mm. 79 k. 23.60 K. sárga, 100 mm. 79 k. 23.50 K., 100 mm. 79 k. 23.30 K., 200 mm. 79 k. 23.70 K., 100 mm. 79 k. 23.70 K., 200 mm. 78 k. 23.40 K., 200 mm. 78 k. 23.—K. üszökhegyű.
 Bácsági: 1700 mm. 78 k. 23.40 K.
 Bácskai: 100 mm. 75 k. 22.90 K., 100 mm. 75 k. 22.90 K.
 Új-ross: 100 mm. 18.50 K. kpf. pp., 600 mm. 18.50 K. kpf. pp., 350 mm. 18.50 K. kpf. pp., 100 mm. 18.45 K. kpf. pp., 100 mm. 18.40 K. kpf. pp., 100 mm. 18.45 K. kpf. pp.
 Ó-zab: 100 mm. 22.30 K. kpf., 100 mm. 22.60 K. kpf.
 Új-zab: 200 mm. 19.90 K. kpf. pp.
 Tengeri: 200 mm. 18.25 K. kpf. vagonba, 200 mm. 18.20 K. kpf. vagonba.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1912 októberre	22.91 K.
Buza 1913 áprilisra	23.60 "
Rozs 1912 októberre	18.68 "
Zab 1912 októberre	18.82 "
Tengeri 1912 júliusra	18.— "
Tengeri 1912 augusztusra	17.62 "
Tengeri 1913 májusra	14.78 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1912. július 16.

Az elmúlt hét alatt piacunk hangulata változó, de legnagyobb részben szilárd irányzatú volt, ami a kedvező időjárásnak Oroszországban és az incidensnek a Dardanellákban tulajdonítható. Egyes kontinentális kereslet is nyilvánult és ezen tényezők annyira hatottak itt, hogy az egyéb lángható körülmények csak nehezen tudtak érvényesülni. Ezek között a leglényegesebb volt az erős áresés Amerikában, ami részben a jó terméseredményeknek, részben pedig a még álló tavaszi buza kitűnő terméskilátásának következménye. Az Egyesült-Államokban ugyanis az időjárás a téli buza egész aratása alatt oly kedvező volt, hogy a hozam úgy mennyiség, mint minőség tekintetében a várakozásokat jelentékenyen felülmúlja. Ami pedig a tavaszi búzát illeti, sok év óta nem volt az időjárás oly kedvező, mint ezidén, mert júliusban mindig szárazság szokott uralkodni Északamerikában, aminek következtében eddig még úgy látszik kivétel nélkül a termések állása rosszabbodott, míg ezidén épp ellenkezőleg javul, úgy hogy míg július elején a tavaszi buza hozamát 271 millió bushelre becsülték, ma már körülbelül 300 millióra becsülik.

Még egy fontos körülmény említendő meg, t. i. az, hogy ezidén a termés fejlődésében jóval előbbre van, mint rendszeren, ami nagy előny, tekintve, hogy Észak-

amerikában gyakran augusztusban is szoktak fagyok előfordulni. A kanadai termés állása az előbbihez hasonló, sőt talán jobb is, a minőséget tekintve mindkettő sokkal jobbnak ígérkezik, mint a tavalyi.

Oroszországban a hét legnagyobb részében esős volt az időjárás, ami a folyamatban levő aratásra nézve az ismert következményekkel jár. Az utóbbi napokban azonban száraz és forró az időjárás, úgy hogy ez most bizonyára jótéveszt a metán okozott károkat. A jelentések legnagyobb része kedvező. A többi európai állam között Románia, Olasz- és Spanyolország termése a tavalyinál határozottan rosszabb, a többi országé közepes. Tény az, hogy az európai beviteli országok ezidei buza-termése a tavalyinál kisebb lesz, de viszont a kiviteli országok terméseinek mai helyzete után itélve azt lehet állítani, hogy ezek feleslege amazok szükségét fedezni lesz képes.

Azokban tekintve azt, hogy Angliát kivéve egész Európában alig maradt a tavalyi termésből valami, a kereslet az új termésért jó ideig nagy lesz, nemcsak a folyó szükségletek fedezése, hanem készletek felhalmozása végett is, ami a gabonásárokat még sokáig a mai színvonalon fogja tartani. Sőt, ha nemzetközi komplikációk, mint pl. a Dardanellák tényleges elzárása, következnenek be, az árak a jó termésektől eltekintve, újra emelkedhetnek.

Mai jegyzéseink részszállítványokra cif. Liverpool q-ként:

3. sz. Észak-Manitobai július-augusztusra	20.33 K.
Dél-Ausztráliai július-augusztusra	20.94 "
75 kilogrammos Barusso	18.81 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. júl. hó 26-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott körülményekből 169 szekér réti széna, 2 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 26 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny), 100 zsák szecsa.

A forgalom közepes.
 Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. u. 800—940, réti széna II. r. u. 600—740, réti széna csomagolásra 500—530, muhar 800—900, zsupszalma 400—600, alomszalma 300—440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 740—880, lóhere —, luczerna 740—880, köles —, sarju —, szalma-szeoska 500—540. Összes kocsiszám 233. Összes súly 279,600 kg.

Nyeresszukur.

Aussigból ————— 29.50 K.

Szeszület.

A szeszüzletben a forgalom élénkebb volt és a szeszárak jobb vételkedv folytán tartott árakon zárulnak. Elkelt finomított szesz adózva 215—216 kor., adózatlanul 76—77 kor., míg ellenben vidékről és másodkézből főleg későbbi szállításra olcsóbb ajánlatok voltak. Denaturált szesz hordóval együtt 63—63.50 koronáig kelt el kötésre. Tartányáru olcsóbban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz élénkebben volt ajánlva és fix árában 66—67 korona, jegyzésen alól 1.75—2.50 kor. kelt el új termelési idényben szállítva.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 70—71 K.

Budapesti jegyzés.

		nagyban
		koronában
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	215—216	—
adózatlan	76—77	—
Élesztőszesz adózva	214.50—215	—
Nyersszesz adózva	213—214	—
Denaturált szesz	63—63.50	—

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti ezikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszállításának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzlet a lefolyt jelentési időszakban, összefüggésben a gyenge sertésfelhajtásokkal és emelkedő sertésárakkal, igen szilárd irányzatú volt. Így a szalonna, mint különösen a disznósír ára 2—3 koronával emelkedett.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblasalonna, friss ár, nagyobb kocsiakománnyal vételénél, nehéz minőségű	141—142 K.
Könnyebb minőségű	130—131 "
I. r. perszelt (paraszt) szalonna	137—138 "
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	155—156 "

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányoszállításának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok általános buzaslisztjegyzei 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, szákosztul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.	33.—	32.40	31.80	31.20	30.60	30.—	29.20	28.—
		7/8	7/8	8				
		26.80	23.20	20.—				

Rozslisztárak:

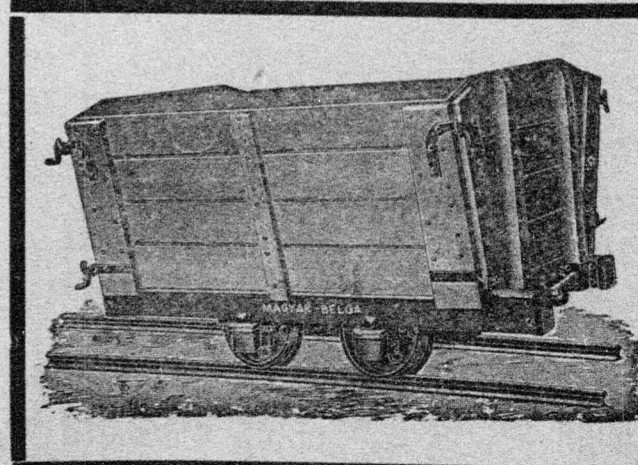
Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.	28.80	27.80	27.—	26.20	24.80	23.60	22.—

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	15.—	15.10
Goromba buzakorpa azonnali szállításra	15.—	15.10
Finom buzakorpa szept.-decz. száll.	12.—	12.10
Goromba buzakorpa szept.-decz. száll.	12.30	12.40
Rozskorpa	15.—	15.20
Árpáda és árpaderesz	16.40	16.80
Malomkonkoly	15.—	15.10
Budapesti gyári repesepogácsa	16.50	17.—
Kinsem melasse ab Selyp	13.50	13.50
Lacta melassit ab Selyp	14.—	14.50
Száritott moslék zsák nélkül ab Budapest	18.—	18.50
Száritott ropaszélet zsák nélkül ab cukorgyár	16.—	16.50
Malátasíra	16.—	16.—
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	11.—	11.50

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacra az esztendőki, július 25-iki vásárra 125 darabbal kevesebb volt a felhajtás a múlt hétenél. Irányzat élénk volt; az árak elsőrendű minőségeknél 1—2 koronával métermázsánként emelkedtek, gyengébb minőségek változatlan árakat jegyeztek. A csütörtöki megkezdett sertésvásár felhajtása 1758 drb sertés. Irányzat: élénk, eladatlanul visszamaradt 360 darab sertés. Az eheti bécsi szarvasmarhavásár felhajtása 99 drbval több a múlt hétenél. Csendes hangulatban folyt a vásár jobbára változatlan árakon, csupán kicsontozni való jószágra volt a kereslet valamivel élénkebb, ezért prima bikáért esetenként 2 koronával jobb árakat lehetett elérni 100 kg.-kénti élő súlyban levonás nélkül, mint a múlt hétfőn. A bécsi sertés vásárra 13,038 drb volt a felhajtás. A kisebb felhajtás következtében élénk irányzattal gyorsan bonyolódott az üzlet a drágábban fizettek a magyar sertéseket általában 2—3 fillérrel, míg galicziai sertéseket 6—8 fillérrel is többet fizettek kg.-kénti élő súlyban, mint a múlt héten.

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.
 Budapest, Hungária-körút 115—117. szám.
Gazdasági vasutak
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás bérlet.
 Költségvetés, katalógus díjtalan. Allandó nagy raktár!

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen át nem ment	60—100	110—110
" " "	100—120	110—110
" " "	120—160	110—112
" " "	160—200	112—112

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: lanyha.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 július 23.

Főlhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	drb
Hussertés	húsos	1471
Zsirsertés	Magyarországból	
	zsirfajta	4412
	Galicziából	7140
Osszesen	Osztr. tartományokból	15
	Németbirodalomból	—
Eladatlan maradt	Osszesen	13038

Árak: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	138—140	141
Középsertés	135—138	
Öreg sertés	122—130	
Könnyű és szedett sertés	128—136	
Süldő (lengyel, erdélyi)	108—142	146

Irányzat: élénk, összes minőségű zsirsertés 4 fillérral, hussertés pedig 6—8 fillérral drágább.

Bécsi juhvásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 július hó 25.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	568	Angol husos ürük	—
Galicziából	—	Elsőr. hizl. ürü	75—80
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	—
	—	Középm. hizl. ürü	72—
Osszesen	568	III-ad rendű	66—

Irányzat: az árak a multhetihez viszonyítva, nagyjában változatlanok.

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 július hó 25.

Főlhajtás:	drb	Árak	(kg.-ként fillérekben elősúlyban)
Magyarországból élő borjú	—	I. oszt.	II. oszt.
" " leölt	337	164—176	100—160
Ausztriából élő borjú	1109	140—148	126—130
" " leölt	1977	164—176	100—160
Magyarországból élő bárány	—	K. párja	—
Ausztriából élő	110	K. párja	—
Magyarországból leölt	—	20—48	K. párja
Ausztriából leölt	33	K. párja	—
Magyarországból leölt sertés	13	156—164	zsirsert.
Ausztriából	90	160—172	hussertés
Magyarországból leölt juh	147	120—136	—
Ausztriából	2	120—136	—
Osszesen	4628	drb	—

Irányzat: szilárd, prima borjú 4 fillérral, összes többi minőség 6—8 fillérral drágább. Sertés 6—8 fillérral drágább. Bárány és juh változatlan.

Szerkesztői üzenetek.

N. L. Nemeskötű. Az okleveles gazdatiszt felmondási ideje egy év, amely szerződésileg három hónapra redukálható. Ha a szerződésben a felmondási idő meg van állapítva, ezt mindkét fél respektálni tartozik, szigorú jog szerint joga volna állását a lakás miatt elhagyni, de ez komplikált pereskedésbe vezethetne ezért ajánlatosabb, ha szabályszerűen felmond.

Sz. F.
R. I. Kékényes. Szalma helyett szén is lehet használni a kenyérsütésnél, ez esetben azonban a sütőkemenczék fenekén két vasrostélyt (tüzelőrostély) kell elhelyezni s azok alá hamufülkét falazni. Széntüzeltésre berendezett sütőkemencze rajza és leírása megtalálható a „Köztelek” 19. évfolyamának 67-ik számában. 100 kg. szalma helyett, a szén minősége szerint (8 000—2500 kalória) körülbelül 70—90 kg. szénre lesz szükség.

G. G.
Régi előfizető. Tessék megírni, hogy miben állott a gépész illetlen viselkedése, mert ettől függ, vajon nem volt-e joga akár azonnal is felmondás nélkül elbocsátani. A válasz tehát eszerint módosulhat.

Sz. F.
Fr. F. Kolozsvár-Szamosfalva. A közölt tényállásból csak annyi derül ki, hogy a védőoltás nem védte meg az állatokat a természetes fertőzés ellen, arról azonban, hogy ennek mi a tulajdonképpen való oka, még megközelítőleg sem lehet véleményt mondani. Minden védőoltás csak közepes erősségű fertőzés ellen nyújt védelmet; ha tehát a beoltott állatok később túlságosan erős fertőzésnek vannak kitéve, akkor ennek viszonylagos immunitásuk ellenére is áldozatul eshetnek. A természetes fertőzés erőssége tág határok között ingadozik s részben függ a takarmánnyal vagy ivóvízzel felvett lépfenespórák számától is, ezek pedig nedves, majd meleg időjárásakor a már fertőzött talajban erősebben felszaporodhatnak. Az ojtásnak nem egészen szabályszerű végrehajtása, valamint az ojtóanyag rosszasága természetesen szintén lehet oka a nem kielégítő eredménynek, erre azonban csak abban az esetben lehetne az ojtó állatorvos vagy az ojtóanyagot termelő intézet ellen irányuló kártérítési kereset alapítani, ha kétséget kizáró módon be volna igazolva, hogy az állatorvos az ojtás közben műhibát követett el, illetve, hogy az ojtóanyag erőssége nem felelt meg az előírt szabványnak. Magából abból a

A szabadalmazott

Jurenák-eke

szervezete egyszerű,
kezezése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonderőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árajegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK” szab. ekegyár
R.-T., MAROSVÁSÁRHELY.

6024

tényből, hogy néhány beoltott állat 1—2 hónap múlva elhullott, nem lehet erre következtetést vonni. —y—

P. B. dr. A fenyők tűinek leszáradása több okból történhetett, amelyeket azonban a fenti leírásból megítélni nem lehet. Logcsészerezébb, ha kérdéstevő a leszáradt ágakból mintát küld az erdőszeti kísérleti állomásnak Salmeczánára megvizsgálás végett. B. K.

St. M. Kaskantyú. Pest megyében homokon jó komlóskertek vannak Kiszálláson, Halason és Kalocsa környékén, jó komlót termelnek ott is, elég jó hat holdankénti hozammal; ha van akácösztal, elengedő munkás s hajlandó fűtött szárítóházat berendezni, az őszszel kezdje meg kérdező a talajforgatást; azonban megjegyzem, hogy hazánkban már túltermelés van. A telepítés stb. mikéntjére részletes tájékoztatást talál a „Magyar komlóművelés” című könyvben, kapható Kolozsvárt az E. délyi Gazdasági Egyletnél 1 K. 20 fillér beküldés ellenében. Jó lesz, ha most aug. elején tanulmányutat tesz a délbácskai komló vidékre, Péterőzre és a bódásági állami komlótelepre, a telep helyszemle útjába ki is kérheti a földmívelésügyi minisztériumtól a telepkezelőt. Cs. dr.

Gy. N. S. Nagyszentmiklós. Homokos kavics és szemert keverékből, azaz betonból fölmenő falakat készíteni nem célszerű. Nagyon gazdaságos azonban, különösen 44 K-s téglákkal mellet, a mézshomok s amennyiben kőszénalakkal olcsón beszerezhető, még inkább: mézsalakkal készítése. Mézshomokfalaknál az elott mész és a homokos kavics 1:3, mézsalakkalálaknál pedig az oltott mész és átrostált kőszénalakk 1:4 arányban (1 m³ falra szükséges 120 kg. égetett mész) keverendő. A földnedves keverék faszekrényekben lesz csömöszölve hasonlóan, mint az agyagpisfalaknál. A vertfalak készítése részletesen le van írva Groffits gazdasági építész-tétben (Pátria könyvkiadó-vállalat, Üllői-ut 25. sz.). Az Alföld több vidékén foglalkoznak vertfalak készítésével. Mult évben többek közt Borosjenőn épült több gazdasági épület mézsalakból.

G. G.

Alapítva 1831. 46. kitüntetés.

Telefon 32—58. Telefon 32—58.

Elsinger M. J. és Fiai

vitorlavászon-, len- és jutaáru-gyár, kikészítő-, telítő- és festőde.

Gyár: Lajta-Szent-Miklós.

Raktár:
Budapest, V., Báthory-u. 6.

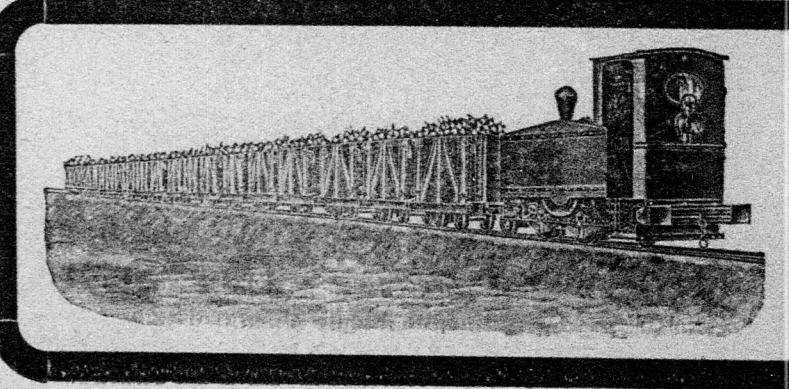
VIZMENTES szövetek, ponyvák, sátrak, öltönyök, kápenyek, lótakarók, tüzl- és itatóvedrek, kendertömlők.

VIASZKOS-VÁSZON waggon-kárpit, bőrvászon stb.

kender- és juta- **LINOLEUM**
ZSÁKOK PADLÓBEVONAT.

ARATOGÉPPONYVÁK.
GÉPKÉVEKOTÓZSINEGEK.

Ajánlatok és minták ingyen és bérmentve.

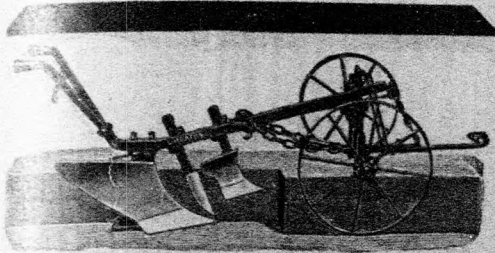
Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa-benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idegyre ajánlunk is alkalmasak.

Oberurseli motorgyár r.-t.

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. sz.

Költségvetések díjmentesen.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezokkal

□ acél gerendelyvel

■ állítható szarvakkal, önzetetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, esukló-, réi-boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcsohlépszivők 12 HP.-ig. Ipari mozcenyők 200 HP.-ig.

POSZTÓ

Uri és női divatszöveket
:: ajánl a kiváló háa ::
Skorikovszky Prokop és fia
Humpolec, Csehország.
Minták bérn. Legjutá-
nyosabb árak. Kivánatra az
uri öltövényeket is készíttetik.

ZEFIR

Különbé Itatok, szörpök
és liköröket Körtny Emilné ki-
tűnő receptjei alapján készít-
hetnek. 60 állár előleges ha-
küldése esetén bérmentre küldi
a „Páris” r.-t. könyvkereske-
dése, Budapest, IX., Dliél-ut 25.

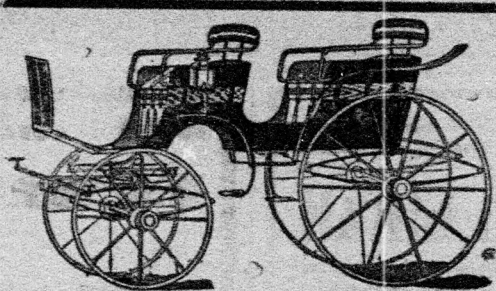

„Kulatár“

szobrász- és építő- kész művészi síremlékek állandó hiállitása.

Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.

Iroda: BLUM LAJOS sírkőraktárában. Telefon: 91-76

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker.,
Köztelek-utca 4. sz.

Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia leg-
nagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárt át helyezte
IX., Köztelek-utca 4. szám alá. :: Árjegy-
széket kívánatra bérmentve küld. 1404

Ócskavasat

és fémeket az ország minden
részében a legmagasabb napi árák mellett

vásárolok

ABELES EMIL

Budapest, V., Váci-ut 14.

Telefon 24-41. Sürgőnyozim: Barac, Budapest. 5158

Szeszgyárvezető

azonnali vagy szeptember 1-ei belépésre
kerestetik. Megbízhatóság és hosszú
gyakorlat, különösen a repafőzősben meg-
kívánatik. :: Ajánlatok fizetési igények
megjelölésével **gazdasági intéző-
ség** címére **Dretoma** (Trencsén
mellett) küldendők. 6016/a

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Ákinek homokja van, kérje saját érdekében:

F. 3. Formák és szerzőszámok eszműszült beton-
árak előállításához.

F. A. 1. Kési szemre berendezett betontégla-
és alagsógyártás.

Ca. 4. Kési szemre berendezett csement-
cserepgyártás.

B. B. Az Öreges építőkövek (betonblokkok)
gyártása.

C. S. 1. A csement- és mozaiklapok gyártása
ostmü árjegyzőkönyvet és prospektusainkat; kérje
anyagának díjazlan megvizsgálását, mérnökünk látoga-
tását és tekintse meg főszobrász miniatelépünkön Öreges
csementipari homokkérőköszítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK

mérnök

czementipari gépek gyártása.

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

A világ legjobb gőzekéje!

Charles Burrell & Sons Limited Thetford, Anglia, világhírű gőzekegyár vezérképviselete.

Utólérhetetlen munkaképesség!

ELADÓ BIRTOKOK:

Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

1. **Bihar megyében:** Körülbelül 565 mh. jómínőségű, kütűnő termőké-
pességű, nagy részét szántóföld, urilakkal, megfelelő gazdasági épületekkel.
Vasuti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyköztség mellett. A bir-
tokot országút szeli ketté.

2. **Bihar megyében:** Körülbelül 546 mh. elsőrendű szántóföld, rét és
legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, urilakkal, vasuti fővonal mentén.
országút mellett, forgalmas nagyköztségűl 1/2 órányira.

3. **Tolna megyében:** Körülbelül 1364 mh. igen jó minőségű, kissé hul-

lamos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági
épületekkel, vasutállomástól 1/2 órányira.

4. **Vas megyében:** 688 mh. szépen berendezett jó termő birtok, 485 mh.
szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól
3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók.

Vesztünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetítünk.

Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk.

Minden kérdézősködéésre gyors és kimerítő választ adunk.

„NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.” parcellázási
osztálya

Budapest, V., Gizella-tér I. (Haas-palota).

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGO SZABADALMA

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

maloméplétszet, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérügynöksége

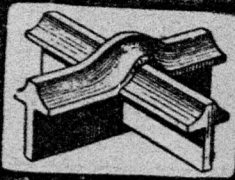
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 40-46. SZ.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörekrostáit

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál
Magvesztéséget kizár. A finompolnya tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza.
Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan hasz-
nálatban. Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Őszi borsót, őszi bükkönnyt, szösös bükkönnyt

vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Herntfeld Adolf** magnagy-
kereskedő **Wien, 2/1.**

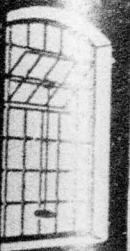

Szab. „Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója: — ismertetéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár : Telefon 55-22
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Az **Ujnépi uradalom** (u. p. Nagykanizsa) az idei **champion** és első díjjal kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendű, jól tejelő anyáktól származó

telivér simmenthali bikák

Állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadják előjegyzések augusztus—szeptember hónapban szállítható választott **telivér gondórszörű** orbáncz ellen oltott **Linkoln** kan és emse malacokra. Idősebb telivér Linkoln kanok és koczák már most szállíthatók; ugyiszintén westfalai Linkoln keresztesek is. 6022

Új és használt ZSÁK

ponyva, kéveköttő és zsinegáru
legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).

Telefon 45-26.

Alapított 1878.

Zsák- és ponyvaköleszés. 5475

Eladó birtok!!

kb. 1200 m. hold 4 1200 négyszögöl, a Dunántul legjobb megyéjében, vasuti állomás és nagy vidéki város közvetlen közelében. Tulnyomóan első minőségű szántóföld. Vételhez szükséges tőke 600.000 korona. Csak komoly vevőknek felvilágosítást ad **dr. Szilasy Zsigmond** ügyvéd, Budapest, V. Wurm-utca 1. Telefon: 94-89. 6023

Gróf Hunyady József kéthelyi uradalma, vasutállomás Kéthely, elad köleszsákokban **Bonfernier** francia

vetőbuzát

valamint diószegi óriás buzát ár helyt métermázsánként 28 korona, **Triumph-rozsot** ár 22 korona. 5972

ÉRTESÍTÉS.

A cs. és kir. hadügyminiszterium, az 1912. évi július 1. kelt Abt. 13 Nr. 1201. számú ajánlati hirdetése szerint, a cs. és kir. hadseregnek ruházati és bórnemű felszerelési cikkeinek, valamint bóranyagának szükségletét 1914. január 1-től kezdve, úgy mint az előző években, magánipar útján szándékozik beszerezni, minek következtében szállítóképes, szolid bórnyárcégeket, melyeknek szövetkezzetté kell egyesülniök, ezen versenyen való részvételre meghívja.

Az évi békeszükséglet általános pénzürtéke a brünni 1. sz., a Graz melletti göstingi 3. sz. és a brünni a. G. 4. sz. ruhatár részére egyesült szövetkezeteknél, egyenként 845.000 K-t, a budapesti 2. sz. ruhatár részére alakult szövetkezetnél pedig 1.456.000 K-t tesz ki. Az írásbeli ajánlatok 1912. október 1-ének 12 órájáig az előbb nevezett miniszteriumhoz nyújtandók be és minden ajánlattevő szövetkezet bánatpénzt tartozik letétbe helyezni, mely az 1., 3. és 4. számú ruhatár szövetkezetei részére egyenként 42.000 K-ban, a 2. számú ruhatár szövetkezete részére 73.000 K-ban állapították meg.

A közelebbi feltételek az 1912. évi július 23-iki magyar hivatalos lapban (Budapesti Közlöny), továbbá a horvát-szlavon hivatalos lapban (Narodne Novine) teljes szövegben kihirdetett fent említett ajánlati hirdetésben foglaltatnak.

Ezen ajánlati hirdetés, valamint a hozzá tartozó szerződési tervezet, a hirdetés mintája és a biztosítéki levél mintája a fent említett ruhatárak katonai területi parancsnokságainak hadbiztosságainál, továbbá a kereskedelmi és iparkamaráknál, azután a m. kereskedelmi muzeumnál, a magyar országos ipar egyesületnél és a magyar ipargyárosok szövetségénél tekinthetők meg.

A szállításért folyamodók a szerződési tervezetnek egy példányát 1 K árban, az ajánlati mintának és a biztosítéki levél mintájának egyes példányait pedig egyenként 10 f. árban a budapesti 2. sz. ruhatárnál megszerezhetik. 6018

Budapest, 1912 július 23.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

15 drb 1³/₄ éves jól kifejlett szőke mangalicza tenyészkann eladó.

Érdeklődők forduljanak a **gyapolyi uradalomhoz**, u. p. **Biharfélegyháza**. 6011

KÖNNYŰ HAJTÁSÚ
SZIVATTYÚINK
BŐ VÍZET ADNAK, IGEN TARTÓSAK
GYÖZÖ BÉLA és Tsa
BUDAPEST V. BARÓ ACZÉL-U.3
KÉRJEN ÁRJEGYZENET

Vegyes süteményeket

Kürthy Emilné kipróbált receptjeit alapján készítetünk. 50 fillér előlegos béküldése esetén bérmentve küldi a „Pátria” r.-t. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Fagyialtok, krémek, partal-
kosonyák készí-
Emilné készítő receptjeit
elsajátíthatjuk. 60 fillér be-
adás esetén bérmentve szállítja
a „Pátria” r.-t. könyvkereske-
dése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Műmalom

Állandó 60 lóerő vízerővel, mely 120-ra is emelhető, a malomépítéssel legújabb találmányával felszerelve, évi őrlés 2-400 vagon 26 kat. hold őscerejű szántóval, szép lakház, kert és istállókkal, a vasut mellett, közeli Bécs, Győr, Sopron és Pozsonyhoz, a vasut mellett olcsón eladó. Ajánlatok: **Grubacsevics Károly Győr** intézendők. 5502

1912. évi 22009/E 10. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Zólyombrezói m. kir. vasgyári hivatal a f. é. szeptember hó 1-től 1913. év augusztus hó végéig terjedő időre **750, szóval Hétszázötven métermázsza zabszükségletének** biztosítására ezennel pályázatot hirdet.

Fenti mennyiség a szükségletnek csak megközelítő részét képezvén, jogában fog állami 6%-kal többet vagy kevesebbet is az elfogadott ár és feltételek mellett rendelni.

A zabnak I. minőségűnek, nagyszeműnek konkoly- és portól mentesnek és hektoliterenként legalább 44 kg. súlyúnak kell lennie.

Az I. koronás bélyeggel ellátott „Zabajánlat 22009. számhoz” megjelöléssel zárt borítékban **f. é. július hó 31-éig** alá írt vasgyári hivatalnál benyújtandók, a hová az ajánlattal egyidejűleg az ajánlott zabból egy, az ajánlattevő nevével ellátott 1/2 kg.-nyi minta is beküldendő.

Az ajánlatban az ár teljes kocsiakományokban bérmentve Zólyombrezói állomásra szállítva 100 kg.-kint adandó meg.

A biztosított mennyiség f. é. szeptember, december, 1913. évi február és június hónapokban lesz az esetről-esetre kiállítandó megrendelési levél alapján lehívásra szállítandó.

A zab a szállító cég zsákjaiban szállítandó, az üres zsákok azonban az átvételtől számított 8 nap alatt bérmentve vissza fognak küldetni.

A szállítással megbízott cég köteles lesz a biztosított mennyiség értékének 10%-át készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a kötelev vételétől számított 8 nap alatt a gyári pénztárnál vagy az állami vasgyárak központi pénztáránál (Budapest, Kőbányai-ut 21.) biztosítékul letenni, mely összeg csak a kötelevben elvállalt kötelezettségeknek pontos teljesítése után fog a letétjegy ellenében visszaadni. Azon esetben pedig, ha a biztosított zabmennyiség az előírt időre be nem szállítatnék, vagy a feltételeknek meg nem felelő és visszautasított zabmennyiség az előírt időre nem pótolatnék, a gyárnak jogában álland a hátralékos mennyiséget a szállító cég költségére bárhol és bármilyen áron beszerezni és az ebből származó többletköltséget a szállító cég követeléséből vagy biztosítékából levonni.

A közvetlenül a megrendelő gyárhoz beküldött számlák szabályszerűen bélyegzett nyugták ellenében a szállítást követő hó folyamán a m. kir. állami vasgyárak központi pénztáránál készpénzben fognak kifizettetni, mely alkalommal a számla összegéből 20% pénztári engedmény és 10/00 (ezer korona után 1 korona) a gyárak külön segélyalap javára fog levonni.

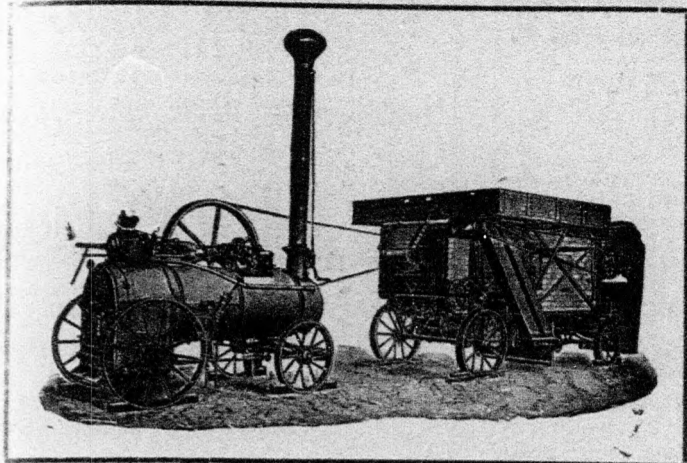
Alulírott vasgyári hivatal fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

Az ajánlattevő ajánlatával mindaddig kötelezettségben tartozik maradni, míg annak el- vagy elfelfogadásáról értesítve nem lesz.

Zólyombrezó, 1912. évi július hó 2.

5964

Magyar királyi vasgyári hivatal

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legújabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet

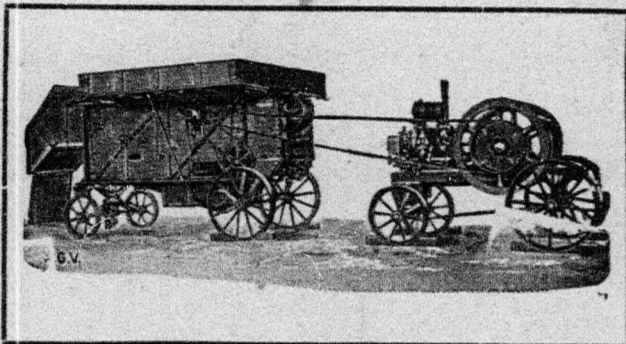
aczelkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és
10 légkörnyomásra
berendezett lokomobillal.

➔ Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet. ➔

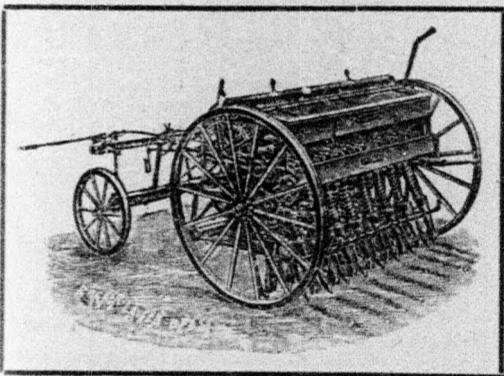
Legújabb rendszerű államgépgyári

benzinmotorok karburátorral.

Rendkívül olcsó :: szivógázlokomobilok.
üzemű államgépgyári

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

A Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:
„Losonczy-Drill“ tolóhengeres, „Rekord-Drill“ merítőkánalas
rendszerű

és szab. „Rekord II“ vetőgépek.
Különleges répavetőgépek.

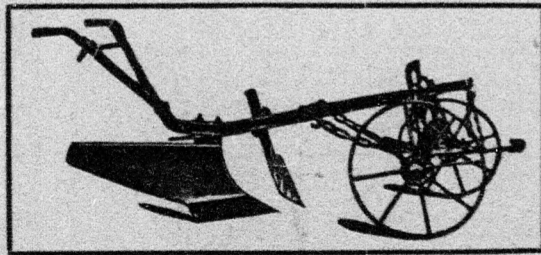
Kalmár-féle gabonatisztító rosták.
Malomberendezések.

Resicai ekék, kapálók.

Eredeti amerikai tárcsásboronák.

Szőlő- és borgazdasági cikkek.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

RUBEROID 16 év óta bevált

tetőfedő- és szigetelőanyag.

Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképesség.

Nincs utólagos mázolás.

Legegyszerűbb alkalmazás.

Prospektusok, bizonylatok stb. rendelkezésre állanak.

AVENARIUS-MÜVEK LIGETFALU, POZSONY

„Mindennemű”

GAZDASÁGI GÉPEK,

szivégáz, benzín és nyera-
olajmotorok a legolcsóbb
üzemköltséggel, kitűnő
gyártmányok, villamos
berendezések, takarmá-
nyos kamrák, tervrajzok és költségvetések legyen.

Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHARTZ ISTVÁN

magánmérnök, műszaki iroda, Bpest, Podmaniczky-
utca 75. Telefon 148-71. 5162

SZÜCS ÖDÖN

mezőgazdasági és ipari
gépkereskedelmi vállalat

Budapest, VI., Nagymező-utca 56.

Ajánlja a hírneves **PRACNER** gyártmányu

szab. „**RINCSEM**” vetőgépeit

a legújabb és egyike az először
legjobb rendszerű kombinált

sorbantrágyázó vetőgépeit
továbbá a legjobb rendszerű

**mütrágyaszórával kombinált
répamagvetőgépeit,**
ezenkívül a legkitűnőbb rendszerű

mütrágyaszóró gépeit,
valamint összes a gazdasági szak-
mába vágó legjobb kivitelű
gépeit jutányos ár és kedvező
fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Viszontelárusítók kerestetnek.

SCHIDLOF DI 1000 SZÓMÓDSTEREVEL

ANGOL FRANCIA ÉS NEMET

MINDEN NYELVEN NYELV TANÍTÁS
7. KORONÁS
DIESES VÁROSMAGYAROK

HÁROM VILÁGNYELVET

MEGTANULHAT TANÍTÓ NÉLKÜL

SCHIDLOF szabózatárak egy-egy nyelvhöz külön
60 fillér. — Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazd.
szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fertőtlenítsé

a ló-, szarvasmarha-,
sertés- és tyúkistállót,
ugyszintén a tehenészet üzemi esz-
közeit, szajgyárat és eszeszfödőt

Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása Kényel-
mes és gyors, hatása
erős és biztos. 0000

Használati utasítások,
próbák és árlapok bár-
kinek rendelkezésére
állanak. 000000

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7.

**Szálas takarmánynövények
termesztése.**

Szilassy Zoltán és
Grabner Emil előzetes-
pótló és egyedül álló mű-
vének beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós
vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-t. gazdasági
könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Tetőfedésre

rendkívül alkalmas, kitűnő minőségű,
ezidei termésű **balatonmelléki**

NÁD,

balatoni állomásokon vagonba rakva,
jutányos árban kapható

Bettlheim W. Sam. és Fiai
czégnél, Nagykanizsán.

Egy gazda sem lehet meg

STEPHAN'S „FIX”

gyorsmeszelő és fertőtleníto

nékül, mely a legjob-
ban felel meg istállók
és mindennemű épü-
letek meszelésére, kar-
bolozására, fertőtlení-
tésére. Különböző model-
lek, melyek minden
követelménynek meg-
felelnek. Könnyű ki-
szolgálás és egyszerű
kezelés. Eddig 16.000
gép lett eladva, mely
legjobb bizonyítja
előnyességét.

Ahol Stefan „Fix”
van a háznál, ott nem
tör ki a vész.

Kérje az I. számú prospektust

RUDOLF KRÁSA
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.

KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA

SZERKESZTI: **BUDAY BARNA.**

Kiadja:
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA.

Az istállótrágyáról. Irta: Csereháti Sándor	—50
A szarvasmarha tenyésztése. Irta: Kovácsy Béla	1.—
A gabonafélék termesztése. Irta: Grabner Emil	—50
Baromfitenyésztés. Irta: Hreblyay Emil	1.—
Adóügyi tanácsadó. Irta: Hollady Nándor	—50
A jó pinceszгада. Irta: Pettenkoffer Sándor	1.—
A takarmányozás alapvonalai Irta: Csekló István	1.—
Milyen gyógynövényeket természetesen a kis- gazda? Irta: dr. Péter Béla	—50
Az igásló tenyésztése. Irta: Kis János	1.—
A mütrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely	—50
Sertéstenyésztés. Irta: Derner Béla	—50
A kiscsiga mezőgazdasági gépei. 2 füzet. Irta: H. Spornon Pál	2.—
Kapásnövények termesztése. Irta: Roessler K.	—50
Fejőstenek takarmányozása és borjufelneve- lés. Irta: Csekló István	—50
Baromfi-hizlalás és értékesítés. Irta: Winkler J.	—50
Allattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaskovszky	—50
A méhészet vezérfonalai. Irta: dr. Rodiczky Jenő	—50
Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Csekló István	—50
A gazda mint fizetőember. Irta: Seyfried Károly	—50
Eiső segélynyújtás az állatok megbetegedése- nél. Irta: Lukács Aladár	1.—
A kiscsiga kecsketenyésztése. Irta: dr. Rodiczky	—50
Kiscsiga- és kecske-berendezése. Irta: Matlaskovszky	1.—
Az erdő, annak művelése, használat, védelme és rendezése. Irta: Földes János	1.—
Kiscsiga- és kecske-számvelelő. Irta: Matlaskovszky	1.—
Szőlőművelés. Irta: Fend Károly	1.—

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Megvételre **hizóürüket** német-
keresek országai
export célra június, július esetleg augusztus havi
átvételre. Sürgős ajánlatot kérek.

Faragó Miksa

szarvasmarha- és juhbizományos Budapest, VII.,
Ovoda-utca 44. sz. Telefon 76-85. Interurban.

Együttal tisztelettel értesítem a m. t. földbirtokos
és bérlő urakat, hogy **hizómarhakereslet**
hiányában is legjobban értékesíthetik hizómarháikat
odahaza általam, mivel állandó érdeklődés van nálam
hizómarhák beszerzésére iránt bel- és külföldi
fogyasztók részéről. A bevásárlásokat állandóan eszkö-
löm azonnali és későbbi átvételi határidőre a leg-
magasabb árak mellett. **Hizlalási ügyletek**
kötése eszközöltetik. Értékesítők és beszerzők min-
denféle tenyésztés- és haszon-szarvasmarhát. Ügyletekre
a legmagasabb összegű pénzelőleg nyújtatik. 5758

LUDWIG HINTERSCHWEIGER,
ADOLF BLEICHERT & CO.

G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Wels O.-Oe.

Téglagyártó-gépek

szállító- és transzmissziós beren-
dezések a legmodernebb építkezések
különleges gyára.

Képvisele Magyarországon és Erdély részére:
Magyar Károly
Budapest, IX. ker., Mester-utca 4.

Ujdonság! Ujdonság!

letálló- és raktáráblakok
... vasrámban ... **sodrony-üveggel**

Előnyei: tűrhetően, tűz- és betörésbiztos, csakis
és olcsó! Megrendelhető a készítmény

Farkas és Társa lakatosgyárban
Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Beismerhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FMÁRUGYÁR R. T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSIRGÓI-ÚT 15. SZ.

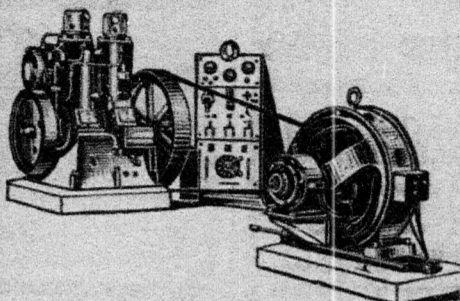
Berendez városi és gazdasági tejtölepeket, tejcsarnokokat és tejszövetkezeteket. Gyárt: sütőipari cikkeket. Vállal: önozást, olmozást és a szakba vágó javítást. Tervezésekkel, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

Villamos világítás

saját teleppel
nyersolajmotor-üzemre
gazdaságok, kastélyok stb. részére.

Szivattyutelepek. 478

Olesó árak. Gyors szállítás.
Legolesőbb üzem.

ELEKTRA villamos és erőtelepek építő r. t.
Budapest, VI., Gyár-útea 11/K.

Őszi trágyázás!

Valódi Stern-Marke védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolesőbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak
zsákban van
ólmzár van

Minden zsák
jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen
és eredeti
rajta.

tartalom-
van elátva.

hamisításoktól
5724

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-út 49. szám.

Eladó vagy kiadó birtok

1342 hold, melyből 72 hold **kitünő rét**, a többi **kitünő szántó** föld, 56 hold **dohánytermeléssel**, sok szép épületekkel. A vasuti állomástól fél órányira, kóttal összekötve, vagy a most épülő vasutttól 5 percnyire lesz. Czim a kiadóhivatalban. Ügynök nem díjaztatik. 5892

Gazdatisztek,

kik az állattenyésztésben és fajismeretben igen jár-tasak, a német és magyar nyelvet szóban és írás-ban birják, képviseletre kerestetnek. Jó mellék-kereset nyugdíjas uradalmi tiszték részére. Meg-keresések: **Zuchtvieh-Etablissement Egon Baron Wimmersperg, Luxemburg bei Wien** kéretnek. 6027

A Könyvpiacz szenzációja

OLCSÓ JÓKAI

Egy-egy szám ára 40 fillér.

Anagy költő legszebb alkotásait bá-mulatosan olcsó árért, de tetszetős kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az új kiadás, mely a magyar irodalom leg-értékesebb drágaköveit juttatja el az olvasóközönség legszélesebb rétegeibe.

Most jelent meg:

- 61. Anekdotakönyv. II. sor. --- 40 K
- 62. Elektépek --- 40
- 63. Házasság éhségből - Házasság gyű-löletből --- 40
- 64-66. A fekete vér --- 1.20
- 67-70. A Damokosz --- 1.80

Eddig megjelent:

- 1. Az egyhuzasos leány. - A nagyapó várkastélya --- 40 K
- 2. A dagótorony. - Bosszu a tulvilágon --- 40
- 3-4. A sárga rózsák --- 80
- 5. Az ezorkettedik éjszaka --- 40
- 6-8. Péter Péter --- 1.20
- 9. Ne hagyj magad --- 40
- 10. A fekete sereg --- 40
- 11-12. A cigánybáró --- 80
- 13. Farba! Istennel. - Az utolsó kacaj --- 40
- 14. A vén emberek nyara. - A terezzse --- 40
- 15-18. Az apja fia --- 50
- 17-20. Bálványos vár --- 1.60
- 21. Még sem lesz belőle tekintetes asz-szony --- 40
- 22. A csigák regénye --- 40
- 23. A fránya hadnagy --- 40
- 24-25. Rendkívül nők --- 80
- 26-30. Egy játékos, aki nyer --- 2
- 31-43. A löcsel fehérasszony --- 5.20
- 44-46. Az északi pólusig --- 1.20
- 47. A jedikulai rab. - Vanderguld ur --- 40
- 48. Az utolsó mór királyok --- 40
- 49. Kassári Dániel --- 40
- 50. Száz leány egy rakáson. - Köt lég-hajós --- 40
- 51. Anekdotakönyv I. sor. --- 40
- 52. Ealandos históriák --- 40
- 53. A jó öreg asszony --- 40
- 54-55. Három királyok csillaga --- 80
- 56-60. Egetvívó asszonyiszív --- 2

HAVONTA 10 SZÁM JELENIK MEG.

Megrendelhető a „Patria” r.-t gazdasági szakkönyv-kereskedésében, Budapest. IX. Útöli-út 25. szám.

Telefon a marhavasártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

fogal-kozik szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamattal mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények címzése: **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a sertésvásártéren: 163-92.

Az összes gépek és formák cimentáruk előállítására,

cimentfalazótégla gyártógépek,
cimentfedőcserepgyártógépek,
betonürtőmbgyártógépek.
Formák: csatornázási, vízvezeték- és alagosüvekek, betonozólapok, téposüfokok, határkövek stb. gyártására.
Közszók, hengerművek, betonkeverők, padlólapasajtók.

Dr. Gaspary & Co., géppára,
Markranstádt, Leipzig mellett.
Kérjük gyárunkat meglátogatni.

262. számú brosúra ingyen.

Bánati vetőmagrepcze

legprimább minőségben míg a készlet tart kapható 100 kg. 38 kor. árban. Szállításhoz új zsák 1*20 K.

PROHASKA HÜGO
földbirtokos DETTA

LÖNEREFÉJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ és KETTŐS
TISZTÍTÓ SZERKEZET TEL. 650% 1250%
DÖBSZÉLESÉGIG, GŐZGÉP MOTOR-S JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT
EGYSÍTETT
LÖNERECSEPLŐ
FEJTŐ és TISZTÍTÓ
GÉP

OLCSÓÁRAK
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK
ÁRJEGYZÉKET
FELHÍVÁSRA
DIJMENTESEN

Szücs Ödön
KÜLD
BUDAPEST
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

VIRÁG és FARAGO
Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET TELEFON: 87-22

Ístálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Juhászat feloszlása

miatt eladó továbbtenyésztésre kiválóan alkalmas, részben angol húsjuhval keresztezett merinó fajta juhállományunk és pedig:

40 darab 1-4 éves kos
570 darab 1-5 éves nőstény
50 darab 1 éves ürü

Megtekinthetők **Dinnyésen** (Fejér megye) az intézőségnél, vasútállomás és posta helyben. 6001

Gazdasági szekereket,

vizhordó és moslékhordó szekereket, polyvás és szecskatakarmány szekeret, mindennemű teher szállító szekereket, továbbá föld- és répahordó szekérkerekeket, valamint minden a szakba vágó teherjárműveket legjobb kivitelben pontosan, vasalva, vagy vasatlatlanul szállít.

Steiner Ármán

vaskereskedő, Galgóc, Nyitra megye.

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi árakon értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban
Budapest, IX. ker.
Üllői-út 25. (Köztelek)

Eladó birtok

Nyitra megyében, vasútállomástól 8 kilométerre, országút, teljesen sík terület, kitűnő szántóföldekkel, 1600 hold, 646 hl. szeszkontingenssel, tehermentes, 560.000 koronáért eladó, felszerelés, vetés nélkül, kitűnően parcellázható.

Bővebb felvilágosítást ad:

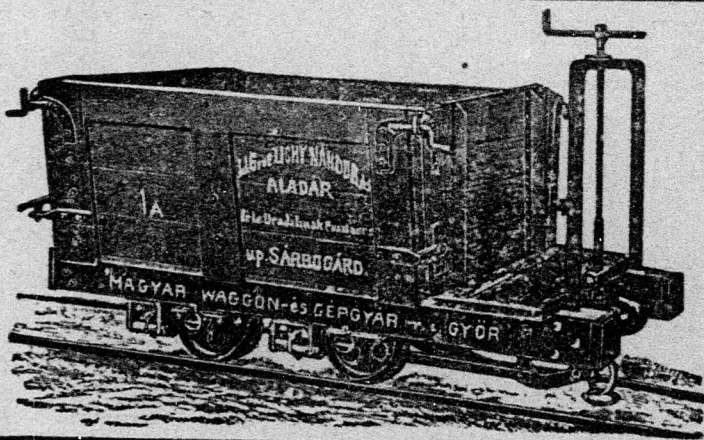
HIVATALOS ÓRÁK: d. u. 3-6-ig.

TELEFON 67-28.

5787

STRAUSZ ADOLF

Ingatlanforgalmi és jelzálogkövetítő irodája.
BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 17. SZ.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

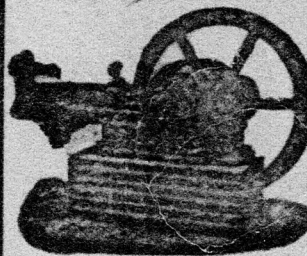
A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYAR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körút 32.

„UNIO” Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest—Galgóc

Hozzáértelt alaptőke: 1.000.000 korona. — Felvon: Galgóc 67.
Elfogad: be- 50/0 kamatozás mellett, tőzsdét megbízásokat a budapesti és tőzsdét netto 50/0 kamatozás mellett; lebonyolít a bankszámlába vágó műveket. Elad és vesz: takarmányoszármakot, gabonaműveket, vetőmagyokat, finomított és nyers szeszt, máltrágyát, korpát, olajat, kőszeszt, kereskedelmi növényeket. Értékpapírokat és más értékpapírokat. Hiteit nyújt folyószámlában értékpapírokkal, kőszeszt és egyéb fedezet mellett. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatokat elfogad élet, halál, tűz, jég, bolhára és fűvelbiztosításokra. Kereskedelmi és ipari vállalatokat támogat részt vesz parcellázási műveletek keresztelvényezésében. Automobillal kiegészítést vállal. Állandó járatok Póstyén-, Trencsén-Teplicz-rudóközben 1912. évi május 1-től. Luxus autók bérbeadása 1912. évi május 1-től órára és napokra legelőször díjazás mellett.

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra

WARHALOWSKI J. motorgyár

magyarországi fiókja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár: Wien, III., Paulusgasse 3.

Elsőrendű szolid kivitel. Legrégibb speciális motorgyár 3000 motorunk üzemen! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés legyen. Magasnyomású nyersolajmotork. 6044

Tenyészsértéseladás!!

Gróf Tisza Kálmán ur ömeltősága csegödi gazdaságában eladó 50 drb 1 és fél éves Kan és 35 drb 1 fél éves Kocza, szőke mangalicza faj, vészen átment, a kanok súlya 120 kg, a kocsáké 105 kg. darabonként, ára ugy a kanoknak, mint a kocsáknak 200 korona. Posta és távirat: Csegöd. 6012

HIRDETMEŒNY.

A „Ferencz-csatorna r.-t.” mérnöki hivatala ezennel közhírré teszi, hogy a társulat tulajdonát képező ujjverbászi víz- és gőzerőre berendezett **műmalmot**, valamint az Őszivác községhez tartozó kissztapári csak vízerőre berendezett műmalmát bérbe kívánja adni.

1. Az ujjverbászi műmalom közvetlen a Ferencz-csatorna mellett fekszik, jóforgalmu közutal, teljesen jó felszereléssel. A malom 7 járatu és pedig 4 henger és 3 köjárau és a vízüzemen kívül 120 lóerős teljesen új gőzgéppel van felszerelve.

2. A kissztapári malom közvetlen a csatorna mellett több nagy uradalom közelében van, jóforgalmu közut mellett. A malom teljesen új és modern berendezése mellett 2 henger és 2 köjárau van berendezve.

A bérlet bármikor átvehető.

Minden közelebbi felvilágosítással szolgál a mérnöki hivatal Zomborban, Flórián-utca 10. sz. alatt.

Zomborban, 1912. évi július hó 20-án.

Jolánkai Vilmos s. k.

Émérnök.

6020

Forrai D. legrégibb motorkereskedő
BUDAPEST,
 V., Szemere-u. 2.

Szállít elsősorban **MOTOROKAT** minden tüzelő-
 minőségben :: :: anyagra. :: ::
 Ismételadóknak magas engedmény.

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb elsőrendű jármosokrót
 700 drb 1-1 1/2-2-3 éves ökorborjut
 10.000 drb különféle koru süldöt

Elfogadunk mindenféle tenyésztés- és haszonállat beszerzésére szóló megbízást.

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca 11.

Telefon (interurban) 619. Sörgönczim: Közvetítés.

Sovány és hizott
SERTÉSEKET

a legjutányosabb áron értékesít és beszerez

Zadák József

sörtésbizományi irodája, Budapest, Népszínház-utca 17. szám.
 Minden felvilágosítással készséggel szolgálók. Elsőrendű szalonnával szolgálhatok.

GŐZ mozdonyok
 lokomobilok gépek **GŐZ** kazánok
 motorok

VÉTELE, ELADÁSA, BÉRLETE.

Sinek, kecsik, váltók, fordítókörök, keskeny- és rendes nyomtávu vasutak számára (kölösönhasználatra is). Keskeny-nyomtávu vasúti anyagok és közlőmű (transzmisszió) alkatrészek gyártása. 5189

Schlesinger Alajos Gépgyára
 Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

TÖLGYFARUDAK

5-6 méter hosszúságban, vékony végén 6-7 cm., középátméretben 8-9 cm. erősségben, kisebb és nagyobb mennyiségben kaphatók. 5997

Árajánlattal szolgál:

ADLER ELEK ÉS TÁRSA, NAGYVÁRAD.

Áma megtisztelő bizalom, amely eddigi közvetítési minőségemben a nagyérdemű gazdaközönség részéről osztályrészemül juttatott, arra indítottak, hogy jövőben fenntartsa közvetítési szolgálataimat; egyszersmind saját legelőmön állandóan jármosokrót, tinót és borjúkat bizonyos mennyiségben készleten tartsak és így nemcsak közvetítés, hanem bizományi megbízás, csakugy fixeladással is szolgálatra lehessenek a tisztelt gazdaközönségnek. Amidőn ezen szíves tudomásul vételét kérem, ajánlom magam a nagyérdemű vevőközönség jóakarátába, kérem teljes bizalommal ezután is hozzám fordulni, ígérem, hogy minden tekintetben megelégedésükre leszek.
 Kolozsvár, Fellegvári-ut 106. szám. Teljes tisztelettel: 5042

Bedőházi Pál.

Kornstein Testvérek

nagyszalontai-oroszágos híri szőke mangalicza tenyészetét az összes kanokkal és koczákkal átvetttem és azt a legnagyobb gonddal tovább fejleszttem. Garantált, vérszen átment erős, fejlett csontozatu

tenyészkánok és koczák

Állandóan kaphatók **Kornstein Ernő**
 fűzkuti gazdaságában, Vasútállomás: Temesillésd, levélcím: KORNSTEIN ERNŐ, Ujarad. 5669

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar oszák és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati orvisekben való szakállítója, kerületi gyógyszerész Körneburgban, Wien mellett. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID
 mosóvíz lovak számára.

Egy liter ára K 280. Az udvari istállóban és versenyistállóban több mint 50 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre. az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID elvezetés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26. sz.

Hajtó nyers-
 Kenő-
 Henger-
OLAJ
 adózott és
 adómentes **BENZIN** motorok és
 5872
 részére, valamint forrasztási, oldási stb. célokra.
 Szükségletét legjutányosabban szállítja a

HAZAI KŐOLAJIPAR R.-T.
 Budapest, X., Gyömrői-ut 142. Telefon 50-84.
 Saját érdekében Kérjen ajánlatot!

1000 drb
 bőtejelő importált, egészséges, telivérű, hasas, fiatal-
tehenet

óhajtának az ősz folyamán gazdaságokban elhelyezni. És pedig: **borzderes, tejelő Shorthorn, Reddairy, simmenthali vagy berni** fajtákból. Igen kedvező fizetési feltétel, amely több évre terjedhet. Mindenben teljes felelősség, miután a bevásárlást első szakember végzi. Szállítás: Szeptember, október, november hónapokban. :: Mielőbbi megbízást kér:

Lutter Béla
 tejgazdasági irodája, 6009
 Budapest, I. ker., Fehérvári-ut 16/B. sz.

Nékiállásban minden tárcsásboronának után való szabadalmazott „GREGOR“-féle **talajjegyvető**, mely a tárcsák után maradó bakhátat és barázdát elfütyíti.

A talajjegyvető a tárcsák után a szarva, szokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 32 korona. Ismeretők és referenciák közölgéssel küldetnek.

Rendelésnél a tárcsa szélessége előírandó. Lehetőleg csak szűcs körök szűcs előjegyzéseket! Kizárólagos előírás!

5907 2962. számú szabadalom.

WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye).

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1900. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1900

Biztosítási alap: Alapítványok a kormány hozzájárulásával 2,488.780 K — f
Tartalékok 2,819.596 „ 25 „

Összesen 5,308.376 K 25 f	
1901. évi fölösleg 90.349 K — f	1907. évi fölösleg 41.877 K 32 f
1902. „ 59.782 „ 26 „	1908. „ 81.068 „ 76 „
1903. „ 109.331 „ 73 „	1909. „ 106.589 „ 64 „
1904. „ 72.438 „ 23 „	1910. „ 120.164 „ 38 „
1905. „ 61.730 „ 80 „	1911. „ 148.378 „ 18 „
1906. „ 39.243 „ 65 „	

Biztosításokat elfogad **űszök** és **jégek** ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módosított szerint. Az illetékesekben a biztosított tagok díjnyárában részesülnek és az 1901. évi illetékesekből úgy a **űszök**, mint a **jégek** ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak. Az 1902. évi illetékesek közzül határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a **jégek** ellen biztosítottak 4 százalékos díjviszatérítést kaptak. Az 1904. és 1906. évben a **jégek** ellen biztosítottak 2-3 százalékos díjviszatérítést kaptak. Az 1906. évben a **jégek** ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedélyben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi illetékesekkel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a **jégek** ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre **jégek** ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetségünkhöz fognak biztosítani, 12 százalékos díjviszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékunk 2,819.596-25 koronára nőtt. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye

A „GONDVISELÉS“ ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYMŰ TÁRSULAT

1000 kor.-tól 1000 kor.-ig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 kor.-ig terjedhető, leánykiadásai (önállósítás) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat közből minden községben álló helyi csoportok szervezhetők jótekönyvesül működésükkel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-sz. 20.

űszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj űszök és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

nagybérő cég Szatmár.

Irodai telefon **16.** szám. Gazdasági telefon **155.** sz.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók, tehének, bivalyok, lovak, juhok, sertések**, minden **tenyésztés- és haszonállatok beszerzésére** és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 5719 Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a címet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Áruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal“!

Kiváló ujdonság a föld belterjes műveléséhez!!
a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.

A **Herkules** rögapritó gépek használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kiképzése. A **„Herkules“ rögapritó** egy fogaton állat után, mint göcske után való alkalmazásra többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságát teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben szükségünk meg nem felelne, úgy azt készséggel visszavesszük. A **„Herkules“ rögapritó** ismertetésével díjtalanul szolgál a magyarországi egyedüri üzemeltető.

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég
Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Raktártelep VI., Agyag-u. 112

Legujabb páratlansorú, kanalas „ROYAL-DRILL“ sortrágyázó vetőgép.

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár részv.-társ. MOSON, BUDAPEST, VI. kerület., Váci-körút 57a.

VERA II. kanalas és MOSONI DRILL tologyűrűs sorvetőgépek.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és hasz-
nált iparvasuti anyagokban :

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-50.
113-51.

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva
világ legjobb üzeméne 2-300 lóerőig
Megbízható olcsó üzem! Ujdonság!

malomüzemre, iparvállalatoknak,
mindennemű gazdasági és cséplési
célokra **legjobban** ajánlatnak.
Üzemkötéség 1/3 állér.
Pénzügyi ellenőrzés nincsen. :
Kedves részletfizetés. Teljes jótállás.
Használt gégek, motorok beszerelnek.
Közlön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-
motorcsaplékcsatlakozól.
Képes díjazásjegyeket bérmentve küld.
LANDLER ODON *OTORTELEPE BUDAPEST
*I., LOVAG-UTCA 2. SZ

Permanit

legjobb tetőfedőlemez.

Előnyei: mázóást nem igényel,
nem csapog,
vizáthatlan,
tűzbiztos,
katránymentes,
szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát
deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen
alkalmazható.

Továbbá:
Katránymentes „GLORIA” ezementaszalt fedőlemez
Katrány papírolemez Golorit piros fedőlemez
Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
ólmotóttal anyag
Carbolineum, Carboisav Szurokfaktya

Vállalnak: Fedőlemez- és faezementtetőzéseket.
Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

BUDAPEST, V. ker. Lipót-körut 27. sz.
TELEFON 28-29. Gyár: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.
5964

Tudakozó és megszállóhely

idegen vevők részére és bevásárlási
ügynökség eredeti **simmenthali**
tenyészállatok bevásárlására. 5300

Hotel zur „KRONE” Erlenbach, Simmenthal
(Svajcz). ■■■■ Tulajdonos C. HOFER.

P&A

fényfesték

minden célra.

A legjobbnak elismert régi
gyártmány

Prospektust, mintamázolatot és bár-
mely felvilágosítást ad érdeklődőknek

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

FESTÉKGYÁR
BUDAPEST, VII., ÖRNAGY-UTCZA 4.

33 darab kifejezett szemmel.

A kalász természetes nagysága 16 cm.

„ATTILA”

nemesített fejérmegyei buza.
Vetőmageladás:
Gellért-pusztai gazdaság,
u. p. Baracska, Fejér m.

BRONS-MOTOR

A bronzozott
kiállításos
GRAND PRIX

Nem-
országban
10.000 Ma-
tás (1000 H)

A Diesel-motor legtokeletesebb ujitása.

A leggyorsabb szerkezet motor.

Minden pillanatban üzemre kész.
Nincsen gyújtó készüléke.
Nincsen légszivattyúja.

A leggyorsabb üzemű motor

A leggyorsabb és legtokeletesebb
magas nyomású nyersolajmotor.
A lóerőtől kezdve minden nagyságban.

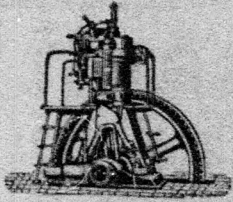
LAUKIN és KLEMENT R.-T. BRONS-motor-gyára
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Ország-ház-tér 4. sz.
Telefon 176-38

Finom és goromba

buzakorpát, malomkonolyt,
takarmánylisztet, buzaesul

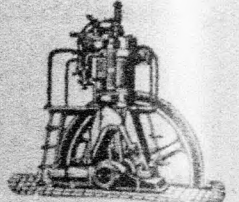
franko bármely állomásra egész évi
kötésre is a legjutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ

LANGEN ÉS WOLF EREDETI OTTO MOTOROK

BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59.

A legutóbbi budapesti gépkilátáson motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

„RAPID“
kézi műtrágya-
szóró készülék

szabályozható
szórókanállal.
41715. sz. szab.

A „RAPID“ műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakértői kísérletezés után találta fel. A kézzel való szórással szemben a „RAPID“-nak előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben a „RAPID“-előnye az olcsó ár, egyszeri kezelés s az, hogy a „RAPID“-dal egy ember napoként 7-8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. További előnye a „RAPID“-nak, hogy az esőtől felátatott talajon is lehet vele dolgozni, míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső után a talajra menni. A „RAPID“ beállítható szórókanállal az elszórható mennyiség pontosan szabályozható. Ár Budapesten darabonként **48,- korona.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és mindenféle műtrágyákat, szuperfoszfátot, chillsalétromot, 40%-os káilitrágyasót stb. a legolcsóbb napi áron ajánl.

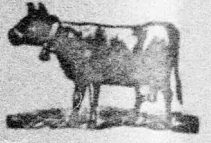
WEISZ JAKAB

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet és a szabadkai műtrágyagyár képviselője.

Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42-78.

Miután Hollandiából zárlat miatt állatot nem lehet kivinni, ajánlunk Németországból, ahol nem szükséges a m. kir. minisztérium behozatali engedélye, és pedig

elsőrendű: Ostfriesi, Oldenburgi, Clevelandi (Alsórajnavidek) és Wilstermarsch

szarvasmarhákat mindenféle fajtában és pedig hasas teheneket, hasas üszöket, ugyancsak hégőképes bikákat Magyarország bármely vasuti állomására fuvar- és vámmentesen a vasuti kocsiból való kiszállítás után kilószámra adatik el.

Ez év őzén a következő szállításokat eszközöltük: gróf Serényi uradalma, Vác-Duka, már 8600 db-ban. Ujhelyi Imre a magyaróvári gazdasági iskola igazgatója, a gazdasági iskola uradalma részére. Dr. Bara Balázs a magyaróvári gazdasági iskola tanára, Somogyi Dezső ur mintagazdasága részére, Rónafő, u. p. Magyaróvár. Baró Hatvány mintagazdasága, Hatvan (igazgató Minarek). Lamm B. és Fiai mintagazdasága, Felsőnyák, u. p. Fürdő, másodízben. Magyarország körülbelül 600 legelő uradalmanak és nagybirtokosának.

D. STOPPELMANN & H. VAN ZAND, WINSCHOTEN-ből (Hollandia).

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák alapítsatok burgonyaszárító-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlító takarmány.

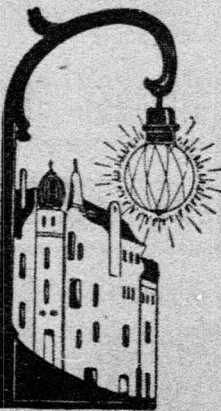
Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál.

Sche'n Gyula
magánmérnök
Budapest, IX. ker.
Lónyay-utca 25.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral végezhető. ::

Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24. TELEFON: 102-24.

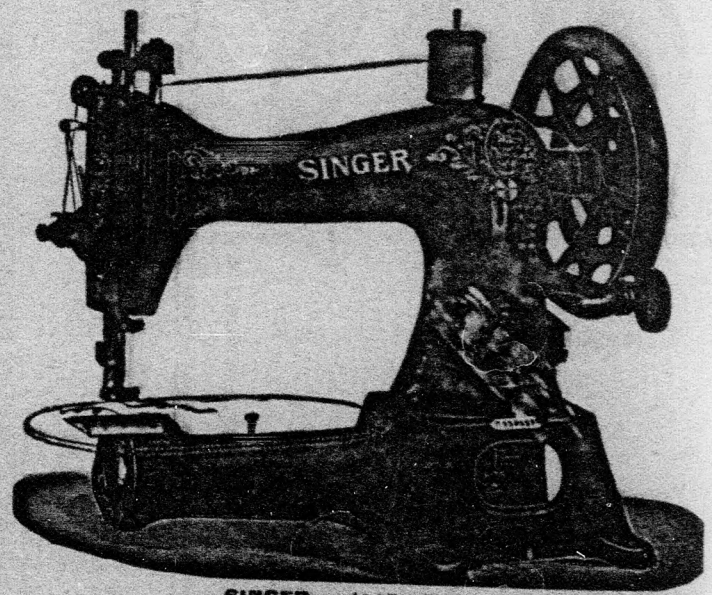
Eladó mangalicza tenyészkánok.

70 db elsőrendű 13 hónapos mangalicza kan eladó **Stein Testvérek csobaji gazdaságában.** Ugyanitt 80 db 13 hónapos **tenyészkocza is kapható.** Vasútállomás: **Tarozal.** Posta: **Csobaj** (Szabolcs megye). 5513

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, ...

a szákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER száktömő gép.

Elektromotorok és erőüzem-berendezések a legjobb és legtükéletesebb szerkezetben **SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.** Főüzlet: Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám. **FIÓKOK MINDENÜTT!**

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!
Őszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak ut-azattól!
A valódi THOMASSALAK
 Jóheró védjegyű
 a legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforosvas trágya, melynek tisztaságért, beltartalmáért és porfinomságáért mind-ankor garantálunk
Magyarországon 30 év óta Minden szák ezen védjeggyel van ellátva
 van legjobban bevezetve! Árajánlatok, esaktratók és minden nemű egyéb fővilágosítással készségesen szolgál!
László Marcell Budapest, VI., Eötvös-u. 28.
 a Csahorn. Thomasművek magyarorsz. vezetőképv.
 Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stasafurti kálhók és kalnit legolcsóbb napi árban!
FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!

Czementipari gépeket,
 betonsőfornákat, színes czementlapprést gépet és teljes czementgyárával berendez
Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.
 BUDAPEST, VI., Reitter Ferenc-utca 66. sz.
 Telefon 93-13. 1287 Telefon 93-13.

Eladó birtokok:
Dunántul: 2600 hold prima gazdaság, megfelelő épületek, kastély szép parkkal. Szeszgyár. Ara instrukció nélkül 1 millió korona, teher a vételár 60 (hatvan) százaléka.
Budapest-Wieni fővonalon, főleg Wienhez gravitáló kb. 2700 holdas mezőgazdasági uradalom. Szép kastély, intenzív házi kezelés. Szeszgyár 1800 hl. kontingenssel. Megbizott:
 rőjtöki **BAUER ANTAL**
 földbirtokközzvetítő irodája
 Budapest, VIII., Baross-utca 4.
 Telefon: 166-66.

ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ EGYESÜLET M. SZ.
 BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 28. SZAM, II. EMELET
 Sürgőnyezim: ANIMALTO BUDAPEST. Telefon (interurban) 140-59 sz.
 Minden gazda **megbízható** módon értékesítheti és szeresheti be állatjait az:
Állatértékesítő Egyesület M. Sz.
 útján, ha egy levelezőlapon tudatja, hogy milyen állatai eladók vagy milyen állatokat akar vásárolni. Legtanácsosabb a levelezőlapon megadni az állatok darabszámát, árát, szállítási idejét, súlyát, minőségét, életkorát, átvészelttségét és a százalékos engedményeket. Nagyobb szállítmányok esetén a helyszínére utazunk.

„ULTRAREFORM“
 háztartási BEFOTTES UVEGEK törv. véd.
 Gyümölcs, gyümölcsle, gyümölcs-szörp, főzelék, gomba, hus, leves, tej, stb. befőzésére és készlettartására.
 Felülmúlja az összes e téren létező rendszert.
 IDEÁLIS ZÁR. KIVÁLÓ MINŐSÉG. OLCSÓ ÁR.
 Szakácskönyv kívánatra ingyen és bérmentve. — Kapható minden konyhaberendezési üzletben vagy
STÖLZLE C. FIALOVEGGYÁRAK R.-T.-nél
 Budapest, VI., Király-utca 50. Lezárt üveg. Nyitott üveg.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám.
 Ajánlja:
„GRÁNÁT“
 jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tízedes-, százados-, marha- és szekérhidmérlegeit
 Árjegyzék és részletes költségvetés ingyen és bérmentve.

MAGYARONN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOSS HIRKEVŐ ÓRAÜZLET.
 Alapítva 1877
Prusweller János
 Szegeden
 ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE
 Képes trjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Gazdaságok vizellátása
 motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-üzemhez, darálásához, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!
ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
 Budapest, VI., Poómaniczky-utca 4.
 Telefon 102-24

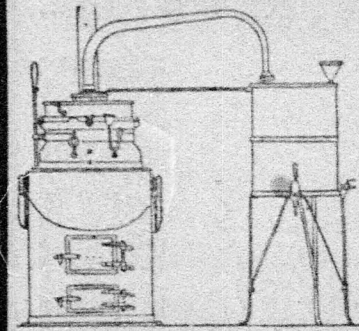
Földbirtokosok és gazdasági intéző urak!
Arató idényre
 kérjenek árajánlatot első minőségű füstölt, sózott tábla- és kenyér-
szalonna
 készítményeimről. :: 25-50 kg.-os ládákban és nagy mennyiségben is, előnyös árak mellett szállítom.
ZEIDL VENCZEL hentesárugyára
 Budapest, VIII. ker., Illés-utca 14/a. szám.

Egészséges, bőtejelő,
eredeti ieverlandi és keletfrieslandi
fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánljuk
W. KÖSTER tenyésztő,
a Budapesti Közp. Tejcsarnok Szöv. szállítója,
a Jeverlandi tenyésztők egyesületének közvetítője
TYEDMERSWARFEN, u. p. Tettens (Jever-
land) Oldenburg nagyhercegség.

Pálinkafőző-üstök.

Szeszgyári berendezések,
Borszűrőgépek és hordogózólók
stb.

Jutányos árak! 5833
Kedvező fizetési feltételek!!

Magyar Rézműarugár
részvénytársaság
Ujpest, Gyár-u. 15. f.

ERDÉLYI JELLEGŰ MAGYARFAJTA SZARVASMARHÁT
TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE KOLOZSVART.

ELADÓ

hírnemes erdélyi tenyészetekből származó

erdélyi magyar fajta

fehér-szürke, erő-, tej- és húsjellegre tenyésztett
nagytestű, minden tekintetben kifogástalan

bikák, tehenek és üszők,

melyek mint korrektorok és regenerátorok, kiválóan
alkalmasak a hasonló fajtájú tenyészetek javítására
és fejlesztésére. Venni szándékozók megkereséseikkel
forduljanak az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvas-
marhát Tenyésztők Egyesületének titkári hivatalához
(Kolozsvár, Attila-u. 10.), hova jelenleg 16 drb. tenyész-
bika, 56 drb. növendék bika, 95 drb. tehén, 40 drb. üsző
van eladásra bejelentve. Az egyesület a vételt díjtalanul
közvetíti és az ajánlott tenyészanyag minőségéért
teljes erkölcsi garanciát vállal.

Kolozsvárt, 1912 július hó.

5971

Az elnökség.

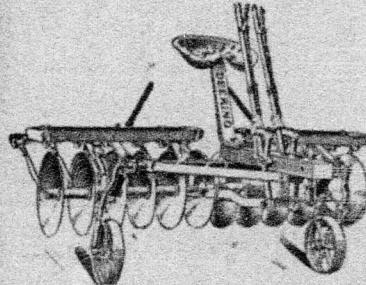
PROPPER SAMU mezőgazdasági
gépüzletében
Budapest, U. Váci-körút 52.

nagy választékban előnyös áron kap-
hatók: lényeges javításokkal ellátott
DEERING-féle eredeti amerikai

tárcsásboronák,

eredeti

„WESTFALIA“
műtrágya-
szórógépek

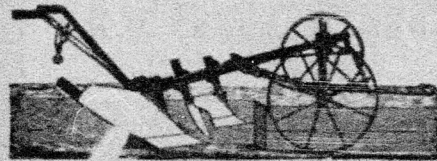
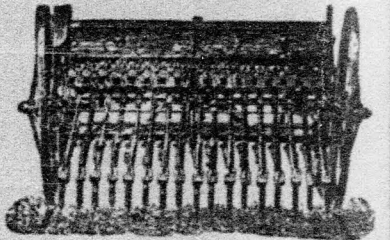

valódi „SACK“-féle

ékek, vetőgépek, boronák,

valamint kiténő

szőlőmivelési eszközök,

Valódi „SACK“-féle szételő.

„APOLLO“

meszelő- és perme-
tezőgépek, szalma-
kötélfonógépek,

legkiténőbb szecs kavágó- és répavágógépek, takarmánygyors-
füllesztők „Ohio“ tengeriszártépőgépek, amerikai darológépek
és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök

CSEPLÉSI MÁZSAKÖNYV

56. szám.

200 lapos füzet, minden második lap
kiszakítható, másolópapir használatával,
barna papirkötésben darabja ... K 1.50

CSEPLÉSI MÁZSAKÖNYV

63. szám.

100 lapos füzet, egy oldalon két bárcza,
az egyik kitéphető, kemény kötésben,
darabja ... K 1.20

CSEPLÉSI ÉRTESÍTŐ

55. szám.

100 lapos füzet a cséplés eredménye-
nek összesítésére a cséplési mázsa-
könyv bárczái alapján, darabja ... K .90

UTALVÁNY-BÁRCZAKÖNYVEK.

Napszámos jegyzékek, különféle
gazdasági számviteli nyomtatványokból
állandóan nagy raktár.

Mintaiveket betekintésre készséggel
küldünk.

Megrendelések a „Pátra“ irodalmi vállalat
és nyomdai részvénytársaság nyomtatvány-
kezelői osztályához, Budapest, IX., Üllői-
út 25. szám (Köztelek) alá intézendők.

Lovak keheessége azonnal gyógyítható

„Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

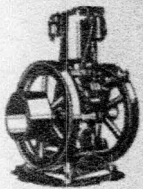
Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

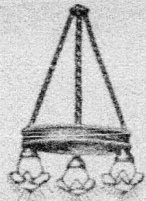
SIGNER F. ÉS R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca 1. szám (Szabadság- tér sarkán).

Telefon: 63—01.

Sürgőnycim: „Konnektor”.

Alapítva 1903-ban.

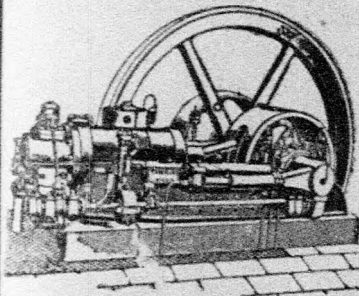

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli és szivattyutelepek gazdaságok és kastélyok számára, „Bavaria” és „Reformátor” motorok benzin-, szivógáz- és nyersolajüzemre.

Néhány referenzia:

Turányi Biedermann Ottó, Mezőgő, Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőcön és Kárászán 5 berendezés.
Gr. Tiszai István, Geszten, Gyantén, Sarkad-Keresztúron és Vársányhelyen 4 berend.
Lovag dr. FlochReyhersberg Alfréd, Gődön és Szódrákoson 4 berendezés.
Váozl püspöki uradalom, Magyaroson és Cselőtén 3 berendezés.
Csáki Geiszt Gyula, Csákon 2 berendezés.
Kállay Béla, Nógrádberozel.
Gróf Almásy Dénes, Sarkad.
Bleuer János, Ibrány.

Dr. visontai Kovács László, Vámosgyörk.
Zuokermann Arnold, Nyírlövő.
Gróf Dessewffy Miklós, Venessellő.
Bezerédi Bezerédi Andor, Ménfő.
Gróf Bréda Viktor, Lőkősháza.
Ibrányi Mihály, Galgagyörk.
Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
Bajcsai Bellózy Tibor, Fitér-puszta.
Ifj. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
Segesváry Odón, Domony.
Kakuosi Liebner József, Inároskakuos.
Báró Bohus László, Lussainpiccolo.
Nadányi Miklós, Feketegyörk.

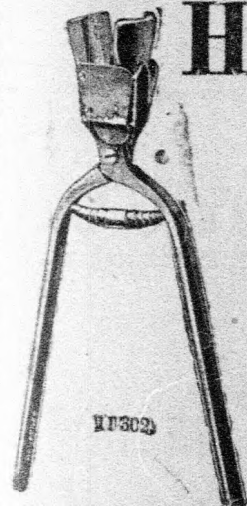
Trauzl & Co. Bécs, IV 2.

Magyarországi vezérképviselő **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Négyütemű egyenymű motorok, nyersolajmotorok, fekvő elrendezésűek, Diesel-rendszer szerint működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb leggyorsabb, legfőkéletesebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés minden. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. **Üzemköltség óráként és tényleges löerőnként 1-1/2 fillér.**

Lokomobil és félstabil gépek szerkesztésével és kezelésével logrésztelenben Jolsovtcsky most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy érzékeny kárt ne szenvedjen a így csak ajánljuk a könyv beszerzését. Ára 10 korona, mely ártért bérmentve szállítja a „Patria” könyvkereskedése, Budapest, IX., Kőtelek.

H. Hauptner

világhírű berlini műszergyáros gyártmányai. Az 1910. évi buenos-airesi vilákiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve. Az 1910. évi brüsszeli vilákiállításon versenyen kívüli jury-tag.

11302. szám.

Bölgölyfogó

a bölgöly álczáinak a szarvasmarhák bőréből való eltávolításához D. R. G. M.

A fogó lehetővé teszi a genyedéses bölgöldaganatok gyors kinyomását, anélkül, hogy a műveletet végző egyén magát a gennyel bemocskolná. A bölgöly álczái a fogó pofájában felfogódnak, azután összegyűjtetnek s elégtetnek. Tekintettel ama nagy kárra, melyet a bölgöly álczái a bőrök kilyukasztása által azok elértéktelenítése folytán okoznak, az álczák idejében való eltávolítása igen nagy jelentőségű minden állattenyésztő számára.

Ára darabonként 16-35 korona.

Haphatók a magyarországi vezérképviselő

Geittner és Rausch cégnél Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 8/K.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli

ZSÁK PONYVA

behordási
kazal-
repcze-
rostaalj-
waggon-

NAGEL ADOLF

ZSAK- és PONYVAGYÁR,
KÖLCSÖNINTÉZET,

BUDAPEST,
Arany-János-utca 10.

Sürgőnyozim :
NAGELA BUDAPEST

Vidéki telefon : 104—10.

„HUNGARIA” kettős, kézi, favéges és manilla-aratógép kéve-
kötözők. Szőlőkötözőfonalak, kötelek, zsákzsinegek.

A PATHÉ-LEMEZ

8 napi próbára!
Segujabb tartalmány!
Elpusztíthatatlan saphirvéggel ellátott hangdoboz. A fűcsere és az általa okozott kellemlenségek teljesen mellőz-
tetnek. A Pathé-lemezek a legnagyobb művészekről, korunk leghíresebb karmesterei vezérelése alatt működő zenekaroknak készí-
tett felvételek.

kiküszöböli a tűt és az általa okozott lemeztörést.
Chétségkívül mindenki tisztában van vele, hogy a
tűnélkül játszó Pathé-lemez az összes
jobb lemezt felülmúlja.
A hozzánk napoként százaiat érkező elismerések
elegge igazolják állításainkat.
Mi azonban ennél is tovább megyünk
hogy mindenkit, kivétel nélkül a Pathé
cég készülékeinek és lemezeinek az
összes főbb gyárfmányokkal
szemben való jobb voltáról
meggyőzhessünk.

24 havi hitel. állja az össze- hasonlítást.

MINDENKINEK ÉS MINDENHÓVA SZÁLLITJUK GYÖNYÖRŰ ÖSSZEÁLLÍTÁSUNKAT 8 NAPI PRÓBÁRA

SAPHIR Beszélőgépek Betéti Társaság, Bécs VI., Köstlergasse 6658

10% rabatt központjaitésüöl!

= Csomagolás ingyen! =

Szíves olvasók! Kérjük, hogy a Pathé-lemezeket a legelőnyösebb áron vegyék meg. A Pathé-lemezeket a legelőnyösebb áron vegyék meg. A Pathé-lemezeket a legelőnyösebb áron vegyék meg.

A készülék leírása

SAPHIR Beszélőgépek Betéti Társaság, Bécs VI., Köstlergasse 6658

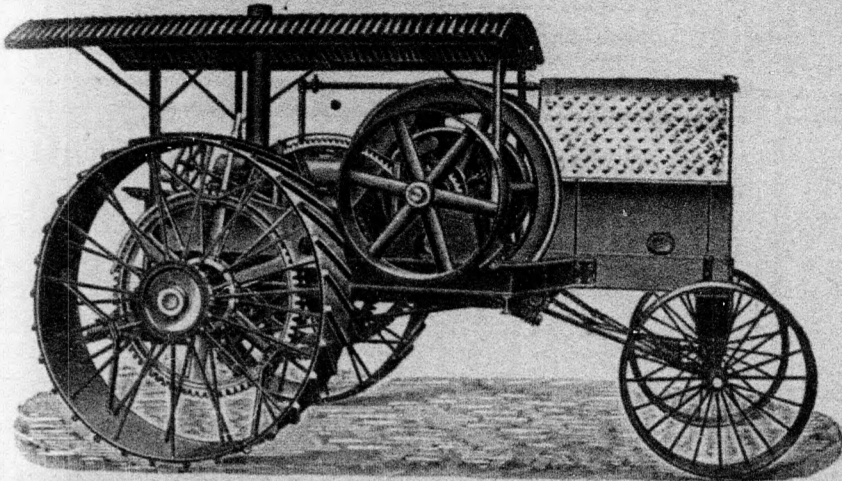
ÁLTALÁNOS SZEKÉRGYÁR GALGÓCZ

Gazdasági szekér és szekérkerék osztálya.

Készítmények: Gazdasági szekerek és szekérkerékek. Legjobb anyag. Legelsőrendű kivitel. :: Legolcsóbb árak. :: Azonnali szállítás.

„REKORD“ benzintraktor

Világhírű amerikai gyártmány!

Szánt, csépel, vontat!

25—40 lóerő nagyságban szánt 4-vasu ekével.

60—70 lóerő nagyságban szánt 10-vasu ekével.

Középbirtokosok részére az egyedül megfelelő szántógép! 5659

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővízfogyasztása csekély!

Ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. ... FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁCZI-UT 80.

Eladó birtok!

Erdély kies vidékén, tizennégy holdas ős parkban, 9 szobás modern kastélyval s kellő melléképületekkel eladó. A birtok áll: 377 m. hold kaszáló, 18 m. h. szőlőhegy gyümölcsösrel, 10 m. h. fűrészmalomhely, 14 m. h. őspark, 36 m. h. erdő, összesen 457 m. h. A birtokon összesen 25 h. fiatal gyümölcsös van. Czím a kiadóhivatalban. 5803

Járomba való 4-5 éves prima tinó

legelőről eladó
50 drb tarka, 12 drb magyar.

Felvilágosításokat nyújt: Serli Kálmán uradalmi kasznár. Távirda és vasut: Kiscsákó. Posta: Hondoros, Békés m. 5982

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas. 814

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában teljelmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák: Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szóllós, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főapátság Kismegyér, Buttykay László Mikola, Köhner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla

Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban. Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

... Mérnöki és műszaki iroda ...

Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvényszéki hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.**

1125

Pályázati hirdetés.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület pályázatot hirdet **másodtitkári állásra.** Csak gazdasági főiskolát végzett, magyar és német nyelvben jártas egyének pályázhatnak. Egy évi próbaszolgálat. Törzshizetés 3000 K, lakbér 600 K. Véglegesítés esetén nyugdíjbiztosítás. Az állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt pályázati kérvények **folyó évi szeptember hó 1-ig** Méltóságos Szily Tamás főispán, egyesületi elnök címére, Pécs, Vármegyeház intézendők.

6008

Bérlet felosztás folytán eladásra kerülnek 1-3 éves

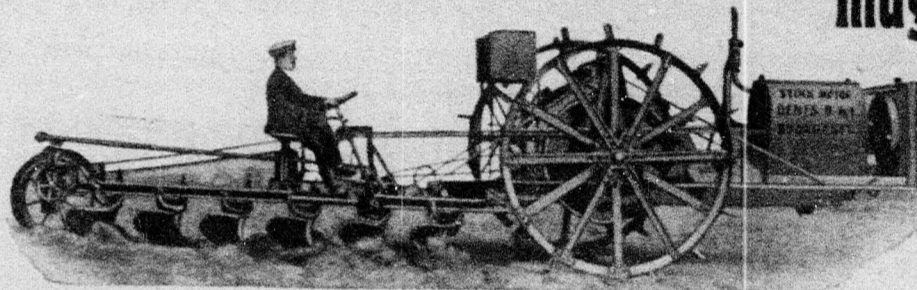
simmenthali üszők és tinók,

tiszta vérben tenyésztett és többször kintüetett gondórszobru magyar mangalicza anyasertések, Rambouillet juhok, különböző koru félvér csikók és az összes holt felszerelés. Felvilágosítást ad a szécsényi béruradalom, Szécsényben.

6010

Az egyedüli olcsón és jól dolgozó

magánjáró benzinszántógép-

ről kérjen szakleirást, rentabilitás számítást és árajánlatot

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁGTÓL

Budapest, V/16., Lipót-körut 15. sz.

A géppel naponként **15-20** holdat 10-14" mélységre felszánthat, minek bebizonyítására hajlandók vagyunk a gépet **próbára** leküldeni, ha komoly vételszándéka van.

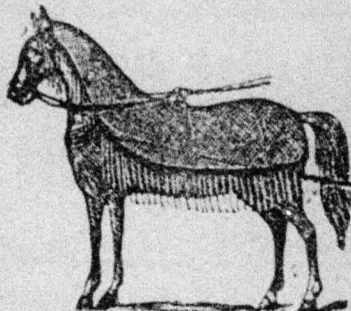
Valódi angol Tip-Top-jegyű manilla

kévekötfonalat

lóhálót, valamint minden

kötéláru, zsák

és ponyvákat

ajánl **Bleier és Weisz** cég,
Budapest, VII. Ker., Károly-Körut 7. szám.

Sürgőnyezim:
„Kötélgyárok Budapest”. 6891 Telefonszám; 18-67.

Budapest mellett, Csepelszigeten

296 HOLDAS BIRTOK

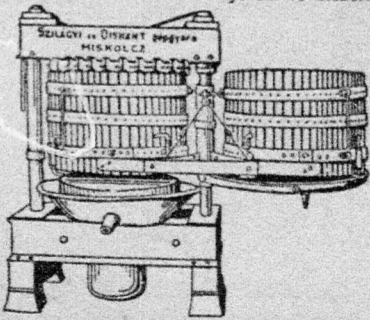
urilakással és gazdasági épületekkel

olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban megtudható.

5906

1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

1901. temesvári kiállítás I. díj díszoklevél. 1902. országos gazdasági kiállítás, Pozsony, I. díj aranyérem. 1902. borászati kiállítás, Eger, I. díj díszoklevél és aranyérem. 1906. Nagyvárad, I. díj díszoklevél.

BORSAJTÓK

legjobb rendszerű, könyökszerkezetű „Kossuth”, „Hegyalja”, „Aczel-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű viznyomású **kettős kosaru sajtók** nagyüzemű préseléshez

Sajtóink föelnyö: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlözuzók és bogyózók. Legújabb rovátkolt kuphengerű szőlözuzók.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ

Arjegyzék ingyen!

Arjegyzék ingyen!

Eladás

EREDEI

V. Vermorel-féle

„Eclair” Permetező,

„Torpille” Kénporszóró,

„Excelsior” Szénkéngező

Brand-féle

Répapermetező,

Bolhafogó.

5522

Vezérképviselet:

KANN és HELLER

Budapest, V., Váozl-körut 62.

Vesz — elad

szénát, szalmát,

mindenféle takarmányukat

valamint

vetőmagvakat,

terményeket,

terményhulladékokat

GUTFREUND és HERSKOVICS

takarmánygyártóüzemek és

terménybizonyítványok.

Budapest, V., Gyöngy-u. 17.

Telefon 170-76.

Saját raktár. Liptóvárai tenger-

pályaudvar, bejárat a Boder-utazá-

rai. Telefon 156-34.

Peronospora elleni védőszor

„TURUL

PERMETT”

nevelő készítmény. Benne sem-

mielő a növényre káros anyag

sem találtatik, ellenben össze-

tesztelendő fogva szőlőpermeté-

zésre, hernyó- és rovarirtás-

ra is igen jónak találtatik

Az anyag könnyen és tökéle-

sen oldódik, úgy hogy a kék-

hátrányai ezzel elkerülhetők. A

permetezőgépek gummosodását és

fémrészeit nem támadja meg.

Munkazavarok tehát nem

fordulnak elő és a gép is

kimélve marad.

Megrendelhető a

„Turul permett művek”

cégnél

BUDAPEST,

Röck Szilárd-u. 34.

5948

Uradmí

kovácsműhelyekben nélkül-

özhetetlen szerződművek,

u. m. lábhajtású kovács-

pörtyök és sínfelhúzógépek

Állandó raktáron vannak:

KEMÉNYMANÓ

Bpest, V., Rudolf-rakpart 8.

1123

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Vitághírű szubadalem

18 államban

Stádel-Torkos

FÖLDMÉRŐ-TALIGA

kapható 6276

Stádel gépgyárban, Győrött

Minden kötséget kizáróan a

szervezeti tökéletesség és

gazdaságosság legmagas-

sabb fokán álló benzinko-

mobilok, esőpórák, szél-

mérők, fűtőgép- és nyers-

olajmótorok, Diesel-mótorok

szívógépek, továbbá a

hírnemes szab.

„Kinosem”

vetőgépek, erőhajtású mor-

szók, löhőerővel ellátott és

minden egyéb gazdasági

gépek legelőbb beszállítási

forrása.

Szücs Ödön

mezőgazdasági és i. r. gép-

kereskedelmi váll. látnál,

Budapest,

VI., Nagymező-utca: 66. sz.

Arjegyekkel, prospektu-

ssal és kéts. előírny-

katokkal kívánja a legny-

szolgálatot. 1478

„Számítlan

kiütetés.

SAJT

Emmenthali,

Répczelaki,

Trapista,

Csemege és

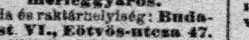
Tea vaj

ajánlja

Stauffer és Fiai

sajt és vajgyárak

Répczelak.

ZISKA JOZSEF

utóda ROSTÉLY GYÖRGY

mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Buda-

pest, VI., Eötvös-utca 47.

Alapítástól 1873. Telefon 4-12.

Ajánlja a legjobb kivitelű és

legmegbízhatóbb gabona

minőségű, tisztes és száze-

dos, valamint gazdasági

szelekt. Hűt és marhamér-

legeit. A budapesti, finom és

Birtok parcellázása

folytán egy

KEMNA-féle

forrógőzeke-

készlet

teljes felszereléssel

eladó. A készlet 1910.

őszén lett újonnan szál-

litva, kifogástalan karban,

üzemközben megtekint-

hető. Bővebb felvilágosi-

tást ad a tulajdonos

Gross Sándor nagy-

bérlő, Ónod, Borsod m.

Vétel

Veszek 10 karban lévő hasz-

nál gazdasági ökör

és hevesengető a szekereknek

a hevesengető: 1 nyomatékkal

egy: 1000 kg. Többi 40-50

db fiatal tarka párosított 12

kg-os jászok ökrökkel. Árján-

latokat kér: Gross Sándor

Debrecen Simonyi-ut 56/b 2408

Napi 1800 liter lejt vesztünk

esetleg kisebb tételekben

is, saját kánnalokban. Mre. 45

vonal mentén, legfeljebb 120

km-től távolra szállítjuk. Árján-

latokat feladó vasúti állomás

megjelölése mellett kér Magyar

közlönyvelők fogadására 25-

vetkező IX., Mester-u. 23/a

2448

Veszünk 200-250 db nagy-

terjedő birtokot megjelölés

anyajelével. Ajánlatokat ár-meg-

jelöléshez kérjük 10 db Ágostoni

bérradalomnak adatszolgáltatása

csimra Lepsény, 2470

keresek egy

500 kg-1000 holdig

terjedő birtokot megjelölés

re. Kivánlak: sik fekvés,

modern uti lakás, parkkal, kö-

nyut, lakás közelebb fektetők.

Tulajdonosok ajánlatát kerem

gygyesők kizárásával. Titok-

tartás biztosítva. Rónai Károly

Balatonalmádi, 2488

Lenmagot

minden vidéki állomáson

mindenkor a legmagasabb

napiárban vásárol és min-

tázott ajánlatokra rögtön

válaszol

Krausz Hugó

terménykivittel fizet

Budapest, V., Falk-Miksa-u. 15.

(előbbi Nádor-utca 51.) 5898

Veszek

szénát és

szalmát

minden mennyiségben;

szállítom préselve

és fuvarmentesen

minden vasúti állomásra

Böhm Arnold

takarmánygyártó

Budapest, VI. ker., Hegedűs-

Sándor-utca 23. szám.

Telefon 141-80.

Bérlet

Budapesttől

hason és vas-

uton 1 órai távolságra

tehenészetnek igen alkal-

mas nagy istálló, jég-

verem, takarmánykaszár,

cselédlakás, azonnal

bérbeadatni a szükséges

alomszármával együtt.

Évi bér 1500 forint. Aján-

latok Porzolt Ernő föld-

birtokoshoz, Budapest,

VIII., József-körut 31/B.

küldendők. 2228

Átadó 450 holdas bérlet 6 évi

százévesre, melyből

270 hold, szántó, többi marha-

legelő, évi bér 2000 forint és

adók 50 db marhára istállót,

sertéscsú, új oszlop- és bér-

lakkal felszerelt helyiségeket.

Állomást 17 kilométer. Buda-

pesttől 3 óra. Vajda Jenő

Nógrádbercel, 2405

Eladó birtokok:

- 150. Arad megye. 1650 m. h., v. á. 8 km. Sik, kötött vályog, két tagban, mind szántó. Hári-kezelés. Szép uti lak parkban, jó gazd. épület. Azonnal átvehető.
- 122. Baranya megye. 570 m. h., v. á. 18 km., most épülő vasúttól 1 1/2 km. Sik, fekete épület, előnyös megterheléssel évi átvételre azonnal leköthető.
- 150. Bars megye. 230 m. h., v. á. helyben. Sik és dombos, kötött talaj, 78 h. szántó, 11 h. rét, 38 h. legelő, 100 h. erdő. Uri lakás, gard. épület. Azonnal átvehető.
- 40. Békés megye. 520 m. h., v. á. 1/2 óra, 40 h. kőbányás, 40 h. lucerna, 19 h. szőlő, többi l. r. szántó. Uri lak, tiszt lakás, jó gazd. épület. Azonnal átvehető.
- 160. Borsod megye. 1550 m. h., v. á. 6 km. Dombos, szegyes, 600 h. szántó, 67 h. rét, 46 h. kőbányás, többi legelő. Szép lakház, jó gazd. épület. 600 hl. kontingens engedélyre. Azonnal leköthető.
- 42. Fejér megye. 1700 m. h., v. á. 6 km. Sik, vegyes homok, csupa l. r. szántó. Jó lakás, gazd. épület. Bérlet feloldható és birtok azonnal átvehető.
- 67. Fejér megye. 1600 m. h., v. á. helyben. l. r. Sik, fekete agyag. 970 h. rét, humusz és tuzs, többi szántó. Új uri, külön tiszt lak, jó gazd. épületek. Saját kezelés. Azonnal átvehető.
- 110. Fejér megye. 275 m. h., v. á. 20 p. Sik és hullámos, 4 h. termő szőlő és 5 h. kaszáló kivételével l. r. fekete szántóföld. Lakás és gazd. épületek. Kedvez terhek. Azonnal átvehető.
- 145. Fejér megye. 300 m. h., v. á. helyben. Budapesttől 30 km. Sik, vegyes homok, jó lakás és gazd. épület. Azonnal átvehető.
- 152. Fejér megye. 1630 m. h., v. á. helyben. Sik és hullámos, kötött talaj. 1212 h. szántó, 127 h. rét, 167 h. legelő, 79 h. erdő. Szép kastély parkban, jó gazd. épületek. 65 k. h. dohányengedély. Azonnal átvehető.
- 105. Fejér megye. 500 m. h., v. á. 1/2 óra. Sik és hullámos, kötött talaj. 60 h. legelő, többi szántó. Új modern kastély, gazd. épületek bőven. Azonnal átvehető.
- 133. Hont megye. 127 m. h., v. á. 16 km. Sik és hullámos, kötött talaj. 100 h. szántó, többi jó kaszáló, erdő és kert. Uri lakás, gazd. épület elegendő. Azonnal átvehető.
- 160. Komárom megye. 570 m. h., v. á. 3 km. Sik, kötött fekete föld. 90 h. termőszőlő, l. r. szántó. 12 szobás kastély 15 holdas parkban. Gazd. épület bőven. Azonnal átvehető.
- 184. Komárom megye. 500 m. h., v. á. helyben. Sik, cukorrepétlő. Uri lakás. Elegendő gazd. épület. Azonnal átvehető.
- 118. Nógrád megye. 4275 m. h., v. á. 4 1/2 km. Sik és dombos, kötött agyag. 1600 h. szántó, föld. 800 h. vágható tölgyerdő, 1200 h. cseresznye erdő, 120 h. rét 890 h. legelő. Uri lakás, gazd. épületek. Azonnal átvehető.
- 115. Nógrád megye. 2872 m. h., v. á. 8 km., dombos, kötött agyag, egy tagban, négy majorban. 1400 h. szántó, 8 h. termőszőlő, 208 h. rét, 168 h. legelő, 1100 h. erdő, ebből kaszáló 200 h. Uri lakás, gazd. épület bőven, saját kezelésben. Azonnal átvehető.
- 143. Pest megye. 550 m. h., v. á. 8 km., Budapesttől 30 km. Sik és partos, agyag. 427 h. parkban, külön lakás és gazd. épület bőven. Két évvel ezelőtt épült szeszgyár 420 hl. kontingenssel. Kivántra szomszédos 600 holdas erdővel kiegészíthető, utóbbiban nagyüzemi kastély. Azonnal átvehető.
- 152. Pest megye. 322 m. h., v. á. 15 p. Sik és hullámos. 80 h. szőlő, többi szántó. Szép fenyves-erdő. Kastély, gazdasági épületek. Azonnal átvehető.
- 98. Somogy megye. 5400 m. h., v. á. 1 1/4 km. Sik, részben hullámos, kötött homok. 1900 h. kőbányás, 14 h. kert, 613 h. rét, 22 h. szőlő, 1350 h. legelő, 1700 h. nagyrézert lábaserdő. Uri lak, gazd. épületek. Saját kezelésben, azonnal átvehető.
- 121. Sorogy megye. 290 m. h., v. á. helyben. Sik fekete föld. 223 h. szántó, 40 h. rét, 10 h. erdő. Uri lakás, gazd. épület bőven. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal átvehető.
- 85. Szabolcs megye. 400 m. h., v. á. 5 km. Sik, részben hullámos, kötött homok. Csupa kezelve. Azonnal átvehető.
- 83. Szatmár megye. 265 m. h., v. á. helyben. Erdőbirtok, többnyire tölgy, gyertyán, bükk, nyír. 21 h. gyümölcsös, 2 h. rét, 1 h. legelő. Erdő-üzlet. Saját kezelésben, kedvező terhekkel azonnal átvehető.
- 89. Veszprém megye. 470 m. h., v. á. 5 km. Sik, agyag. 315 h. szántó, 147 h. legelő. Uri lak, gazd. épületek. Kevés pénzért azonnal átvehető.
- 78. Zala megye. 470 m. h., v. á. 3 km. Sik, buzatermő. 427 h. szántó, 88 h. rét, többi gyümölcsös, park, belsőleg. Kaszálóerő 8 szobás uriak. Saját kezelésben, azonnal átvehető.
- 93. Zala megye. 900 m. h., v. á. mellett. Sik, részben dombos, agyag és barna homok. 630 h. szántó, 24 h. termőszőlő, 80 h. rét, 147 h. legelő. Uri lak, gazd. épület bőven. Kiegészíthető szomszédos 60 h. szántóval és 50 h. réttel. Azonnal átvehető.
- 87. Zala megye. 1000 m. h., v. á. 5 km. Sik és hullámos, kötött föld. 800 h. szántó, 70 h. rét, 40 h. termőszőlő, 20 h. park és gyümölcsös, többi legelő és belsőleg. Kaszálóerő uriak, gazd. épület. Azonnal átvehető.

Bérbeadó birtokok:

- 92. Bácsbodrog megye. 623 m. h., v. á. mellett. Sik, l. r. fekete föld. 668 h. szántó, 117 h. legelő és kaszáló. Bérletlakás, gazd. épület. Azonnal vagy ősszel átvehető, 6-10 évre.
- 130. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye. 1500 m. h., v. á. helyben. Sik, kötött fekete homok. Kevés szikkal. 260 h. legelő, többi szántó. Kastély parkban. Gazd. épület bőven. Két majorban, egy tagban. Saját kezelésben. Azonnal átvehető 10-15 évre.
- 168. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye. 977 m. h., v. á. helyben. Sik, fekete szikkalmentes föld. 850 h. szántó, többi rét és legelő. 21 szobás lakás, jó gazd. épület. Saját kezelésben, azonnal átvehető hosszabb időre.
- 144. Komárom megye. 400 m. h., v. á. 2 km. Sik, kötött talaj. Bérletlakás, gazd. épület. Halál-erővel folytatás 13 évre előnyös bérlet, azonnal átruházható.
- 119. Nógrád megye. 4300 m. h., v. á. 4 km. Sik és dombos, kötött talaj. Bérletlakás, gazd. épület. Bérletlakás, gazd. épület. Azonnal átvehető 10-15 évre.
- 106. Pest megye. 1900 m. h., v. á. 5 km. Sik, kötött fekete talaj. 700 h. szántó, 619 h. kaszáló, Bérletlakás, gazd. épület. 1 h. szőlő. Uri lak, jó gazd. épület. Két majorban. 7 évi előnyös bérleti szerződés. Azonnal átvehető.
- 120. Pest megye. 1037 m. h., v. á. mellett. Sik, kötött

Olcsó gazdaságos bérszántás

Nem Kell
szénfuvarozás!

Nem Kell
vízfuvarozás!

Nem kell szénről
gondoskodni!

Nincsenek terhes
feltételek!

A „BIG FOUR“

benzinmotoros magánjáróval párosított „John Deere“ 10 vasu ekekészlettel.

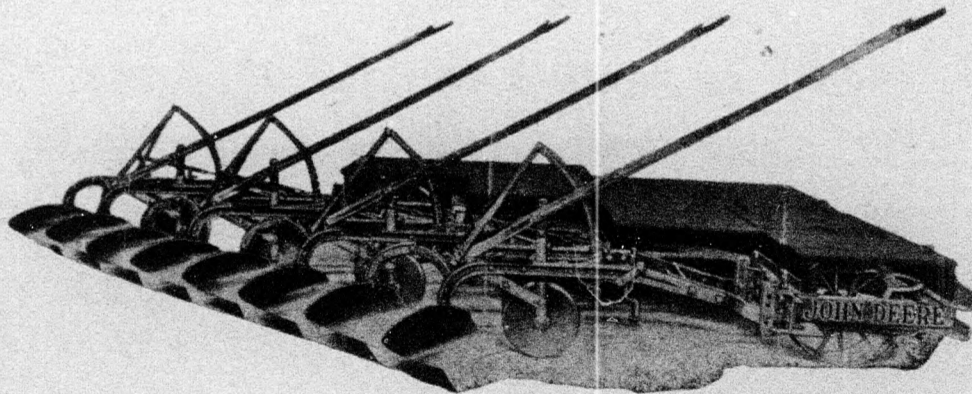
Minden mélységű szántást altalajlazítással (grubberolással) vagy anélkül, kombinálva hengereléssel, fogasolással, tarlóhántást kettős tárcsásboronákkal, vető- és aratógépek vontatását (tűzveszély nincs!) s a gazdaságban előforduló bármilyen tehervontatást stb. végzünk bérben jutányosan és kedvező feltételek mellett.

Bérszántásunk a leggazdaságosabb és legolcsóbb, mert a szántató gazda a fizetendő bérszántási díjakon kívül más szolgáltatásra kötelezve nincs s így a gőzekebérszán-

tásoknál meddő munkát végző emberi és állati munkaerőt megtakarítja, más hasznosabb gazdasági munkára felhasználhatja.

A szántógép üzeméhez szükséges mindennemű anyagot a vállalat adja. Szakképzett gépésztől s annak ellátásáról is a vállalat gondoskodik.

Nincs gőzüzem és így a folytonos szén- és vízszükséglet, továbbá az állandó szén- és vízfúvarozás bérszántásunknál teljesen elesik.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgálunk!

Országos Bérszántó Vállalat Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

Szenzációs ujdonság!

Az összes létező traktoroktól elvben teljesen eltérő saját automatikusan lefektetett aczélvágányán simán gördülő keréknélküli

„CATERPILLAR“

motoros szántó- és egyetemes mezőgazdasági vontatógép.

Mély sárban, posványos tőzegen, leglazább futóhomokon, mélyen felszántott talajokon — hol minden kérekenjáró gép feltétlenül cserben hagy — legcsekélyebb megerőltetés nélkül, az időjárástól függetlenül tökéletes munkát végez. Ezt csakis a „Caterpillar“ óriási talajfelfekvési adhaeziója teszi lehetővé. A változóan alkalmazható vágányszelvények szerint a „Caterpillar“ a talaj négyzetcentiméterre **28—55 dekagr.** nyomást gyakorol, vagyis sokkal kevesebbet, mint a ló patája. Kerékenmozgó gépeknél ugyanezen hordképesség elérésére két drb egyenként $36\frac{1}{3}$ méter átméretű, összesen kb. 270 mm-áza súlyu kerék volna szükséges, ami gyakorlati képtelenség.

A „Caterpillar“ óriási erőfeszítése mellett **legminimálisabban nyomja össze a talajt.**

Magyarországban eddig elért eredmények 14 órai munkaidő alatt:

12 drb a 14" széles ekékkel 7" mély szántás — 40 magyar hold.

8 drb a 14" széles ekékkel 8" mély szántás és további 4" mély altalajlazítás, tehát összesen 12" mély művelés — 27 magyar hold.

7 drb tárcsásboronával őszi mélyszántásnak tavaszi megművelése cukorrépa alá 138 magyar hold.

Szánt,
boronál,
tárcsáz,
aratógé-
pet vontat.

A gép **dr. Steiner Leó** gazdaságában,

Perdócz, u. p. Somogy-Berzencze,

munkában látható és ugyanott minden egyéb felvilágosítás adatik.

Terhet
szállít,
cséplőt,
malmot
hajt.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

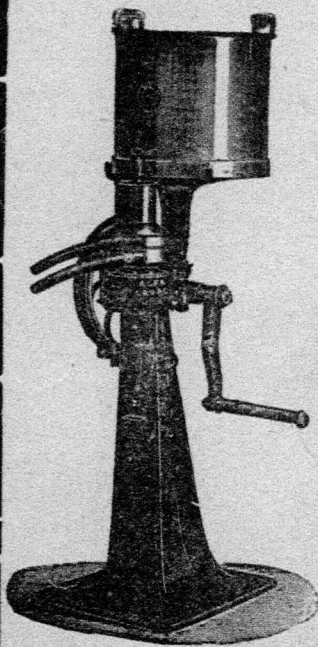
850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 időgen főlőzőgép lett eddig „ALFA LAVALRA“ beszerelve.

Az „ALFA“ Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA“ gépek biztosítják egyedül a tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V 56.

NYERSOLAJ MOTOR „Climax”

lokomobil

3-70 lóerőig.

Legolcsóbb, legbiztosabb fixemelő. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több 100 uradalmi referenciát.

Kérjen ajánlatot.

Telefonszám 71-01.

Sürgőnyozim:

„CLIMAX”

Képviselek kerestetnek!

BACHRICH és TARSÁ

BETÉTI TÁRSASÁG

motorgyári fióktelep

Budapest,

VI., Váci-körút 59 3.

Allást keresők

Gazdaságban, hol a pontos tudást és egy értelmes embert mellyel, keres garai munkafelügyelői Allást. 5-600 holdas birtok önálló kezelését is vállalja. 30 éves, nő, egy gyermek anyja. Jászkeszvényes, szorgalmas, erőteljes, műveltebb földművelő, ki eddig az anyai birtokot vezette, de annak országosra folytatandó gazdasági feladatát elvállalja. Kiválóan személyesen jelenléte. Az Allást szeptember 15-re elfogadhatja. Javalmat tartalmat ajánlatokat, melyek földművelésügyi végzettséget nem feltétlenül kívánunk. Szécsen Szentcs. Lakos-u. 84. címre kérem. 2466

Ispán, földművelésügyi végzettséggel, kath., 35 éves, Allást keres bármikor. 11 éve 1000 holdas birtokgazdálkodásban működik. Beszél magyarul, németül. Levelet Várb. Budapest, Nemzeti múzeum, ker. 2454

Ispáni, kolosári, vagy segéd-földművelésügyi végzettséggel, 20 éves, magányos szorgalmas ember. Ki a munkor-pakermelésben szeret, marhabizalom és nevelésben, tehénnevelésben és minden más gazdasági ágban jártassággal bír, 8 évi gyakorlatát nagyobb birtokokon szerzett. Szives megkeresést kér, augusztus 1. vagy október 1-ig belépésre. „Szorgalmas jelölő” alatt a kiadói hivatalba. 2460

Szerényigényű földművelésügyi végzettséggel, 20 éves, kath., vallásos gazda, segédjelölt, ispani vagy ehhez hasonló bármilyen gazdasági Allást keres azonnali vagy későbbi belépésre. Szives megkeresést a munkák és fizetés megjelölésével Nagy Alsó gazdasági Nyilvántartó Gazdasági Egyesületnél Nyitra, címre kérem. 2495

Főkertész, 53 éves, családostól, képzettséggel, elrendelt szakmájában, megbízható, egyén, ki már számos alkalommal nagyobb uradalmi kertészetet vezetett. Allást alkalmassal keres. Cím: „Főkertész 2496” alatt a kiadói hivatalba. 2499

Gazdatiszt, 17 éves, nő, hosszabb ideig belterjesen kezelt nagyobb gazdaságokat önállóan vezetett, Allást keres. Tapasztalattal a Dunántúli legjobb nevű gazdaságokban szerette. Kéretlen juttatás a cukoriparban. Szives megkeresést kér **Kecskés Mór Drátopálfa, posta Baras.** 2500

Egy 26 éves, keresztény vall., 6 középiskolát végzett, egyén, ir. olvas, beszél magyarul, románul, szeptember 1-ére gazdálkodásban a bérelt Allást kérésre elfogad. Cím: 10. Belsővárosi Mihály Biharszent-telek, u. p. Tasádfő. 2494

Gazdatiszt, ispani Allást kérésre, 1-2 éves földművelésügyi végzettséggel, 3 évi gyakorlati, elb. két évig mint szántóföldi, három évig mint ispani gróf uradalomban működött. Járás az összes gazdasági munkák vezetésében, állattenyésztésben és tehénnevelés kezelésében. Harminc éves, kath. vallásos, józan, szorgalmas, hivatalának előtérben, megfelelő nő Allást keres. A gazdaság bármely ágában használt. 3 évi gyakorlati rendelés. Felállítás magában foglaló megkeresést kér. „Szorgalmas” Puzstakcsy, Szolnok m. 2493

Földművelésügyi végzettséggel, 30 éves, kath., vallásos, nő, józan, szorgalmas, hivatalának előtérben, megfelelő nő Allást keres. A gazdaság bármely ágában használt. 3 évi gyakorlati rendelés. Felállítás magában foglaló megkeresést kér. „Szorgalmas” Puzstakcsy, Szolnok m. 2493

Földművelésügyi végzettséggel, 31 éves, kath., vallásos, nő, családostól, 10 éves gazdasági gyakorlattal bír egyén, gazdasági Allást keres bármikor belépésre, 4 évig mint segédjelölt, 6 évig mint kezelőjezt működött, amelyről kitűnő bizonyítványt tanuskodnak, járás ügy a külső, mint a belső gazdaság összes ágában, valamint az ország összes munkájában is. Cím a kiadói hivatalban. 2497

Főkertész Allást keres, bármikor belépésre kérészet minden ágában végzett, elsőrendű szakember, 31 éves, nő, gyermektelen, józan szorgalmas. Szives megkeresést a Papp József műkerteszt Újpest, Lőrincz u. 65. 2492

Gazdatiszt elméleti és 23 évi gyakorlati kitűnő gyakorlati, a gazdaság összes ágában otthonos, műveltebbi alkalmassal keres. Megkeresést „Gyakorlati” alatt a kiadói hivatalban kérem. 2462

Allatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT SERTÉSEKET legjobban értékesít és beszerzi

BAUER B. GYULA sertésbizományos

Bpest, VIII., Bezerédj-u. 10.

TELEFON 70-41.

Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Yorkshirei 80% elhivatással kiváló minőségű tenyésztésű sertések, mindössze 12 darab 1/2-4 koca, tisztavérű, kiváló szőp, tenyésztés felügyelése folyik. Adók Magyar Károly orv. k. p. gazdaságban, Kiskunm. Veszprém megye, vasútiállomás Bona. 2366

Eladó egy pár egy eredeti, bárszertű, 175 cm. 3 éves, kocsiban teljesen megműveltek. Bővebbet Gyenes és Vajda megítélésével Budapest, Keleskőmeti-u. 18. 2603

Eladó tenyészcsok 8 db 6 éves koca, 5 db 2 éves koca, 12 db 1 éves koca, ram-bouillet-merinó kanyarak. Előrendelt tenyészanyag, az Ötveti (Zala m.) gazdaságban eladók. Székelykörtéi fordulatok gróf Székely Pál Ötveti gazdaságában. 2340

A nagyrecsel uradalomban 20 db 1 1/2 éves mangalica kan tenyészései közül jutányos áron eladó. Bővebbet Daracha Ottó jószágfelügyelő, Nagykanizsa, ki a vesző részére kocsit bocsát rendelkezésre a megtekintéshez. 2302

Megvételre keresetlik 40 db szőke mangalica tenyészcsok 1/2-1 1/2 éves korban garantáltan átveszték. Szives ajánlatok jószágfelügyelő Komját, Nyitra m. intézkednek. 2351

Eladó egy 7 éves nagyon elismert, 209, szelíd, erős női házas koca, koca, 158 cm. magas, 700 koronát, egy 6 éves pej, báboinál koca, 160 cm., jár nyereg alatt, kocsiban és taligában 700 koronát, továbbá tenyészirány változtatása miatt 18 db bonyhádi-szimmentheli 6-7 mázas fiatal vemhes tehén, kiállított tenyészpédányok Patsy Tibornál Acsa, Pest m. 2355

Eladó egy pár szép és gyorsjárású 4 éves, Filou után nevelt, angol félvér kocsiló. Egy fekete koca és egy sötét vadsereg herék. Magasságuk 183 cm. Ára 2400 korona. Egy biztos, jó járású, 9 éves meggyepelt, herék hátsó 700 korona. Erdőkudák előzőleg a lovak tenyészései is megkaphatják. Megtekinthetők tulajdonosnál: Bay György és. és k. kamarás Beregszántó (posta és tá. v. d.). Beregszántó vasúti állomástól félóránnyira. 2354

Megvételre keresek egy 175-180 cm. magas jó mozdású, sebes és ocsótos koca, lovat kocsiba. Bárd Antal Ferenc, Vargyas. 2380

Eladó 40 db 4-5 éves befogadható erdei tyúk, miket gazdaság Mike, Somogy m. 2468

Eladó tenyészcsok hiválán alka mára 20 db 1/2 éves, 15 db 1 éves, 5 db 3 éves szőke szőke kan, továbbá 300 db 3 éves anyabika, 200 db 2 éves anyabika, 15 db 2 éves koca (Bamboule koverék) Solti birtokgazdálkodás Solti, Post m. 2353

Fajtiszta anyák és Fajtiszta kutyák 18 db kitűnő róka és 2 pakányozók eladók. Kérésre ispani gazdasági Dég, Veszprém m. 2397

A földművelésügyi gazdaságomban egy másféléves, vöröstarka szimmentheli-bonyhádi tenyészcsok a nagy darab vérsen Áment Wenzkeim-féle tenyészanyagból származó mangalica kan eladó. Bővebb felvilágosítást készséggel ad Dr. Németh Károly Győr. 2399

Bernáthgyi kutyák 3 hónapostól 3 év 4 hónapos korig hímei 30 K, szűkei 30 K. Igen szép példányok. Dúrány Mihály intézkedik Kiszentesiúti Tettes m. 2398

5 pár 2 1/2 éves behajtott, gyors kocsiló, egy mint 4 koca, 6 herék amerikai és orosz fajtájú és félvér koca, koca, koca eladók. Áruk páronként 2000 kor. től 4000 kor. íg. Gr. Zichy Gyula ügyel. miniszter, Máléty, Pozsony m. 2441

Eladók az inkel birtokgazdálkodásban 10 db kitűnő, garantált, részmentes, 1 1/2 éves tenyészcsok. Felvilágosítás ksp. stó Mayerhofer Ödönél, Csurgó, Somogy m. 2439

Berkshirei fajtiszta, gyönyörű, erős, fejlett, 11 hónapos tenyészcsok eladó. Úgyancsak megkapható választott másozokra és felbuzgított fiatal koca is. Berksirei fajtertenyészeti Kiadó, Torontó m. 2441

Eladó 2 nőti vadsereg nagyon elegáns hímek 10 hónapos farkúak. Az egyik herék 6 éves 188 cm. magas koca 5 éves 182 cm. magas. Szűkei fejtarasúak teljesen egyformák, lábuk hibátlanok, mindkettő félvér angol koca, koca és tollsereg angol méntől származnak. Hódol uradalom u. p. Mészáros vasúti állomás Beregszántó Dég m. gy. 2438

Veszek angol és angol korezzert tenyészcsok, a koca, koca és sötét, Allástokhoz kér Papp József Budapest, Tisza-Kálmán-ut. 6. 2440

Eladó 5 darab elsőrendű 1 1/2 éves tisztavérű hollandi tenyészcsok. Haas tehénekkel Hollandiából lettek importáltak. Zoltán József Kócs, Szabolcs m. 2437

Eladó 60-70 db szépen fejlett befogadható 4-5 éves fehér tinó. Vida Sándor posta és vasútállomás Sikkos, Baranya megye. 2438

Eladó 2 db, merőhegyesi apától és anyától származó 167 cm. magas, 8 éves, sötétpej koca kocsiló, árak 1200 forint. Koller István Alsórajk, u. p. Gács. 2479

Magyar elsőrendű jelleget tehenyestől származó koca Okány-Schwarz József gazdaság. Cím Okány, Bihar m. 2482

Angol importált török után vándort eszik. Orpington és svéd-kocák darabja 5 kor. Bíró Lajosnál uradalom Bovecer Veszprém m. 2480

Lovassy Ferencz Fekete-bátori régi jóneműű sertésnevelésében kiváló szép 1 1/2 éves mangalica tenyészcsok van az eladásra. Megkeresést Szalviki Ede urad. kaszárháza intézkedik, Feketebátor pályaudvar. 2481

Eladó igen mellányos Áron 2 pár világos pej, amerikai fajtájú eszik, 3 koca, 1 herék, 4 évesek, apjuk importált amerikai, anyjuk belföldi amerikai, mind törökhegyestől a Wiener Trabrennvereinnél. Kocsiban már teljesen megbízhatóan mennek. Bővebbet Bodnár Zoltánál Kassa, Bethlen-körút 24. 2478

Elfogadok akár teleben, akár pénzért, kő. és megállapodás szerint tartásra, kitűnő erdei legelő s megfellelő teli tartás mellett akár 200-250 juhot (lehetőleg rucskákat), akár 30-35 db húsmarhát. Bővebbet Bodnár Zoltán urad., Kassa, Bethlen-körút 24. alatt. 2478a

Általánosan elismert legelsőrendű **jármos magyar-fajú erdélyi-ökröt, 1 és 2 éves ökröket** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legújabb választékban és jutányos áron kaphatók: 6013

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR. (Szolnok-Doboka m.)

Elsőrendű tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves

ökörborjuk bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegruetz és Társa legelőgazdaságában

Szamosujvárt. Cím: NY-GRUCE TÓDOR SZAMOSUJVÁR. 6751

Legelsőrendű bonyhádi eredeti teheneket, friss borjakokat, hasasokat s tenyészcsokokat bármely időben, bármely mennyiségben, külső és legolcsóbb áron szállít:

Fenyves Flaschner Sándor tehenkereskedő. Levél- és sürgönyozim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Kispeszt, Űllői-ut. 4. Telefon „Kispeszt” 38.

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentheli jellegetű 1-2-3 éves

növendék ökrök és üszöborjakat ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők **Czellidőmők.** Magrendelések egység szerint bármikorra is elfogadhatnak. 958

Elsőrendű fajjelegű

vöröstarka ökrök és üszöborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejű

teheneket a legjutányosabb áron egység szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk. 260

SPITZER és WEILER Czellidőmők.

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyarfajú erdélyi ökröborjuk minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamo-ujvárt, Szolnokdoboka megye. 5592

VESZ és ELAD mindenfajta gabona, hűvelyes olajmag, szalma, széna és takarmányfélét, valamint határidőüzleteket legjutányosabban intéz el

Fenyő és Palogyai, gaboná és terménybizományosok, Budapest, I., Fehérvári-ut 52. Interurban-telefon 145-11.

Magyar Gazdák Hitelintézete R.-T.

Telefon 143-05.
64-54.

Sürgönyozim:
„AGRICOLA“.

mezőgazdasági termény- és áruosztálya

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCZA 15.

Alaptőke: egy
millió korona.

Rendkívül fontos gépujdonságok!

Rögaprítógépek, talajmívelő eszközök, ekék, Ganz-gyártmányu benzínmotorok, cséplőkészletek, benzín magánjáró- és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom, tejgazdasági, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépszír, kékkő, raffinációs, az összes műszaki cikkek. Acetylen kézi- és kocsilámpák. Világítási és gazdasági vízvezetési berendezések.

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

Ajánl azonnali szállításra **takarmánycikkek**:

Korpát, konkolyt, repce és napraforgópogácsát, répaszeleket, száraz moslét, melassét stb.

„Kincsem“, valamint „Laeta“ erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb áron.

Műtrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohltsalétrom, thomassalak, osontilszt, kainit és kálisó)

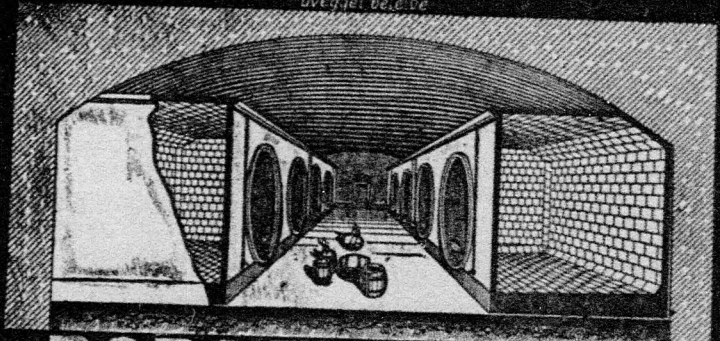
Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös feltételi jelzálogos kölcsönöket elvállal birtokokat csönöket engedélyez. **Gazdasági osztályunk** eladás-, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hiteligyeinek rendezését. Kívánatra a helyszínre küldjük szakközlegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő **Magyar Érték és Terménybank részv.-társ.** elfogad megbízásokat ügykészáru, valamint határidőüzletekre.

CZEMENTHORDOK

BORSARI és TARSÁ

Vezérigénység BUDAPEST, V. Alkotmány-Útca. 31.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást

Igen előnyös birtokeladások!

58. sz. Iász-Nagy-Kun-Szolnok megyében: Budapest-Nagyváradí fővonalon, vasut mentén, 950 magyar hold kunsági kötött fekete erdő, amelyből 700 hold szántó, 70 hold rét, a többi legelő és erdő; kényelmes urilak, remek gazdasági legjobb karban levő épületekkel.

217. sz. Fejér megyében: Budapesttől 60, vasutállomástól 6 kilométerre. Házi kezelésben álló 750 magyar hold, melyből 50 hold rét kivételével a többi fekete husos kitünően termő szántóföld, 10 holdas belsőséggel és szőlővel, szép 7 szobás urilak, számos gazdasági épülettel. Fundus instrukció becsárban.

271. sz. Hajdu és Bihar megye határában: Budapest-nagyváradí fővonalon, gyorsvonat megállóhelytől 4 kilométernyire 1600 magyar hold, melyből 1200 hold szántó, többi rét, legelő, belsőség és szőlő. Teljesen sík fekvésű, első osztályu kötött fekete, mély rétegi humusz földek. Remek urilak 6 szobával és összes mellékbeliségekkel és felettes számban masszív anyagból épült gazdasági épületekkel.

241/B. sz. Zemplén megyében: 2 km. vasuthoz, 1200 magyar holdas síkfekvésű uribirtok, melyből 700 hold szántó, 100 hold rét, 400 hold erdő és legelő, gyönyörű 32 szobás kastélyval ósi park közepén, nagy major számos gazdasági épületekkel, vadászat dús vadállományval, szántók, rétek, jól termő kötött fekete talajnak. Ara magyar holdanként 700 korona. Előnyös teher 520.000 korona.

Bővebb felvilágosításokkal, de csakis közvetlen komoly vevőknek. Készséggel szolgál a **Budapesti Közvetítő és Kereskedelmi Részvénytársaság, VI., Teréz-Körut 15. sz. Telefon: 161-89.**

Uj szakkönyv!

Most jelent meg!

Gyakorlati buzanemesítés.

Irta:

SZÉKÁCS ELEMÉR

írószágtelügyelő.

Ára 2 Kor. 50 fill.

SZERZŐT, aki hat éve tisztán gyakorlati alapon foglalkozik a buzanemesítéssel, eddigi eredményei jogosítják fel arra, hogy ezen művében közreadja azokat az eljárásokat, a melyek alapján minden gyakorlati gazda képes saját buzáját az értéktelen típusokból megtisztítani és nagyobb termésátlagokat elérni. Így nemcsak jobban fog boldogulni, de egyszerűsített hozzájárul a nagyobb nemzeti vagyon előállításához, bebizonyítván, hogy a „termeljünk többet“ jelszó nem „pium desiderum“ többé, hanem tisztán gyakorlati alapon megvalósítható.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. Könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasutállomás
számaival szembe.

Nedves gabonát csakis szabadalmazott **dob-**
kosár-betétléczeim alkalmazásánál lehet
tökéletesen kicsépelni.

CZIM: **KEMÉNY MANÓ** MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, VI., RUDOLF-RAKPART 8.

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, burgonya- és takarmányszárítókat,
tejgazdasági és hűtőtelepeket, jéggyára-
kat, erő- és világítóüzemeket tervez és berendez,
ajánlja a legjobb rendszerű svéd **nyersolajmóto-**
rokat

→ **Esső Andor és Marschalkó Béla**

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

műszaki és építész irodája,
Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92—80.

Nemesített mangalicza malaczkok

(lincolnshirei × mangalicza keresztezés) eladók balatonföldvári gazdaságom-
ban. A malaczkok három hónaposak, orbáncz és vész ellen ojtva vannak s tenyészigazolvánnyal
szállíttatnak. Áruk darabonként 200 korona.

Érdeklődőket szívesen lát s felvilágosítással készséggel szolgál:

Márkus Andor dr., Balatonföldvár.

"EAGLE"
törv.
védett aratógép-
kévekötő jobb és
olcsóbb a
MANILANÁL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Buda-
és legjutányosabban a Fischer-féle pest, Nádor-u. 31—33. szereshető be.
A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid **Szőlőkötöző-fonalak.** A Fischer-féle szőlőkötözőfonál
kiszolgálás. jobb és olcsóbb, mint a raffia. Tessék
ajánlatot
kérni.

Veszünk: biborherét, szőszös bükkönyt, őszi borsót, őszi bükkönyt

a legmagasabb napi áron.

Kérünk mintázott ajánlatokat.

SZEMERE és GYÖRGY

gazdasági magnagykereskedés

BUDAPEST, V., SZÉCHÉNYI-U. 17. SZ.

Sürgőnyczim: „SZEMEREGY BUDAPEST”. Telefon: 32—88.

Több millió korona

All most rendelkezésünkre előkelő pénzüintézetből

földbirtokosok részére

első helyű törlesztéses kölcsönök czéljaira. A pénz-
intézet szakembere által a helyszínen megállapított valódi becs-
érték 2/3 részéig lesz a kölcsön megszavazva és bekebelezés után

azonnal folyósítva.

Feltételek oly kedvezőek, mint jó pénzüviszonyok mellett. Szükséges okmá-
nyok: Hiteles telekkönyvi másolatok és kataszteri birtokívek. Részlete-
sebb felvilágosításra, érdekelteknek készséggel és díjmentesen szolgál:

FRANKL ADOLF banküzlete,
Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (sz. saját ház). Telefon: 25—40.